

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ANABİLİMDALI

**ADİL CANDEMİR'İN SOSYO-EKONOMİK VE
SPORCULUK HAYATI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ruhi KOÇER

**Samsun
Mayıs-2013**

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ANABİLİM DALI

ADİL CANDEMİR'İN SOSYO-EKONOMİK VE SPORCULUK HAYATI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ruhi KOÇER

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mehmet TÜRKMEN

Samsun
Mayıs-2013

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Ruhi KOÇER tarafından Yrd. Doç. Dr. Mehmet TÜRKMEN danışmanlığında hazırlanan Adil CANDEMİR'in Sosyo-Ekonomik ve Sporculuk Hayatı başlıklı bu çalışma jürimiz tarafından 22/5/2013 tarihinde yapılan sınav ile Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr Osman İMAMOĞLU, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Üye: Yrd. Doç. Dr Mehmet TÜRKMEN, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Üye: Yrd. Doç. Dr Yaşar BARUT, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi

ONAY:

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

Prof. Dr. Süleyman KAPLAN
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Mensubu olmakla gurur duyduğum ve uzun yıllar sporcu, antrenör ve Şu anda da Uluslararası hakem olarak hizmet etme gayretinde olduğum Türk Güreş Ailesine faydalı olacağını umarak;

ÇalıŐmalarım sırasında yardımlarını, zamanını ve hoŐ görüsünü hiçbir zaman eksik etmeyen çalıŐmam boyunca desteğini esirgemeyen değerli hocam ve tez danıŐmanım Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Beden Eğitimi ve Spor Yüksek okulu öğretim görevlisi Yrd. Doç. Dr. Mehmet TÜRKMEN'e, verilerin toplanmasında katkılarında dolayı Sayın Cihan CANDEMİR'e, çalıŐmalarımda benden yardımlarını esirgemeyen arkadaşlarım Rafet ÜNVER'e, Yener AKSOY'a, Altınay AYDIN'a ve Osman OSMA'ya teşekkür ederim. Ayrıca bu çalıŐmam süresince bana her türlü fedakârlığı, sabrı ve anlayıŐı esirgemeyen değerli eŐime ve sevgili kızlarıma teŐekkürlerimi sunarım.

Ruhi KOÇER

ÖZET

ADİL CANDEMİR'İN SOSYO-EKONOMİK VE SPORCULUK HAYATI

Amaç: Amasya ilinin Türk ve Dünya Sporuna kazandırdığı en önemli şampiyon güreşçilerin başında gelen Merhum Adil CANDEMİR'in örnek hayatı, sportif başarıları, antrenörlüğü ve araştırmacı kişiliğinin ortaya çıkarılarak gelecek kuşaklara örnek olması amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot: Bu araştırmada arşiv tarama yöntemi, resmi kurumların web siteleri, insan kaynaklarından alınan belge ve yazılı dokümanların incelenmesi, araştırmaya konu olan şampiyon sporcunun kendi el yazması raporlar eklenmiştir. Dilekçe ve mektupları, yapılan canlı söyleşilerle, monografik bir modele ulaşılmış ve bu model çerçevesinde, bulgular sistematik olarak matize edilerek sonuç rapor haline getirilmiştir.

Bulgular: Çocukluktan itibaren hırslı, azimli bir yapıya sahip, başladığı işi en iyi yapmak gibi üstün bir özelliği olan sosyal yönü çok kuvvetli, alçakgönüllü, tevazu sahibi bir kişidir. Minder güreşine geç başlayıp, ilerleyen yaşına rağmen Avrupa, Dünya ve Olimpiyat şampiyonalarında madalya almayı başarmış bir sporcudur. Antrenörlüğü süresince hep bilimsel metotlarla çalışmış, araştırmacı ve bilgili, o günün şartlarına göre antrenman bilgisine en üst düzeyde sahip olan sıra dışı bir antrenördür. Yaşadığı dönem de Türk güreşinin gerileme sebeplerini tespit ederek, çareler arayan, Türk güreşinin tekrar başarılı günlere dönebilmesi için üst makamlara yazılı ve sözlü müracaatlarda bulunan akademik bir kişidir.

Sonuç: Gerek sporculuğunda gerekse antrenörlüğünde tam bir profesyonel olarak yaşamış, işini en iyi şekilde yaparak, kendini tamamen Türk Güreşine adanmış, fedakâr bir güreş sevdalısı olduğu görülmüştür. İyi düzeyde Fransızca ve el yazması Osmanlıca bildiği görülmüş, ayrıca günümüzde dahi yapılmayan bilimsel antrenman programları yaptığı ve çağının tüm spor camiası içinde entelektüel seviyesinin en yüksek olduğu anlaşılmıştır. Düzenli yaşam tarzıyla, kötü alışkanlıklardan uzak, Milli ve Manevi değerleri en üst seviyede tutarak, Türk Güreşine damgasını vurmuş bir sporcu, başarılı bir çalıştırıcı, tevazu sahibi örnek bir kişiliğe sahip olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Adil Candemir; Antrenör; Araştırmacı; Şampiyon.

Ruhi, KOÇER, Yüksek Lisans Tezi

Ondokuz Mayıs Üniversitesi - Samsun, Mayıs-2013

ABSTRACT

ALİ CANDEMİR'S SOCIO-ECONOMIC AND SPORTSMANSHIP LIFE

Aim: By revealing the exemplary life, athletic accomplishments, coaching and personality of deceased ADİL CANDEMİR as a researcher, who is the leading among the most important champion wrestlers introduced to Turkish and World Sports from Amasya province, it is aimed that he will set a precedent for the next generations

Material and Method: It was reached a monographic model with Archive Scanning Method, The official web sites of Institutions, the examination of the documents and the written documents of human resources, the champion athlete's own hand-written reports, his application and letters that are subject to investigation, live interviews and according to this model, it was made a report by systematizing the findings

Results: Adil Candemir is a person who is ambitious, determined, social, as an outstanding feature of making the best of what he started and modest from his childhood. He is a sportsman who was able to win a lot of medals in European, World and Olympic Championships despite beginning to wrestling too late and his enhanced age. During his coaching, he studied with scientific methods, he has a great coaching knowledge and he is an extraordinary coach. In his age, he identified the reason of declining in Turkish Wrestling and he is an academic person who tried to find solution in order to gain successful ages of Turkish Wrestling, made an application written and orally to the higher authorities.

Conclusion: It has been seen that he is such a self-sacrificing wrestling lover that he lived professionally during his sportsmanship and coaching by doing his work well and he adored himself to Turkish Wrestling. It is understood that by keeping a high level of national and moral values, and by having a regular life style, he hit the mark in Turkish Wrestling and he was a successful and modest coach and he was an example for a personality.

Keywords: Adil Candemir; Trainer; Researcher; Champion.

**Ruhi KOÇER, Thesis for Master Degree
Ondokuz Mayıs University - Samsun, May-2013**

İÇİNDEKİLER

	Sayfa NO
TEŞEKKÜR	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
İÇİNDEKİLER	VI
1.GİRİŞ ve AMAÇ	1
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1 Güreş	3
2.2 Güreşin Tarihçesi ve Dünyadaki Gelişimi	3
2.3 Güreşin Türkiye'deki Gelişimi	4
2.4 Amasya'da Güreş	6
3. METARYAL METOT	7
3.1 Genel Açıklamalar	7
3.2 Araştırmanın Modeli	7
3.3 Verilerin Toplanması	7
3.4 Araştırmada Test Edilen Parametreler ve Ölçüm Yöntemleri	7
3.4.1 Hayatı	7
3.4.2 Sporculuk Hayatı, Yaptığı Güreşler ve Başarıları	8
3.4.3 Antrenörlük Hayatı	8
3.4.4 Örnek ve Araştırmacı Kişiliği	8
3.5 Araştırmanın Evreni ve Sınırlılıkları	8
4. BULGULAR	9
4.1 Hayatı	9
4.2 Sporculuk Hayatı, Yaptığı Güreşler ve Başarıları	11
4.3 Antrenörlük Hayatı	18
4.4 Örnek ve Araştırmacı Kişiliği	26

4.5 Yakınları ve Öğrencilerinin anlatımıyla Adil CANDEMİR	29
4.5.1 Cihan CANDEMİR (oğlu)	29
4.5.2 Kemal CANDEMİR (kardeşi)	32
4.5.3 Ahmet AYIK (Milli Takımdan Öğrencisi)	35
4.5.4 Celal TAŞKIRAN (Öğrencisi)	37
4.5.5 Satılmış BAYKUŞ (öğrencisi)	39
4.5.6 Mehmet UYSAL (öğrencisi)	41
4.5.7 Murat BOZTEPE (öğrencisi)	46
4.5.8 Nurullah ÖĞRETEN (öğrencisi)	48
5. TARTIŞMA	50
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	54
KAYNAKLAR	57
EKLER	60
BASINDA ADİL CANDEMİR	132
FOTOĞRAFLARLA ADİL CANDEMİR	140
ÖZGEÇMİŞ	180

1. GİRİŞ VE AMAÇ

İnsanlık tarihi kadar eski olan güreş, iki insanın en güzel mücadele örneklerinden biridir. Eski medeniyetlerin hemen hepsinde görülen güreş, Türk spor tarihinde engin ve Türk spor kültüründe zengin bir yere sahiptir (Ünver, 2011).

Türk milleti erkeği, kadını ve çocuğuyla güreşi sever, güreşçiye saygı duyar ve pehlivanlara ayrıcalık tanır. Şüphesiz ki bu sevgi ve saygı, Türk'ün ruhundaki savaşçılık, kahramanlık duygularından ve sporu bu yönüyle görmesinden kaynaklanmaktadır.

Güreşçiye (pehlivana) karşı duyduğu sevgi ve saygıda pehlivanların herkesten daha güçlü, kuvvetli vücut yapısının, adalelerinin daha gelişmiş, görünüşünün sağlıklı görünmesinden, davranışının yiğitçe, karakterinin doğru ve mertçe oluşu, diline, eline ve beline güvenilir olmasından ileri gelmektedir (Kahraman, 1995).

Güreşte; cesaret, güç, mertlik, dürüstlük, çeviklik ve beceri gibi özelliklerin bulunması ve Türk karakterine çok uygun bir spor dalı olması nedeniyle; atalarımızdan günümüze kadar tüm Türk toplumlarında sevilmiş ve önemsenmiştir.

Zamanla insanların yerleşik düzene geçmeleri ve yiyeceklerini biriktirip, boş zaman yaratmalarıyla, ilkel ve doğal tutuşlar, vuruşlar, savunma ve boğuşma gibi basit hareketler geliştirmiş ve seyirci önünde yapılan bir gösteri biçimine dönüşmüştür.

Türk spor tarihinde engin, Türk spor geleneğinde zengin bir yere sahip olan güreş sporu, insanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahiptir. Bütün sporların prototiplerinde olduğu gibi, güreşte eski devirlerde savaşa hazırlık amacıyla yapılmaktaydı. Eski Türklerde de bu amaç var olmakla birlikte özel ve genel toylarda (şenlikler/ merasimler), yuğ (yas) merasimlerinde, pazar ve panayır yerlerinde, yaylada konup göçüşlerde ve her türlü buluşma ve kaynaşma yerlerinde yapılmıştır (Türkmen, 1990).

Her toplumun kültür hayatında farklı boyutlarda görülen güreş sporu, Türk spor geleneğinde çok zengin bir yere sahiptir. Buna rağmen eski Türk toplumları daha ziyade göçebe hayatı yaşadıklarından, konu ile ilgili M.Ö. somut belgelere ulaşmak oldukça düşüktür. Belli bir coğrafyada değil üç kıtaya yayılmış olan Türkler hakkında tarihi vesikalar daha ziyade yabancı müelliflerden faydalın alarak aydınlatılmaya çalışılmaktadır (Safran, 1993).

Diğer bir bakışla güreş, Türkler de siyasi ve askeri, dini, sosyal ve kültürel birçok fonksiyonların yerine getirilmesinde en önemli aksiyonlardan biri olmuştur. Ayrıca, sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik yapı ve yaşayışında ayrılmaz bir parçası görünümünü almıştır. Dolayısıyla sosyal bütünleşmeye ve sosyalleşme sürecine de büyük katkılar sağlamıştır. Böylece eski medeniyetlerin hemen hepsinde görülen güreş sporu, hiçbir zaman Türklerde ki kadar çok yönlü fonksiyonları icra etmemiştir (Balgambayev, 1985).

Bu çalışmamızda Güreş sporunun dünyadaki ve Türkiye'deki tarihsel gelişim süreci incelenirken Amasya ilimizdeki güreş profili ve Amasya ilinin Türk ve Dünya Sporuna kazandırdığı en önemli şampiyon güreşçilerin başında gelen Merhum ADİL CANDEMİR'in hayatı sportif başarıları ve onunla ilgili anılar görüşler incelenerek büyük şampiyonun sosyal ve sportif profili ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Güreş

Rakibe vurmadan kollar, bacaklar ve gövdeyi kullanarak onu alt etmeye dayanan bir spor dalıdır. İnsanların en eski uğraşlarından birisi de güreştir. Zira ilkel insan için en önemli iş korunmadır. Korunmanın yanı sıra beslenme olgusu da gündeme gelince ilkel insan korunma ve beslenme ihtiyaçları için birtakım yol ve yöntemler geliştirdi. Tutma, atma, kafa alma ve boğuşma gibi vahşi hayvanlara karşı korunma için yapılan çalışmalar zamanla kuvvet denemelerine dönüştü ve böylece güreş ortaya çıktı (Pehlivan, 1988).

Başka bir tanımlamayla ise güreş insanların silahsız olarak en basit ve doğal mücadele şeklidir (Alpman, 1992).

Daha modern bir tanımlama ile güreş iki güreşçinin belirli boyutlardaki minder üzerinde FİLA (Uluslararası Güreş Federasyonu) kurallarına uygun biçimde teknik, beceri, kuvvet ve zekâlarını kullanarak birbirlerine üstünlük kurma mücadeleleridir (Arslan, 1984; Pehlivan, 1988).

Teknik bir tanımlama ile güreş; karşılıklı iki kişinin hiçbir malzeme ve araç kullanmadan belirli kurallar dâhilinde, belirli bir alan içerisinde ve belirli bir sürede tüm fizyolojik ve psikolojik güçlerini kullanarak birbirlerinin sırtını yere getirme veya teknik üstünlük sağlamak için yapmış oldukları bir mücadeledir (Acak ve Ark. 1997).

2.2. Güreşin Tarihçesi ve Dünyadaki Gelişimi

Güreş sporunun tarihi insanlık tarihi kadar eskidir. M.Ö. 708'de Yunanlılar, M.Ö. 2.yüzyılda Türkler, M.Ö. 22'de Japonlar, M.Ö. 260 da Sümerler M.Ö. 2000 de Mısırlılar tarafından güreş yapıldığına dair belge ve buluntulara rastlanmıştır. İnsanların doğasında var olan yaşama mücadelesi, rekabet ve birbirlerine üstünlük kurma istekleri diğerlerine tahakküm etme alışkanlık ve isteklerini de beraberinde getirmiştir. İnsanlar arasında silahsız olarak en doğal ve en basit mücadele şekli güreş olmuştur. Tarihin ilk dönemlerinde yaşayan insanların yaşama arzu ve istekleri onları birbirlerine karşı saldırgan yapmıştır. Bu durum göçebe hayatı yaşayan tüm topluluklarda görüldüğü gibi Türk topluluklarında da görmek mümkündür (Alpman, 1992).

Uluslararası düzeyde ilk amatör güreş şampiyonası 1896 Atina Olimpiyat Oyunları ile başlamıştır. Bu şampiyonada sadece Grekoromen stilinde müsabakalar yapılmıştır. Müsabakalar süresiz 30'ar dakikalık aralarla ve güreşçiler birbirlerini

yenene kadar devam ettirilmiştir. Bu durum 1912 Stockholm Olimpiyat Oyunları'na kadar devam etmiştir. 1912 yılında Uluslararası Güreş Federasyonu'nun (FİLA) kurulmasıyla beraber güreş sporuna bir yön verilmeye başlanmıştır. Özellikle güreşin süreleri konusunda 1924 Paris Olimpiyat Oyunlarında 30 dakikaya, 1948 Londra Olimpiyat Oyunlarında 20 dakikaya, 1960 Roma Olimpiyat Oyunlarında 15 dakikaya, 1968 Meksiko-City Olimpiyat Oyunlarında 12 dakikaya ve nihayet 1980 Moskova Olimpiyat Oyunlarından itibaren 3'er dakikalık iki devreye, 1989 yılından sonra 5 dakikalık tek devreye indirilmiştir. FİLA sürelerle ve sıkletlerle ilgili birçok düzenlemeler yapmıştır. Günümüzde 2 şer dakikalık birbirinden bağımsız 3 devre üzerinden yapılmakta ve 2 devre kazanma şartı aranmaktadır. 1968 olimpiyatlarından sonra 10 sıklette yapılan güreş müsabakaları günümüzde 7 sıklete düşürülmüştü (Morpa, 2005).

2.3.Güreşin Türkiye'deki Gelişimi

Selçuklular ve Osmanlılar döneminde güreş sporuna çok önem verilmiş. 'Güreş Tekkeleri' kurulmuştur. Bu tekkelerde en az 200-300 kişi çalıştırılmıştır. Bugünkü kulüplerin bütün özelliklerine haiz olan bu tekkelerin bütçeleri de çok zengindi. Bu tekkeler bu dönemin padişahları tarafından ya da özel vakıflar tarafından kurulurdu. Üye olan tüm güreşçiler ve çalıştırıcılar (şeyhler) maaşlı idiler. Bu tekkeler şehirden ilçelere, kasabalara hatta köylere kadar şubeleri olan çok faal kuruluşlardı (Morpa, 2005).

Osmanlı Türklerinde güreş iki stilde yapılırdı. Anadoluda 'karakucak', Rumelide 'yağlı güreş'. Türlerin Karakucak güreşi Mançurya, Yakut Türkleri, Moğolistan, Doğu ve Batı Türkistan, Kafkasya, Anadolu, Kırım ve Kazak Türleri tarafından yüzyıllardır yapıla gelmiştir. Serbest güreş Avrupa'da ilk defa İsviçreli tarafından dağ köylerinde yapılmış, buradan da Fransa'nın bazı bölgelerine geçmiştir. Aslında bu stilin orta çağda Türk Akıncıları'nın İsviçre ve Fransa içlerine kadar girmeleri sonucu yayılmış ve yerleşmiş olması ihtimalide büyüktür. Yağlı güreş ise Rumeli denilen Trakya ve Balkanlarda yayıldığı bilinmektedir. Yunanlılar da eski antik Olimpiyat Oyunlarında güreşçilerin yağlanarak güreştiği bilinmektedir. Bu güreş de Türkler tarafından çok sevilmiş, benimsenmiş ve yaygınlaşmıştır (Gümüş, 1988).

Küreselleşen dünyamızda bugün dahi Türk kültürünün en göze çarpan yönelimleri özetlenmeye çalışılsa, bunun için geleneksel güreşlerden daha verimli bir

alan bulunamaz. Türkiyede beş türde geleneksel güreş yapılmaktadır. Bunlar; Kahramanmaraş yöresinde yapılan "şalvar güreşi", Gaziantep yöresinde yapılan "aşirtmalı aba güreşi", Hatay yöresinde yapılan "aba güreşi", Anadolu'da en yaygın olan "karakucak güreşi" ve şu anda en popüler olan "yağlı güreş"lerdir.

1923 yılında Türkiye Güreş Federasyonu kurulmuş ve ilk başkanlığa Ahmet FetgeriBey getirilmiştir. Ayrıca Macar güreş hocası Peter memleketimize getirilerek modern güreşin kaide ve usulleri öğretilmiş böylece memleketimizde modern güreş yayılmaya başlamıştır (Gümüş, 1988).

Cumhuriyet döneminde güreşçilerimiz ilk defa 1924 Paris Olimpiyat Oyunlarına iştirak etmişlerdir. 1936 Berlin Olimpiyat Oyunlarında 61 Kg. grekoromen stil güreşçimiz Yaşar ERKAN ilk olimpiyat şampiyonluğunu ülkemize kazandırmıştır. 1948 Londra Olimpiyat Oyunlarında güreşçilerimiz güreşteki Türk hâkimiyetini ve üstünlüğünü serbest stilde 4 grekoromen stilde iki altın madalya kazanarak ispat etmişlerdir. Ayrıca 1960 Roma Olimpiyat Oyunlarında serbestte 4 ,grekoromende 3 altın madalya kazanmak suretiyle altın çağımızı yaşatmışlardır. Bu süreçte güreşçiler 18 olimpiyat,20 dünya ve 21 avrupa şampiyonluğu kazanmıştır. 1960-1977 yılları arasında 4 olimpiyat şampiyonluğu, 5 dünya şampiyonluğu kazanılmış ve Türk güreşinde bir duraklama ve gerileme yaşanmaya başlanmıştır.1980-1990 yılları arası Türk güreşi çok zora girmiş ve nihayet 1992 Barselona Olimpiyat Oyunlarında 62 kg. grekoromen güreşçimiz Mehmet Akif PİRİM'in kazandığı altın madalya ile yeniden şahlanişa geçmiş. Hamza YERLİKAYA, Şeref EROĞLU, Nazmi AVLUCA, Mahmut DEMİR, Selçuk ÇEBİ, Ramazan ŞAHİN gibi şampiyonlarla dünya güreşinde zirveye oturmuştur (Karsavurdan, 1989).

2.4. Amasya'da Güreş

Amasya'nın tarihi M.Ö. 4000 senelerine dayanmaktadır.Anadolu'nun eski yerleşim alanlarından biridir. Hititlerden başlayarak çeşitli uygarlıkların merkezi olmuştur. Kentin bilinen en eski adı, söylendiği biçimi ile günümüze kadar hiçbir değişikliğe uğramadan gelen Amasya'dır.

1071 Malazgirt Savaşından kısa bir süre sonra Danişmendoğlu'nun başkenti oldu. Melik Danişmend Ahmed Gazi Amasya'yı fethetti. Yıldırım Bayezid 1393'te Amasya'yı Osmanlı devletine kattı. Osmanlılar devrinde "Şehzadeler Şehri" olarak isim yapmıştır. 1402 Ankara Savaşı'nı Timur Han kazanınca, Amasya'nın teslim olmasını

istedi. Amasya teslim olmadı (<http://www.cografya.gen.tr/tr/amasya/tarihce.html>).

19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'da başlayan Milli mücadelinin ilk adımı, 12 Haziran 1919 tarihinde Mustafa Kemal'in Amasya'ya gelmesiyle devam etmiştir (http://www.amasya.pol.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=2&Itemid=47).

Amasya kültüründe barındırdığı mücadelecilik ruhunu her alanda olduğu gibi spor alanında da sürekli canlı tutmuş, özellikle yetiştirdiği şampiyon güreşçilerle Türk güreş tarihinde önemli bir yer elde etmiştir. Cumhuriyet tarihi boyunca gerek geleneksel karakucak güreşlerinde, gerekse modern minder güreşinde pek çok şampiyon güreşçiyi Türk ve dünya güreşine kazandırmıştır. Bu şampiyon güreşçilerden bazıları; Hamit KAPLAN, Mahmut DEMİR, İbrahim ZENGİN, Mehmet GOCUR, Nuri ZENGİN, Mehmet UYSAL, Hayrullah ŞAHİN, Ali ŞAHİN, Yunus PEHLİVAN, Ömer SAKIZCI'dır. Bunların en başında sportif başarılarıyla, antrenör kimliğiyle örnek ve araştırmacı kişiliğiyle merhum şampiyon Adil CANDEMİR gelmektedir.

3. MATERYAL VE METOT

3.1. Genel Açıklamalar

Bu araştırmada Amasya'nın yetiştirdiği ve Türk ve dünya güreşine kazandırdığı en büyük Şampiyonların başında gelen Adil CANDEMİR'in hayatı, sporcu ve antrenör kimliği ve örnek araştırmacı yönü incelenmiştir.

3.2. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada arşiv tarama yöntemi, resmi kurumların web siteleri, insan kaynaklarından alınan belge ve yazılı dokümanların incelenmesi, araştırmaya konu olan Şampiyon sporcunun kendi el yazması rapor, dilekçe ve mektupları, yapılan canlı söyleşilerle, monografik bir modele ulaşılmıştır. Bu model çerçevesinde, bulgular sistematize edilerek sonuç rapor haline getirilmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Bu alışmada Adil CANDEMİR'in aile bireyleri, arkadaşları, yetiştirdiği sporcuları, akademik çevrelerden bu konuyla ilgili çalışma yapmış kişiler ile yapılan birebir görüşmeler, mülakatlar, elde edilen resmi ve özel belge ve yazılar ile Türkiye Güreş Federasyon'u kaynaklarından elde edilen resmi belgeler incelenerek, derleme yapılarak merhum Şampiyonun incelenen parametreler yönüyle bulguları ortaya konulmuştur.

3.4. Araştırmada Test Edilen Parametreler ve lm Yöntemleri

Bu çalışmada elde edilen tüm bilgi ve belgeler ile yapılan mülakatlardan ulaşılan sonuçlar bölümler halinde ortaya konulmuştur.

3.4.1 Hayatı

Nüfus kütüğü kayıt örneğine de ulaşılarak Adil CANDEMİR'in 1914-1989 yılları arasındaki hayatı özetlenmiştir.

3.4.2 Sporculuk Hayatı, Yaptığı Güreşler ve Başarıları

Elde edilen bilgi ve belgeler ile yapılan mülakatlardan ve hatıralardan ulaşılan sonuçlar ile aktif olarak güreş yaptığı dönemde elde ettiği başarıları ve yaptığı

unutulmaz güreşleri ortaya konulmuştur.

3.4.3 Antrenörlük Hayatı

Antrenörlük yaptığı dönemde ulaşılan bilgiler ve yetiştirdiği sporcular ile yapılan mülakatlardan ulaşılan bilgiler doğrultusunda antrenör kişiliği ve profili belirlenmiştir.

3.4.4 rnek ve Araştırmacı Kişiliği

Ailesi, yakın çevresi, arkadaşları, sporcuları ile yapılan mülakatlardan ulaşılan bilgiler ile resmi kaynaklar ve kendi el yazması yazılarından ortaya çıkan araştırmacı yönü ortaya konulmuştur.

3.5. Araştırmanın Evreni ve Sınırlılıkları

Araştırmanın modeli tam sayım (araştırma, söyleşi, arşiv taraması) metodu ile elde edilerek sporcunun doğumundan, ölümüne kadar geçirdiği süreç içerisindeki hayatı, sporculuk hayatı, yaptığı güreşler ve başarıları, antrenörlük hayatı, örnek ve araştırmacı kişiliği alanlarının araştırılması ile sınırlandırılmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Hayatı

Adil CANDEMİR, 1856 yılında Kuzey Kafkasya'nın Kıyı Sapsığ bölgesinden sürgüne uğrayan Çerkez (Adiğe) lerin Guğoj ailesindedir. Miladi takvime göre 7 Ekim 1914 tarihinde Amasya'nın Hamamözü ilçesinde (o dönemde Gümüşhacıköy ilçesine bağlı bir nahiyedir) doğdu. Babası Ali Tahir Efendi, annesi Zöhret Hanım'dır. Ailenin yedi çocuğundan dördüncüsü olarak dünyaya gelir.

Çocukluğu, Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı yıllarına denk gelir. Çocukluk tan itibaren hırslı, azimli bir yapıya sahiptir. Başladığı işi en iyi yapmak gibi üstün bir özelliği vardır.

Okul hayatına o zamanki eğitim-öğretim şekli olan medrese ile başlar. Zeki ve çabuk kavrayan bir talebe olduğu için, Şeyh Ömer Efendi'den kısa zamanda şimdiki ortaokul seviyesinde dersler alır, başarıyla medrese eğitimini tamamlar.

Harf inkılâbından sonra, eski yazı ile okulu bitirenler için açılan okuma-yazma seferberliğinde gece kurslarına katılır. Kursun açılışının ilk gecesi yeni yazıyla okuma-yazmayı hemen kavrar. Rahmetli öğretmen Salih ARMAĞAN bu olayı daha sonraları, sohbet meclislerinde şöyle anlatmıştır: “ Adil Pehlivan ve Hasan CEYHAN hoca okuma-yazmayı ilk gece kavradılar, sonraki gecelerde bana yardımcı oldular” demiştir.

Çocukluk ve gençlik dönemlerinde ailesi, tarım ve hayvancılıkla uğraştığı için, tarla, bağ, bahçe işlerinde ailesiyle beraber çalışıp diğer zamanlarda yaylada hayvan otlatırdı. Bu işleri yaparken, kendisinden 10 yaş büyük olan Kazım ağabeyi ile güreş antrenmanları yapardı. Hamamözü İncikci köyünden Parmaksız Hacı Pehlivan kendisini güreşe teşvik eder. Çocukluk ve gençlik döneminde Hamamözü yöresinde yapılan düğün, milli, dini bayram ve panayır güreşlerinde güreş tutar, kendi akranları arasında büyük başarılar gösterirdi.

1932 yılına gelindiğinde artık yörenin başpehlivanıdır. Amasya, Çorum, Samsun, Tokat, Sinop, Kastamonu ve Sivas illerinde yenilmeden 1932-1937 yılları arasında 5 yıl başpehlivanlık yapar. 1937 yılında Minder güreşi yapmak için Samsun'a gider. Yaklaşık bir yıl Samsun'da minder güreşi çalışır. Ankara'dan davet gelir, davet üzerine Ankara'ya gider. Ankaragücü Güreş Kulübünde, 1939 yılında askere gidinceye kadar minder güreşi çalışır.

1939 yılında askerlik görevini ifa etmek için, Samsun'a gider, 3 yıl askerlik yapar. 1.Topçu Dağ Taburu 1.bölükde 3 ay onbaşı, 7 ay top çavuşluğu, geri kalan 2 yıl süresince başçavuş gedikli vekili olarak vatani görevini tamamlar. 1942 yılında askerliği biter. Askerliği süresince Samsun'da yapılan karakucak ve yağlı güreşlere, dönemin Güreş Federasyonu Başkanı Tayyar YALAZ'ın girişimleri ile birliğinden izin alınarak devam eder.

Askerliği bitince 1943 yılında Sivas Devlet Demiryolları bünyesinde açılan Demirspor Güreş Takımı'na girer. Aynı yıl 18.9.1944 sonbaharında kendi soyundan gelen Servet Hanımla evlenir. Bu evlilikten, Cihan, Canan, Orhan ve Gürhan adlarında 4 çocukları olur. Eğitimin çok önemli olduğunu bildiği için, çocuklarının eğitim ve öğretimleriyle yakından ilgilenir. İki büyük oğlu İnşaat mühendisi, kızı meslek lisesi mezunu, küçük oğlu da lise mezunudur. Hepside iş hayatına atılarak başarılı işadamları olmuşlardır. 1944-1945 yıllarında Sivas Demirspor Güreş Takımı adına Türkiye şampiyonalarına katılır ve 87 kg'da iki yıl üst üste Türkiye şampiyonu olur.

1946 yılında Ankara'da Devlet Üretme Çiftliği bünyesinde kurulan güreş kulübünde güreşçi kadrosuyla işe başlar. Şampiyon arkadaşları, Yaşar DOĞU, Celal ATİK ve Tevfik YÜCE ile birlikte, düzenli ve huzurlu antrenman yapma ortamı bulur. 1946-1953 yılları arasında katıldığı bütün Türkiye şampiyonalarında 87 kg'da birinci olur. Aktif spor yaşamı süresince temsili ve milli müsabakalar dışında önemli dereceler elde eder; Bunlar; 1948 Londra Olimpiyatları serbest stil 79 kg ikincisi, 1949 İstanbul Avrupa Şampiyonası serbest stil 87 kg birincisi ve 1950 İsveç Dünya Şampiyonası greko-romen stil ağır sıklet üçüncüsüdür. 1953 yılında aktif spor yaşamını sonlandırıp, antrenörlük dönemine başlar. 1953-1976 yılları arasında (23 yıl) Çorum'da antrenörlük yapar. 1976 yılında Çorum'da güreşçilerin harcırahlarına bazı memurların göz dikmesi sonucu, güreşçilerin haklarını aramak uğruna, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü personeli ile bu sorunun çözülmesi uğruna verdiği mücadele tam bir fiyaskoyla sonuçlanır. Ne yazık ki dönemin yönetici ve idarecilerinin kararıyla kendisi bu görevinden ayrılmak zorunda kalır. 1976 yılında Ankara'ya tayini çıkartılır. 1976-1981 yılları arasında (5 yıl) Ankara'da antrenörlük yaptıktan sonra emekli olmuştur.

Rahmetli pehlivan, iri yapılı, konuşurken ortalığı inleyen bir ses tonuna sahipti. Sosyal yönü çok kuvvetli, alçakgönüllü, tevazu sahibiydi. Yanına küçük bir çocuk gelse bile onu iltifatlarla karşılardı (Ek 1).

Adil CANDEMİR sadece ülkemizde değil, dünyanın pek çok ülkesinde de tanınan, sevilen bir şahsiyetti. Zamanın ünlü Fransız spor yazarlarından Heiko FABER, 1948 Londra Olimpiyatlarında izlediği unutulmaz güreşçiden, 1975 yılında kendisine gönderdiği övgü dolu mektupla imzalı fotoğrafını istemiştir (Ek 18).

1975 yılında hanımı hastalanır. Tedavisi için Ankara ve İstanbul'da doktorlara götürülür. Tedavisi için çok gayret sarf edilir, ancak vade bitmiştir. Hanımı 1976 yılı 22 Eylül'de kadir gecesi vefat eder. Ömrünün kalan kısmını tek başına yaşayarak geçirir, evlenmez. Kendisini tamamen Türk güreşine adar.

1981 yılında emekli olduktan sonra, memleketi Hamamözü'ne döner. Hamamözü Gençlik ve Spor Kulübünü kurarak, minik ve genç güreşçileri çalıştırmaya başlar.

12 Ocak 1989 yılında, Ankara'dan, Türk Güreş Vakfından aldığı güreş malzemeleriyle Hamamözüne dönerken, Çorum Sungurlu yakınlarında geçirdiği kalp krizi sonucu, Sungurlu Devlet Hastanesi'ne kaldırılır, kurtarılamayarak hayata gözlerini yumar. Genç yaşta kaybettiği şampiyon yeğeni Hamit KAPLAN'ın yanına defnedilir. Ruhü şad olsun.

4.2 Sporculuk Hayatı, Yaptığı Güreşler ve Başarıları

Adil CANDEMİR, çocukluk dönemlerinden itibaren civarda yapılan düğün, bayram ve panayır güreşlerine katılır. Hamamözü'nün İncikci köyünden Parmaksız Hacı Pehlivanın teşvikiyle güreşe başlar. Ailedeki üç erkek kardeş de güreş sporunu sever ve hepsi de güreş yapardı. Çocukluk döneminde ağabeyi Kazım (kendisinden 10 yaş büyüktür) 75-80 kg lık cüssesine rağmen yörenin başpehlivanıydı. Hamamözü ve yakın çevredeki güreşlere ağabeyi, kendisi ve küçük kardeşleri Kemal'i de (kendisinden 5 yaş küçük) alarak hep beraber giderler ve güreş tutarlardı.

Çamlıcalı Çoruk Ahmet, Kızılcaverenli Cerük Halil, Karapınarlı Kürt Hüseyin, Dodurgalı Ömer, Laçınli Osman, Değirmendereli Kara Osman çocukluk günlerinin hayal âlemindeki ünlü pehlivanlarıydı.

1930'lu yıllarda güreşe başlayan şampiyon, kısa sürede katıldığı karakucaklarda alt boylarda üstün başarılar elde ederek civarda iyi tanınan bir pehlivan olmuştu. 16-17 yaşlarına geldiğinde yaklaşık 80 kg civarında, kuvvetli, yağız bir delikanlı olmuştu. Pehlivanlık da tecrübe kazanmaya başlamıştı. O artık bir başpehlivan

adayıydı.

Köy işleri ile meşgul olurken, her fırsatta ağabeyi Kazım Pehlivanla güreş tutar, gidecekleri güreşlere hazırlık amacıyla beraber antrenman yaparak hazırlanırlardı. 17 yaşına geldiğinde, yörenin başpehlivanı Kazım ağabeyini artık yenecek durumdadır. İki adet kıspet yaptırır. Birisi karakucak için keçi kılından, diğeri ise yağlı güreşler için deriden.

Amasya, Çorum, Samsun, Tokat, Sivas, Yozgat, Sinop ve Kastamonu yörelerinde yapılan karakucak ve yağlı güreşlerine katılarak bütün başpehlivanları yenmeyi başarır. Fakat büyük takdir ve şöhret kazanmış, Amasya sınırları içinde hiç yenilmemiş, dönemin ünlü başpehlivanı, Amasya'nın Suluova ilçesi Kolay köyünden Hüseyin YENER (Kolaylı Hüseyin) pehlivanla, 1932 yılında yaptığı ilk karşılaşmada yenilir. Yenilmesi çok zoruna gider. Çünkü bu normal bir yeniş olmamıştır. Güreş esnasında Adil pehlivan omzundan sakatlanır, pes anlamında elini Kolaylı Hüseyin'in sırtına vurur, Kolaylı anlamamış gibi yaparak Adil pehlivanı sırt üstü yener.

Her yıl bahar ayında küçükbaş hayvanları yaylaya çıkarırlardı. 1933 yılı baharında bu işe Adil pehlivan gönüllü oldu. Koyunları yaylaya çıkardı. Yayla yakınlarında bulunan, çevreye kendini kabul ettirmiş, başpehlivanlardan Köseleli Sadık pehlivanı bulur. Kolaylı Hüseyin pehlivanın kendisini yenişini anlatarak, kendisiyle çalışması için Sadık pehlivana ricada bulunur. Sadık pehlivan da bu fikrini kabul eder. Adil pehlivan koyun keser, taze et, süt, yoğurtla beslenirler. Güreş antrenmanı yapar; boş zamanlarda da koşularla güreşlere hazırlanırlar. Yaylanın temiz havası, suyu ve gayretli çalışmasının sonucunda ilk başlarda gücünün yetmediği Sadık pehlivanı yener duruma gelmiştir. Merhum şampiyon bu durumu yıllar sonra arkadaş-sohbet meclislerinde şöyle dile getirmiştir. *"Beni başpehlivanlığa götüren Köseleli Sadık pehlivanla yaptığım antrenmanlardır"* demiştir (Ek 1).

1933 yılı sonbaharında Gümüşhacıköy panayırında üçer kişi yendikten sonra Kolaylı Hüseyin pehlivanla final güreşinde kapışırlar. Çetin bir müsabaka sonrası Kolaylı'yı yener.

1933-1937 yılları arasında 5 yıl hiç yenilmeden, Amasya, Çorum, Samsun, Tokat, Yozgat, Kastamonu, Sinop ve Sivas illerinde başpehlivanlık yapar.

Bu süre içinde ünlü başpehlivanlardan; Kolaylı Hüseyin Pehlivan'ı, Kastamonulu Hızarcı Pehlivan'ı, Çolak İsmail'i, Köseleli Sadık Pehlivan'ı, Hasbekli Mahmut Pehlivan'ı, Minhorlu Mahmut Pehlivan'ı, Düzceli Çolak İsmail Pehlivan'ı,

Eğribacak Sadık Pehlivan'ı, Çarşambalı Yakup Pehlivan'ı, Trabzonlu Asker Pehlivan'ı, Mescitlili Halil Pehlivan'ı ve Samsunlu Seydük Pehlivan'ı yenmiştir.

Adil CANDEMİR Anadolu'da karakucak ve yağlı güreşlere devam ederken, dünya güreşinden yani minder güreşinden çok uzaktı, hatta böyle bir güreşin varlığından bile haberi yoktu.

1936 yılında yapılan Berlin Olimpiyatlarında 61 kg güreşçimiz Yaşar ERKAN olimpiyat şampiyonu olur. Kendisine İstanbul'da bir ev hediye edildiği haberini duyunca, minder güreşinden haberdar olur. Çevre illerde minder aramaya başlar ve Samsun'da bir güreş minderi olduğu haberini alır. Samsuna gider, Mecidiye Caddesinde bulunan Atatürk Kütüphanesi'nin zemin katında 5x5m ölçülerinde bir minder olduğunu tespit eder. Minderde çocukların antrenörsüz olarak köprü kurup antrenman yaptıklarını görür. Çevreden, kendisine antrenman verecek gençleri bularak, antrenmanlara başlar. Böylece onlara antrenörlük-liderlik yaparak 4-5 ay çalıştıktan sonra, bir güreş takımı oluşturur ve Ankara Gücü Güreş Kulübü'nü ikili müsabakalar için Samsuna davet eder. Yapılan müsabakalar sonunda Ankaragücü güreş takım kaptanı Necmi TOLUNAY, Adil CANDEMİR'deki yeteneği görür ve kendi kulüplerine gelip Ankara'da güreşmesini teklif eder. Merhum şampiyon bu teklifi kabul eder. Ankara silah fabrikaları tamir atölyesinde Albay Fikret KARABUDAK'ın başkanlığında devam eden Ankaragücü Güreş Kulübünde düzenli minder çalışmalarına başlayarak, bölge birincilikleri kazanmaya başlar (1937).

1938 yılında Beden Terbiyesi Teşkilat Kanunu hazırlanmakta iken, dönemin genel müdürü Cemil TANER Paşa ve Güreş Federasyonu Başkanı Yüzbaşı Tayyar YALAZ'ın Ankara'da başlattıkları karakucak, serbest ve greko-romen Türkiye şampiyonalarında başarılı sonuçlar elde eder.

Türk Milli Takımı'nı çalıştıran Finlandiyalı antrenör Orni PELLİNEN yönetiminde Ankara'da açılan Milli Güreş Takım'ı kampına alınarak Yaşar DOĞU, Celal ATİK, Nurettin ZAFER ve dönemin ünlü diğer güreşçileriyle düzenli minder antrenmanlarına başlar.

1939 da Norveç'de yapılacak olan Dünya Şampiyonası hazırlık kampında iken, askerlik görevini ifa etmek için kamptan ayrılır ve 3 yıl Samsun'da askerlik görevini tamamlar (1939-1942).

Askerliği süresince, yörede yapılan karakucak ve yağlı güreşler dâhil bütün müsabakalara katılmasını, dönemin Güreş Federasyonu Başkanı Yüzbaşı Tayyar

YALAZ Bey sağlamıştır. 1937 yılından sonra minder güreşine başlamışsa da 1939 yılında başlayan 2.Dünya Savaşı, tüm spor faaliyetlerini durdurmuş, onu enfaal dönemde dünya güreş minderlerinden uzak tutmuştur.

1943 yılında askerlik dönüşü, Sivas Devlet Demiryolları bünyesinde kurulan Demirspor Güreş Kulübünde puantör ve idari memur olarak işe başlar. Aynı zamanda kulüp adına güreşmektedir. 1944-1945 yıllarında Sivas Demirspor Kulüb'ü adına Türkiye şampiyonalarına katılır. Serbest stil 87 kg da iki yıl üst üste Türkiye şampiyonu olur.

1945 yılından sonra artık 35 yaşına gelmiş olan Adil CANDEMİR, milli takımın en deneyimli sporcusu ve ağabeyidir. O dönemde milli takımın ağır sıklet güreşçisi olmaması nedeniyle, 87 kg'lık ağırlığına rağmen antrenörleri tarafından sürekli ağır sıklette güreştirilmiştir. Bu nedenle Adil CANDEMİR çok uzun süren sporculuk hayatında layık olduğu madalyalara kavuşamamış, değerli bir sporcu, tevazu, fedakârlık, azim ve dürüstlük gibi davranışlara sahip, örnek bir insan olarak ölünceye kadar Türk güreşine hizmet etmiştir. Sporculuk hayatında kazanamadığı madalyaların acısını, yetiştirip Türk güreşine armağan ettiği, Hamit KAPLAN, Mahmut ATALAY gibi değerli sporcularla telafi etmiştir.

1946 yılında Ankara Devlet Üretme Çiftliği merkez atölyesinde Sait ÖZDEMİR'in başkanlığı ve müdürlüğünde açtığı güreş takımına, Yaşar DOĞU, Celal ATİK, Tefvik YÜCE ve Adil CANDEMİR güreşçi kadrosunda işe başlarlar. İlk kez hem maddi hem de zaman yönünden huzurlu çalışma imkânına kavuşur. 1946 yılından 1953 yılına kadar faal sporcu olarak katıldığı bütün Türkiye şampiyonalarında 87 kg da birinci olur (Ek 2).

Milli ve temsili güreşlerde aldığı derecelerin dışında katıldığı önemli müsabakalar ve sonuçları şöyledir.

1948 Londra Olimpiyatları serbest stil 79 kg 2.

1949 İstanbul Avrupa Şampiyonası serbest stil 87 kg 1.

1950 İsveç-Stockholm Dünya Şampiyonası Greko-Romen stil ağır sıklet 3.

1951 Helsinki Dünya Şampiyonası serbest stil ağır sıklet 4.

1948 Londra Olimpiyatlarında tam 11 kilo düşüp 79 kg da güreşmiştir. Çeyrek final müsabakasında köprücük kemiği kırılır, omzundan sakatlanır. Doktorun 6 ay güreşemez raporu vermesine rağmen, "*Milletim beni buraya güreşip, şampiyon olmaya gönderdi*" diyerek uyuşturucu iğne vurularak yarifinal müsabakasına çıkar ve Kanadalı

rakibini yener. Final müsabakasında 15 dakikalık güreşin 13. dakikasında Amerikalı güreşçiye yenilerek 79 kg da olimpiyat ikincisi olur.

Türk güreşi 1948 Londra Olimpiyatlarında muhteşem bir zafer kazanmıştır. 6 altın, 4 gümüş ve 1 bronz madalya, takım halinde serbest stilde olimpiyat şampiyonu, greko-romen stilde olimpiyat 2. olmuştur. Güreşçilerin bu başarısı Türkiye genel sıralamada, katılan ülkeler arasında 6. sıraya yükseltmiştir. Yeri gelmişken o muhteşem takımın sporcularını ve aldığı dereceleri belirtmeden geçmeyelim.

SERBEST TAKIM _____ :

- 52 kg Halit BALAMİR 2.
- 57 kg Nasuh AKAR 1.
- 62 kg Gazanfer BİLGE 1.
- 67 kg Celal ATİK 1.
- 73 kg Yaşar DOĞU 1.
- 79 kg Adil CANDEMİR 2.

GREKO-ROMEN TAKIM:

- 52 kg Kemal OLCAY 2.
- 57 kg Halil KAYA 3.
- 62 kg Mehmet OKTAV 1.
- 73 kg Muhlis TAYFUR 2.
- Ağır Ahmet KİREÇÇİ 1.

1949 İstanbul Avrupa Güreş Şampiyonasında, tüm rakiplerini yenerek 87 kg da avrupa şampiyonu olmuştur. Adil CANDEMİR gerçek kilosunda burada güreşmiştir ve üstün bir performans sergilemiştir. Milli takım hocaları tarafından genelde ağır sıklıkta güreştirilmiştir. Eğer her şampiyonada kendi kilosunda güreştirilseydi çok şampiyon olurdu diyenler ağırlıktadır.

1949 İstanbul Avrupa Serbest Güreş Şampiyonasındaki takım arkadaşları ve aldıkları dereceler;

- 52 kg Ali YÜCEL 1.
- 57 kg Nasuh AKAR 1.
- 62 kg Nurettin ZAFER 3.
- 67 kg Servet MERİÇ 1.
- 73 kg Celal ATİK 1.

79 kg Yaşar DOĞU 1.

87 kg Adil CANDEMİR 1.

Ağır Muharrem CANDAS 2. Takım halinde Avrupa Şampiyonu.

1950 İsveç Stockholm’de Dünya Greko-Romen Güreş Şampiyonasında milli takım antrenörleri, şampiyonu ağır sıkllette güreştirirler. Takım arkadaşları ve dereceleri şöyledir;

52 kg Ali YÜCEL 2.

57 kg Halil KAYA 2.

67 kg Tefik YÜCE 3.

73 kg Celal ATİK 2.

79 kg Ali ÖZDEMİR 2.

87 kg Muharrem CANDAS 1.

Ağır Adil CANDEMİR 3.

Adil CANDEMİR 1951 yılında Helsinki’de yapılan Dünya Serbest Güreş Şampiyonasında sakatlanarak 4. olur.

1948 Londra Olimpiyatlarında ilk 3 dereceye giren sporculara devlet para yardımı yapmıştı (birinciye yirmi bin, ikinciye onbeş bin ve üçüncüye on bin lira). 1952 Helsinki Olimpiyatlarına hazırlık kampında iken, dönemin Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı Burhan FELEK şampiyonlara para vermek amatör spor yönetmeliğine aykırı olduğunu medya aracılığıyla beyanatlar vererek Adil CANDEMİR ve diğer şampiyon güreşçilerin 1952 olimpiyatlarına katılmalarını engellemiş, olimpiyat şampiyonluğuna en yakın bu güreşçilerin aktif spor yaşamı böylece sona ermiştir.

Adil CANDEMİR, sporculuk hayatında sadece ülkemizde değil, dünyada da tanınan, bilinen örnek bir sporcuydu. Aktif güreş yaptığı dönemde dünya spor basınının önemli spor yazarlarından Fransız Heiko FABER’den 23.11.1975 tarihinde aldığı mektup aşağıdadır:

Bay CANDEMİR!

Son zamanlarda, dünya çapında tanınmış veya tanınan sporcuların imza koleksiyonunu yapıyorum.

1948 yılında olimpiyat oyunları için uyguladığınız sporun en büyük şahsiyetlerinden biri sayılıyorsunuz.

Bu nedenle, bana sizin imzanızla donatılmış bir fotoğraf gönderirseniz size minnettar olacağım.

Lütfen kabul ediniz, bir yanıt beklerken, saygılarımla (Ek 18).

4.3. Antrenörlük Hayatı

Adil CANDEMİR 1951 yılında Kocaeli’de açılan güreş antrenörlüğü kursuna katılır ve kursu birincilikle bitirerek kendisine bir de başarı sertifikası verilir. 1948 Londra Olimpiyatlarında aldıkları ödüller nedeniyle aktif güreş hayatları sona eren, Adil CANDEMİR, Yaşar DOĞU ve Celal ATİK yurdun üç değişik yerinde minder güreşini geliştirmek ve yeni şampiyonlar çıkartmak için görevlendirilirler.

Adil CANDEMİR de Çorum bölgesinin daveti üzerine, 1953 yılında Çorum Spor İl Müdürlüğü’ne ‘‘Tesisler Amirliği ve Güreş Antrenörü’’ kadrosuyla atanır. 1966 yılına kadar her iki görevini de sürdürür. 1966 yılından itibaren sadece güreş antrenörlüğü kadrosuyla hizmet etmiştir (Ek 3).

Çorumda henüz tamamlanmamış, suyu olmayan bir ufak salonda kısıktan yapılmış 5x5m ölçülerinde bir minderde çalışmalarına başlar. Günümüzde nizami bir minderin 144 m2 olduğunu düşünecek olursak ne kadar zor şartlarda görev yaparak elit sporcular yetiştirdiğini daha iyi anlarız. Başta Çorum İmam-Hatip Lisesi olmak üzere değişik okullarda güreş takımları kurarak, özellikle öğrenciler ve çevrenin gençlerini çalıştırmaya başlar. 1951 yılında Ankara’ya yanına alıp çalıştırmaya başladığı yakın akrabası Hamit KAPLAN da, Adil Hocayla çoruma gelerek kendisiyle çalışmaya devam eder. Bir başka şampiyon Mahmut ATALAY da antrenmanlara yeni başlamış bir sporcudur. Mahmut ATALAY’ın babası oğlunun güreşe başladığını duyar, salona gelerek oğlunun güreş yapmasını istemediğini, antrenmanlara izin vermeyeceğini, oğlunu alacağını Adil Hoca’ya söyler. Hoca da oğlunun devam etmesi durumunda onu şampiyon yapabileceğini Mahmut’ta şampiyon özelliklerinin olduğunu, azimli ve gayretli çalıştığını anlatır. Babası da ‘‘şampiyon yapacaksan tamam’’ der. Mahmut ATALAY’a çalışma izni çıkar. Gerçektende Hamit KAPLAN ve Mahmut ATALAY dünya ve olimpiyat şampiyonu olurlar. Her iki şampiyon güreşçiyi de Adil CANDEMİR yetiştirmiştir (Ek 1).

GEM’lerin (Güreş Eğitim Merkezlerinin) mucidi Adil CANDEMİR’dir. Merhum şampiyonun gayretleri ile Çorum’da tesisler yapılıp gerekli donanımlarla uygun çalışma ortamı oluşturulunca (Ek2) artık bireysel değil de takım halinde

şampiyonluklara ulaşmak, 18-20 yaşlarında şampiyonlar yetiştirmek için bir güreş okulu açılması gerektiğini düşünerek yetkili makamlara yazılı ve sözlü olarak defalarca müracaatlarda bulunmuştur. Dönemin genel müdürü İsmail HAKKI Bey'in ilgileriyle Çorum ili ile beraber güreşe ilgisi olan Tokat ve Kahramanmaraş illerinde de güreş eğitim merkezi açılması için raporlar hazırlanıp, tahsisatlar ayrılır. 1973 yılında bu üç ilde Adil CANDEMİR'in gayretleriyle güreş eğitim merkezleri açılır (Ek 2).

Güreşte bilimsel çalışmanın önemine inana Adil CANDEMİR kendisi bir çalışma programı yaparak 28 temel güreş oyunundan çıkan toplam 246 oyunu varyantlarını bir program dâhilinde güreşçilerine uygulamaya başlar (Ek 7).

Bir yıl sonar güreşçileri, orta dereceli okullar, gençler ve büyükler kategorilerinde başarılı güreşler yapıp, Türkiye dereceleri ve şampiyonlukları almaya başlarlar. Özellikle greko-romen güreş o dönemde sadece İstanbul, Ankara ve İzmir'in tekelinde olup greko-romen stili başka bölgeler çalışmazlardı. Greko-romen güreşin Çorum'daki miladı Adil Hocayla başlar, bu stilde de Türkiye şampiyonu güreşçiler yetiştirerek Türk güreşine armağan eder.

Adil Hoca kendine özgü öğretim metodu geliştirerek uygulamaya başlar ve başarılı sonuçlar alır. Günümüz antrenman öğretim basamaklamalarını sporcuları üzerinde uygular. Bunlar; zihinsel antrenman, psikolojik antrenman, teknik-taktik antrenman ve antrenman sonrası değerlendirmedir. Yüklenme, dinlenme ve beslenme olarak günümüzde antrenman bilimcilerin "süperkompanzasyon" diye adlandırdıkları yöntemi, Adil Hoca, "*iyi çalışma, iyi dinlenme ve iyi gıda olarak belirtirdi*" (Celal TAŞKIRAN Röportaj 2013).

Mevcut güreşçileri kulüplerde iş bulmak ve yüksek okullarda eğitimlerini tamamlamak üzere, çeşitli büyük kulüplere dağılırlar. Adil Hoca da kendi programını bu güreşçiler üzerinde tamamlayarak onların şampiyon olmasını istediği için, dönemin genel müdürü İsmail HAKKI Bey'e giderek, yarım kalan güreş eğitim merkezli çalışma programının, gittikleri kulüplerde ya da üniversitelerde tamamlanması gerektiğini anlatmış ve bu konuda yardım etmesini istemiştir. Genel müdür İsmail HAKKI Bey de genel müdür yardımcısı Abdullah GÖKPINAR'ı çağırarak onunda fikrini alıp yapılabilecek bir şey olup olmadığını sorar, ancak sorun çözülemez, yapılacak birşey olmadığını izah eder. Böylece Adil Hoca'nın hayalleri, düşünceleri ve emekleri yarıda kalır (Ek 2).

1971 ve daha sonraki yıllarda Çorum'da yetişip ayrılan güreşçilerin isimleri

aşağıda belirtilmiş olup, bu güreşçiler kendi yaş gruplarında Türkiye şampiyonu olmuş, milli takıma girmiş, şampiyon olabilecek özelliklerde iken çalışma programının tam uygulanamaması nedeniyle, gittikleri kulüplerde de programsız gelişigüzel çalışılmalarından dolayı şampiyon olamamışlardır (Ek 2).

Sıra no:Adı-Sovadı:

Tahsili ve Görevi

1. Ercan CENGİZ 74 kg	Spor Akademisi- Almanya
2. Muhammet BODUR 62 kg	“ Antrenör
3. Celal TAŞKIRAN 74 kg	“ İnönü Ün.v. Akademisyen
4. Mehmet UYSAL 62 kg	“ Antrenör-Öğretmen
5. Satılmış BAYKUŞ 74 kg	“ Polis Akademisi Öğrt. Görv.
6. Beytullah DÖNMEZ 68 kg	“ Giresun Ün.v.Öğrt.Görv.
7. Nurullah ÖĞRETEN 52 kg	“ 19 Mayıs Ün.v.Öğrt.Görv.
8. Nuri DEMİRCİ 62 kg	Çorum İmam-Hatip Lisesi- Öğretmen
9. Nezir PERÇİN 82 kg	Kırşehir Bölgesi Güreş Antrenörü

Büyük Hoca, kendisinin kaleme aldığı “Güreşte Şampiyon Olmanın Şartları” başlığı altında şu yedi maddeden bahsetmektedir.

1. Zekâ, heves (ve güreşte aşk)
2. Fizik yeteneği (antropometri)
3. Yeterli beslenme
4. Küçükler, gençler ve olgunlar için plan, program, göre ve değişik metotlarla yeterli bilimsel çalışma
5. Vakit ve zamanın yeterli olması ve değerlendirilmesi
6. Güreş tekniğini ve tüm oyunları bilen hocanın ihlâsla çalışması (her türlü şehvetten uzak)
7. Öğrencinin hocasına karşı sadakatle bağlanması (Ek 4).

Antrenörlüğü süresince hep bilimsel metotlarla çalışmış, araştırmacı ve bilgili bir antrenördür. Teknik, taktik, kuvvet, sürat ve kuvvette devamlılık gibi sporcuların fiziksel ve motorsal özelliklerini bilen o günün şartlarına göre antrenman bilgisine en üst düzeyde sahip olan sıra dışı bir antrenördür. Güreş oyunlarının doğasına uygun ağırlık cimnastik çalışmaları Türkiye’de hiç bir kulüpte uygulanmazken Adil Hoca birikimleri sonucu böyle bir çalışmayı Türkiye’de ilk uygulayan antrenörlerden biridir (Ek 5).

Sporcuların fiziksel gelişimlerini not etmiş, gelişimlerini gözlemlemiş, bunlarla

ilgili raporlar tutmuştur. Örneğin, kendi kaleme aldığı bir raporda: Hamit KAPLAN'ın ilk Ankara'ya gelişi, yıl 1951 nisan ayı, kilosu 86 kg, boy 1.82m, güreş derecesi 70 kilolarla 3 dakikalık güreşi çıkaramıyor. Yıl 1955, kilo 93. İstanbul'da serbest stilde finalde dünya şampiyonu Rus Mekokoçvilli'yi, greko-romen stil finalde de Estonyalı meşhur yenilmeyen Kotkası yenerek her iki stilde de dünya şampiyonu. 1963 Sofya'da 104 kilodan 100 kiloya düştü. Bu zaman arasında (1955-1963) her şampiyonada her iki stilde de güreşti 3.lükten aşağı derecesi yok (Ek 6).

Güreş oyunları ve genel konular başlığı adı altında aşağıdaki konuları kendisi bizzat kaleme almıştır.

1. Güreş oyunlarının (27 tür) adları
2. 27 temel oyundan 244 varyant
3. Oyunları karşılığı olan, olmayan, kombine oyunlar diye tasniflemiştir.
4. Güreş sistemleri; fasıllı ve fasılsız güreş sistemleri.
5. Özellikler; her güreşçinin birbirine uymayan başarı sağladığı değişik oyunlar.
6. Stiller; tam stil, özel stil, bozuk stil
7. Güreşte kuvvet tamamlama ve sürat tamamlama çalışma metotları.
8. Güreşçinin özelliğine göre hazırlanma
9. Muvazene(denge); her hal şekillerinde tutuş ve hareketlerde hatasız güreş şekli
10. Testler uygulama şekilleri
11. Kilo düşme şekilleri (Ek 6).

Adil CANDEMİR 1981 yılında Ankara'da güreş antrenörlüğünün son yıllarında 19 Mayıs Spor Akademisi son sınıf öğrencilerinin güreş ihtisas derslerine girmiş olup, haftada 5 gün 09.30-12.30 saatleri arasında üniversitede eğitim vermiştir (Ek 8).

1981 yılı itibariyle Güreş İhtisas dersi alan sporcuların isimleri ve akademi numaraları;

<u>Sıra no:</u>	<u>Akademi no:</u>	<u>Adı-Soyadı</u>
1.	283	Beytullah DÖNMEZ
2.	307	Faruk KÖKLÜ
3.	310	Nedim ÇETİN
4.	312	Nurullah ÖĞRETEN

5.	322	Ahmet KAYGISIZ
6.	326	Nuri DEMİRCİ
7.	331	Yusuf YALÇINER
8.	336	Ali GÖKDOĞAN
9.	338	M.Şinasi EREN
10.	342	Hasan İMAMOĞLU
11.	345	M.Şevki ÇAPAN
12.	367	Şevki KOLUKISA
13.	373	Hanefi ATAYETER

1979 yılı Zeki AVRALIOĞLU'nun Güreş Federasyonu Başkanı olduğu dönemde, gençler greko-romen ve serbest milli takımında teknik direktördür. Ekibindeki antrenörler; Hüsnü PEHLİVAN, Yakup TOPUZ, Mehmet UYSAL (Ek 9).

1984-1985-1986 yıllarında Konya Seydişehir Alüminyum Spor Güreş Takımı'nı çalıştırmıştır (Ek 7, Ek 10).

Güreş oyunlarını isimleriyle ve açıklamalarıyla tasniflemiştir. Görev yaptığı dönemde böyle bir çalışma (tasnifleme) örneği yoktur. 27 temel güreş oyunu ve bu 27 temel oyundan ortaya çıkan 244 adet varyantları aşağıdaki gibidir (Ek 7).

<u>Sıra no:</u>	<u>Oyun türü (adı)</u>	<u>Oyun adedi</u>
1.	Dalmalar (uyluktan) ayakta	17
2.	Dizleyerek dalmalar	10
3.	Dana bağları	11
4.	Kol ekmesi	7
5.	Çangallar	14
6.	Göğüs çaprazları	11
7.	Yanbaşlar	5
8.	Elenseler	3
9.	Saltolar	14
10.	Kafakollar	9
11.	Tekkollar	9

12. Çipeler	“	4
13. Subleksler	“	7
14. Bravleler	“	11
15. Kazkanadı	yerde	6
16. Kapanlar	“	7
17. Sarmalar	“	14
18. Çırpımlar	“	19
19. Kilitler	“	3
20. Kleler	“	8
21. Burgular	“	6
22. Kütük yuvarlama	“	11
23. Kündeler	“	14
24. Boyunduruk	ayakta ve yerde	4
25. Bohçalar	“	8
26. Kolbastı	“	4
27. Köprüden kurtulanımayacak tutuşla		8

TOPLAM:

244

Genel felsefesi usta ve iyi güreşçilerle çalışmaktı. Merhumun şöyle güzel bir sözü vardı: “*Bence bu sporu bilmeyenlerle çalışmaktansa, ustalarla kapışmak daha iyidir. Usta bir güreşçiyle 2-3 maç atmak, 100 idmana bedeldir diyebilirim*” diyerek bugünkü antrenman bilimcileri ve antrenörlerin görüşüyle paralellik arz etmektedir.

1956-1963 ve 1970-1974 yılları arasında güreş milli takımı teknik direktörlüğü görevlerinde bulunmuştur. 1963 yılında, o sene Cemal YANILMAZ dünya şampiyonu, Hamit KAPLAN dünya 2. ve güreş milli takımımız dünya 3. olur. 1974’te Hoca yine milli takımın başında iken Ali Rıza ALAN dünya şampiyonu, Mehmet UZUN dünya 2. Olur. 1975 Cezayir’deki akdeniz oyunlarında, 1977 Bulgaristan’da ki universiat oyunlarında antrenördür. 1979 yılında Zeki AVRALIOĞLU’nun federasyon başkanlığı yaptığı dönemde teknik komite başkanlığına getirilir.

Yıl 1974. Kendisi milli takım teknik sorumlusu. Yardımcıları: Bayram ŞİT ve Nasuh AKAR, takımın Kondisyoneri ise lisans eğitimini Almanya’da tamamlamış Türkiye’nin günümüzdeki en usta spor yazarı, antrenman bilimcisi, spor sakatlıkları ve kazaları uzmanı Turgay RENKLİKURT’dur. Spor genel müdürü, güreş federasyonu başkanı ve teknik ekibin beraber olduğu bir toplantıda Adil Hoca’ya hitaben şöyle demiştir: “ *Hocam, ben sizi bu milli takım kampında tanıdım, iyi ki tanıyıp sizinle çalışma imkânım oldu. Sayenizde çok şey öğrendim, bu milli takım kampı benim ikinci üniversitem oldu, müsaade edin elinizi öpeyim* ” diyerek Adil Hoca’nın elini öper. Bu olay irdelenip açıklanması gereken bir vakadır. Çünkü Adil Hoca ilkokul mezunu, Turgay RENKLİKURT ise eğitimini Almanya’da tamamlamış spor adamıdır (M. UYSAL ve C TAŞKIRAN mülakatlarından).

ADİL CANDEMİR’in yetiştirdiği öğrenciler sadece güreşte değil, sosyal hayatın her alanında başarılı olmuşlardır. Öğrencileri, sporcu olmanın ötesinde genelde eğitimci-akademisyen ve başarılı işadamları olarak bugün Türk güreşine hizmet etmektedirler. Buda sanırım adil CANDEMİR’in yetenek seçimiyle ilgili başarısı olsa gerek.

Güreş antrenörü olarak Ankara Spor İl Müdürlüğünden 1981 yılında emekli olur. Memleketi Hamamözü’ne yerleşir. Hamamözünde bir ortaokul bir lise mevcut olup, beden eğitimi öğretmeni ve spor salonu olmayan ilçede, gençlerin kötü alışkanlıklarının önüne geçmek ve onların spor yapmalarını sağlamak için Hamamözü Gençlik Spor adı altında kulüp kurulmasına öncülük eder. Amasya Gençlik Spor İl Müdürlüğünden, pamuktan yapılmış minder alır. O günün parasıyla da 160 bin liraya da kendi cebinden minderlerin üzerini örtecek brandayı alır ve belediye düğün salonunda güreş çalışmalarına başlar. Yaklaşık 6-7 ay sonra il birinciliği için Amasya’ya giden güreşçileri ilde dereceler alınca, spor il müdürlüğü kauçuktan yapılmış nizami bir takım minderi brandasıyla beraber Hamamözü’ne gönderir. Fahri olarak minderde çalışırken, yazın karakucak çalıştırmaktadır.

Hamamözünde güreş çalışmalarında, hangi konulara ağırlık verdiğini ne tür çalışma yaptığını yine kendisinin kaleme aldığı şu satırlarla izah etmektedir.

- Kendi ağırlığı ile cimnastik hareketleri
- Güreşin yazarları, Türkiye’de ve Dünyada güreş türleri ve farkları

- Her gün 4 güreş oyununun teorik ve uygulamalı öğretimi
- En küçükten en büyüğe kadar tefrik(ayrıt) edilerek, antrenman çalışmaları (Ek 2).

Merhum şampiyon malzeme sıkıntısı çektiği için, merkezi Ankara’da bulunan Türk Güreş Vakfı başkanlığını yürüten milli takımdan öğrencisi vakıf başkanı Rus Medvedev gibi bir devî yenen büyük şampiyon Ahmet AYIK’ tan malzeme yardımı yapmasını ister. Ahmet AYIK da hocasını kırmaz, eşofman, güreş ayakkabısı, güreş mayosu gibi malzemeleri vakıf imkânlarıyla temin ederek Adil Hoca’ya verir. Büyük usta, güreş dehası Ankara’dan aldığı bu malzemeleri Hamamözü’ne güreşçilerine getirirken, Çorum Sungurlu yakınlarında kalp krizi geçirir, kaldırıldığı Sungurlu Devlet Hastanesinde kurtarılamayarak, güreşe hizmeti yolunda 12 Ocak 1989 yılında hayata gözlerini yumar.

4.4 Örnek ve Araştırmacı Kişiliği

Yapılan mülakatlar ve Adil CANDEMİR’in kendi el yazması kaynaklarından edinilen bilgiye göre Osmanlıca ve yeni harflerle Türkçe’yi okuyup yazabilen araştırmacı bir yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Yaşadığı dönemi kıyaslırsak, genelde okumanın yaygın olmadığı, araştırmaların pek yapılmadığı bir dönemde, merhum şampiyon heralanda, her konuda kitaplar okur, bunların günümüz şartlarına uygulanabilirliğini anlatır ve insanlara bu konularda bilgiler verirdi. Kendi el yazması kaynaklarından edebiyat, şiir, güzel sözlerle ilgilendiğini biliyoruz. Spor ve tarih üzerine Osmanlıca yazılmış eserleri okurdu. Kur’an-ı Kerimi ve tefsirini Arapça okuyup anlar, mevlid-i şerifide çok güzel okuduğu söylenir (Ek 1).

Anadolu’da bütün yaptığı karakucak-yağlı güreşlerde, her ildeki eski ünlü başpehlivanları ziyaret eder, onların hal hatırını sorar, sporculuk özelliklerini, spor yaparken nelere dikkat ettiklerini, en önemliside o pehlivanların özel oyunlarının isimlerini not eder, bu oyunlar hakkında bilgiler toplardı. Bunun dışında katıldığı güreşlerde, her boydaki seçkin güreşçilerin özel oyunlarının isimlerini ve yapılaş şekillerini not eder, bu oyunları antrenman ve güreşlerde uygulardı (Ek 2).

Çorum’a antrenör olarak atanınca, Anadolu’da kapalı salon ve stadyumlar bulunmadığından, devamlı Ankara, İstanbul ve İzmir gibi birkaç yerde müsabakalar yapılmaktadır. Çorum’da bir kapalı spor salonu yapılması için çareler ararken, 1963

yılından Çorum'dan milletvekili seçilen Naci ÖKTEN Paşa (Emekli General) Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı'na geldiğinde, Çorum kulüp yöneticilerinin daveti üzerine Çorum'a gelir. Bölge müdürlüğünde yapılan toplantıya Adil CANDEMİR de katılır. Kulüplerin kalkınması bilhassa bir futbol takımının kurularak yaşatılması konularında tartışmalar sona erdiğinde, Adil Hoca söz alarak:“*Güreşimizin kalkınması ve bölgemizde şampiyonlar yetiştirmek için, bir modern kapalı spor salonuna ihtiyaç olduğunu belirterek, örnek olarak Hamit KAPLAN ve Mahmut ATALAY'ın mahrumiyet ve imkânsızlıklar içinde büyük şampiyon olduklarını*” açıklar. Tesis yaptırılması önerisinde bulunur. Bakan Naci ÖKTEN güzel ve yerinde bir teklif olduğunu derhal müracaat edilmesini, emir verdiklerinin hemen akabinde merhum şampiyon yazışmaların çok yavaş ilerleyeceğini, evrakların kaybolabileceğini hesap ederek, kendisi bizzat işe koyulur. Dilekçeleri yazdırarak il başkanı ve valiye imzalatılarak, genel müdür Fikret ALTINEL'e götürür. Kısa zamanda planlar yapılıp tahsisatlar ayrılır, tesisin temelleri atılır, inşaat tamamlanır. Açılış merasimine de Naci ÖKTEN'den sonra devlet bakanlığına gelen Kamil OCAK yapar (Ek 2).

GEM'lerin (Güreş Eğitim Merkezlerinin) mucidi Adil CANDEMİR'dir. Merhum şampiyonun gayretleri ile Çorum'da tesisler yapılıp gerekli donanımlarla uygun çalışma ortamı oluşturulunca, artık bireysel değil de takım halinde şampiyonluklara ulaşmak, 18-20 yaşlarında şampiyonlar yetiştirmek için bir güreş okulu açılması gerektiğini düşünerek yetkili makamlara yazılı ve sözlü olarak defalarca müracaatlarda bulunmuştur. Dönemin genel müdürü İsmail HAKKI Bey'in ilgileriyle Çorumla beraber güreşe ilgisi olan Tokat ve Kahramanmaraş'a da Güreş Eğitim Merkezi açılması için raporlar hazırlanıp, tahsisatlar ayrılır. 1973 yılında bu üç ilde Adil CANDEMİR'in gayretleriyle Güreş Eğitim Merkezleri açılır (Ek 2).

Türk ve dünya güreşindeki bütün güreş oyunlarını, karşılığı olan-olmayan olarak isimleriyle tasnifleyerek 27 temel güreş oyununun adlarını ve bu oyunlardan değişik tutuşlarla oluşturduğu toplam 244 oyunu yazarak açıklamıştır (Ek 2).

Adil CANDEMİR, güreş adına gerekli saha, tesis, malzeme ihtiyaçlarını bir dilekçe ya da mektup halinde ilgili makamlara yazar, bunu yaparken de makam atlamaz, kimseyi kırıp incitmeden, hiyerarşik sıraya göre yapardı.

Çorum'da kapalı spor salonunun yapılmasında, fikir ve yazışma yönünden çok emeği geçmiştir. Yazışmaları, tahsisatları, raporları bizzat takip etmiştir. Yeni açılan spor salonunda çalışmalara başlanmış, ancak yaklaşık bir yıl geçmesine rağmen

elektriği ve suyu bağlanmamıştır. Bunun üzerine Adil CANDEMİR 22 Ocak 1970 yılında dönemin spor bakanı İsmet SEZGİN'e yazdığı dilekçede, Türk güreşinin gerileme sebeplerini ve Türk güreşinin tekrar kalkınması için alınması gereken önlemleri sıralamıştır. Dilekçesinin devamında kapalı spor salonunun elektriksiz ve susuz olduğunu, bu yüzden çalışmaların amacına ulaşmadığından bahseder. Dilekçesi İsmet SEZGİN Bey'e ulaşır ve iki gün içinde salona elektrik verilir, suyu bağlanır (Ek 11).

14.01.1984 tarihinde Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü 9. katta toplanacak olan, Güreş Şurası için kendisinden güreş sporunun kalkınması hususunda teknik bilgi ve görüşleri istenmiş olup, kendisinde bir dilekçeyle yapılacak olan Güreş Şurasında ele alınmasını istediği konuları ana başlıklarıyla aşağıdaki gibi belirtmiştir.

- Güreş kaynakları
- Mali kaynaklar
- Faal güreş çalışanlarının değerlendirilmesi
- Eğitim uygulamaları
- Antrenörlerin eğitimi
- Federasyon çalışanlarının çağımıza uygun olarak düzenlenmesi
- Avrupa şampiyonası, Akdeniz oyunları ve 1984 Olimpiyatları için kısa ve uzun vadeli çalışmaların planlanması (Ek 12).

12 Mayıs 1980 yılında, silahlı kuvvetler seminerinde “*Cumhuriyet DevrindeTürk Güreşi*” konulu bir seminer vermiştir. Seminerde 35 ana başlık üzerinden, bu maddeleri açarak bir sunum yapmıştır. Türk güreşini çok iyi araştırıp seminer verecek kadar bilgilerle kendini donatmış, sıra dışı bir şampiyon, antrenör ve spor adamıdır (Ek 13).

3 Ocak 1985 yılında dönemin Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanına yazdığı dilekçe ve mektubunda, Cumhuriyet dönemi güreşinin gerileme döneminden kurtarılması için 11 maddelik bir öneri sunmuş olup, ayrıca dilekçesinde Türk güreşinin istismarcılardan kurtarılması gerektiğini belirterek, yaşadığı bir örneği de dilekçesinde beyan etmiştir (Ek 21).

10.12.1985 tarihli Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'ne yazdığı dilekçede, Türk güreşinin içinde bulunduğu, layık olmadığı durumdan kurtarılması için öneriler sunarken, Türk güreşinde köklü bir reform yapıлып, sistemli ve programlı bir eğitimle

başarıya ulaşılabilceğini anlatmıştır (Ek 14).

Dönemin Milli Eğitim Bakanı'na yazdığı dilekçesinde Türk güreşinin başarılı dönemi, gerileme nedenleri ve çareleri hakkında kaleme aldığı uzunca bir mektupta 11 ana başlıktan oluşan konulara değinmiştir (Ek 19).

Yine, "Türk güreşinin kalkındırılması için senelerden beri başvurulmuş çareler" başlığı altında 15 maddeden oluşan önemli gördüğü konuları açarak ele almıştır (Ek 20).

11.03.1986 Tarihli dilekçesini dönemin Güreş Federasyonu Başkanı Tahsin ALBAYRAK'a göndermişti. Dilekçenin özünde Çorum'da antrenörlük yaptığı yıllarda kendi programının yalnızca ¼ nü uygulayabildiğini ve yetiştirdiği sporcuların geçim kaygısıyla başka büyük kulüplere ya da eğitim amacıyla başka illere gittiklerinden bahsetmiş olup, kendi programının giden sporcuların kulüpleri ya da okullarında tamamının uygulanması halinde, bu sporcuların büyük birer şampiyon olabileceklerinden bahsetmiştir (Ek 16).

Aslen Amasyalı olan merhum şampiyon, genelde Çorum iline hizmette bulunmuştur. Tabi ki bunun nedenleri vardır; doğup, büyüdüğü Hamamözü ilçesi Amasya'ya 90 km, Çorum'a ise 40 km uzaklıkta olması nedeniyle mesafeden kaynaklanan fiziki bağın dışında, uluslararası turnuva ve şampiyonalarda dereceler almaya başlayınca, Çorum ili bu başarılı sporcuya sahiplenmiş olup, dönemin Amasyalı idareci ve yöneticiler bu durumla çok ilgilenmemişlerdir. Buna rağmen Adil CANDEMİR Amasya'da güreşi geliştirmek ve güreş kulübü kurmak için birkaç teşebbüste bulunsa da, amaca hizmet edecek şekilde uygun ortam sağlayamıştır (Ek 22).

4.5 Yakınları ve Öğrencilerinin anlatımıyla Adil CANDEMİR

Cihan CANDEMİR (oğlu)

Bir insanın kendi babasından bahsetmesi ve gerçekte objektif olması oldukça zordur, ama şunu itiraf etmeliyimki babamın iyi bir insan, iyi bir baba ve iyi bir sporcu olduğunun farkındaydım; ama öldükten sonra. Değerli sporcuları ki ben onlara babamın evlatları diyorum, çünkü bizden çok onlarla beraber oldu. Bizi tahsilimiz için Ankara'ya götürdüğünde biz annemizle kalıyorduk, babam güreşçileriyle beraberdi, biz babamızı ayda bir görüyorduk; ama onun sporcuları evlatlarıydı çünkü her gün beraberlerdi. Güreşçilerin bütün sorunlarıyla, dertleriyle ilgilenmeyi kendine bir görev addediyordu. Zaman zaman hangi sporcunun nasıl bir derdi olduğunu onu çözmek için yaptığı ve

yapacağı şeyleri bizimle paylaşırdı. Bu açıdan baktığımızda yüzlerce evladı oldu ben bu açıdan babamla gurur duyuyorum. Öldükten sonra kendi el yazısıyla oluşturduğu arşivleri derleyip topladığımda onu daha iyi anladım. Şu andaki yaşım itibariyle daha objektif değerlendiriyorum. Gerçekten öncelikle bir baba olarak mükemmel bir babaydı. Hiçbir zaman bizlerden sevgisini eksik etmedi. Bizim Çerkez adetlerinde hiçbir zaman babalar evlatlarını kucaklarına almazlar, sevmezler, ayıp sayılır; ancak biz şehirde olduğumuz için sevgisini hiçbir zaman bizlerden esirgemedi. Öğrencilerine öğrettiği gibi bize yeri geldi öğretmen oldu, iyi insan olmayı öğretti. Hiç unutamadığım kendi hayat felsefesini, dürüstlüğünü yansıtan şu sözünü tekrarlamak istiyorum. *“evladım ben bu güne kadar sizin boğazınızdan haram lokma geçirmedim, bunun için Allah’a şükrediyorum, sizlerin sağlıklı, başarılı olmanızın arkasında bu yatıyor”* derdi. Gerçekten her zaman dürüst bir insan oldu.

Sporculuk felsefesi ise azim, cesaret gibi bir güreşçide olması gereken bütün vasıflar kendisinde mevcuttu. Kendisi bir güreşçide bulunması gereken vasıfları şöyle sıralardı:

1. Sporcu zeki olmalıdır, anlamalıdır, kavramalıdır.
2. Cesur olmalıdır, korkmamalıdır, bildiğini uygulamaktan çekinmemelidir.
3. Güçlü kuvvetli olmalıdır.
4. Oyun bilgisi olmalıdır (iyi bir teknik bilgisi olmalıdır)
5. Taktiği iyi olmalıdır. Derdi

Kendisinde Allah vergisi olarak bütün bu vasıflar mevcuttu.

Sporculuk felsefesi ve bir anısı şöyledir. 1948 Londra Olimpiyatlarında kendi hatıralarından. *“Yaşar, Nasuh ve Celal rakiplerini kısa sürede yendiler, sıra bana gelmişti. Salonda bir avuç Türk öğrencilerden oluşan seyircimiz vardı. Tezahürat yapıyorlar; haydi Candemir en büyük Türkiye, Türkiye... Benim güreşim İngiliz’le ve bir tur önce omzumdan sakatlanmışım. İngilizler salonda kalabalık Türk’ü yeneceğiz diye bağırıyorlar. Heyecanlandım, soyunma odasına gittim, diz çöktüm ve yalvardım. Allah’ım beni şu salonda mahcup etme, şu salonda bulunan Türk gençlerini şu kefereler karşısında mahcup etme, bana güç kuvvet ver, mağlup olursam minderde canımı al Allah’ım dedim. Mindere çıktım ağrım sızım kalmadı, rakibim İngiliz uzun boylu güçlü bir herif neticede sayıyla işini gördüm. Salondaki İngilizlerin oturduğu tarafa sanki ölü*

toprağı serpilmişti, bizim çocuklarımız yaşa Candemir tezahüratlarından sonar hep bir ağızdan Dağ Başını Duman Almış marşını söylüyorlardı.”

Güreşte onuruyla mücadele eder, onursuzca yenilmektense ölmeyi tercih ederdi. Sonuna kadar mücadele edeceksin ama yenilgiyi de centilmen ve sportmence kabul edeceksin derdi. Gerçekten hayatı boyunca yaptığı güreşlerde, çirkefleştğini, spor ahlakına aykırı bir davranışta bulunduğunu hiç duymadım. Buna çok önem verirdi, sporcunun ahlaklı olanını sever, yanlış yapan sporcuyla da kolay kolay affetmezdi.

Antrenörlüğü ile ilgili bütün katıldığı kurs ve seminerlerde, büyük bir ciddiyetle notlar tuttuğunu, anlatılanları özenle kaydettiğini ve bunları bir metot, program haline getirerek uyguladığını kendi el yazması kaynaklardan anlayabiliyorum. Bana en önemli gelen kısım sporcuya verdiği önem 1966 yılı seminer notlarını karıştırırken buldum. Şöyle diyordu: “*Sporda moral çok önemlidir.*” Moral faktörleri olarak şu üç unsur çok önemlidir:

1. Kendine güvenme
2. Neşe
3. Cesaret

Gerçektende kendisi çok neşeli, muzip-şakacı bir insandı. Kampların ve çalışmaların neşeli bir şekilde geçmesi için fıkralar anlatır, olayları farklı anekdotlar ile süslerdi.

Bir diğer seminer notunda, kondisyon morali diye bir başlık açmış, kondisyon moraline etki eden faktörleri şöyle sıralamıştır:

1. Sosyal sebepler (aile huzuru ile ilgili)
2. Ekonomik sebepler (maddiyat)
3. Kültürel faktörler
4. İklim faktörü
5. Beslenme faktörü

diye not almış. Bunu da antrenörlük yaşantısında sporcuların dertleriyle ilgilenip hallederek uygun çalışma ortamı oluşturmak için elinden geleni öğrencilerinden esirgememiştir.

Hayat felsefesi “ *Bütün dünya nimetleri ayaklarının altında olan çocukların babaları kışın sıcak odalarında ve kahve köşelerinde boş zamanını geçirirken, lise diploması alan gençler, spor akademisi ve yüksekokulları kazanamayarak, kendilerine uygun kahvede ellerinde sigaralar oyun masalarının başında oturmak da ve zaman kaybetmektedirler. Bu durumun memleket gençliğine ne kadar olumsuz etki edeceğini üzüntüyle görüyorum. Huzursuz olduğum için 75 yaşına kadar kendimi Türk güreşine adanmış olarak, Allah’ın bize büyük lütfu olan uzun ömrümüzü, çalışacak kudreti kaybetmediğim için, yüce Allah’a şükran borcumu yine Türk gençliğine hizmet etmek için çalışmalara başladım.*” diyerek emeklilik döneminde memleketimiz Hamamözü’nde güreş çalışmalarına başlar.

“*Cemiyetleri yalnız nasihatlerle değil, bu nasihatlere göre yetişen nesiller ve bu nesillere örnek olan ideal sever insanlar kurtarır*” diyerek bu düstura göre yaşardı. Kendisi gerçekten çok ideal sever bir insandı. Öldüğünde dahi güreşe hizmet için yollardaydı. Ankara’dan aldığı güreş malzemelerini güreşçilerine dağıtmak üzere Hamamözü’ne geliyordu. Akıl-baliğ olduğu günden, öldüğü güne kadar hayatını Türk güreşine adanmış, güreşe hizmet etmiş, sporu bir toplum hizmeti olarak kabul etmiş idealist bir insandı.

Böyle bir babanın evladı olmaktan gurur duyuyorum. Ruhu şad olsun.

Kemal CANDEMİR (kardeşi)

1917 yılında Amasya Hamamözü’nde dünyaya geldim. Şuanda 96 yaşındayım. Adil Candemir ağabeyim benden 7-8 yaş büyüktü (nüfus kayıt örneğine göre 3 yaş büyüktür). Üç erkek dört kız olmak üzere 7 kardeşiz. Çocukluk ve gençlik dönemlerimizde 3 erkek kardeş olarak hepimiz bu yörede yapılan karakucaklarda güreşirdik. En büyük ağabeyim Kazım Candemir de yöremizde iyi bir güreşçiydi. Babam benim ve ağabeylerimin güreş yapmasına pek izin vermezdi. Tarlada çalışmamız gerektiğini söylerdi.

Dedelerimiz 1856 yılında Rusya’dan göç ederek Hamamözü’ne yerleşmişlerdir. Üç kuşaktır burada yaşıyoruz.

Kazım ve Adil ağabeyimle birlikte bende gençlik yıllarımda ilk dönemlerinde güreştim. Bu yörede, hasat’tan sonra her hafta sonu güreş yapılırdı. Bizde bu güreşlere gider güreş tutardık. Kazım ağabeyim başa güreşirdi, ben ve

Adil ağabeyim küçüktük alt boylara güreşirdik; ama Adil ağabeyimin çok güçlü bir fiziği vardı, tek çift dalışları çok iyi yapardı, yerde ise sarma oyununu iyi uygulardı. 17-18 yaşlarına geldiğinde 80-90 kg geliyordu ve artık güreşlerde başa güreşmeye başlamıştı. İlk güreşlerinde diğer başpehlivanlara göre cüssesi küçüktü; ama onlarla başa baş güreşler yapıyordu. Bir iki yıl içerisinde kendini çok geliştirdi ve bu yörenin bütün başpehlivanlarını yenmeye başardı.

Adil ağabeyim bizden daha yetenekliydi ama Kazım ağabeyim ve bana da fırsat verilseydi bizde şampiyon olabilirdik. Bu yörede bizi yenemezlerdi çünkü. Bir gün baba evimizde oturuyorduk. Adil ağabeyim bana hadi güreşelim dedi. Bende tamam hadi dedim, evin önüne geldik güreşe tutuştuk. İlk zamanlarda bana gücü yetmezdi, altına alıyordum ama bende onu yenemiyordum. Alttan kalkardı fakat o beni altına alamazdı.

Sivas'ta bulunduğu dönemde eve izine gelmişti. Dutlarda olmuştu bahçemizde İyi bir dut ağacı vardı. Adil ağabeyim bana hadi dut toplayalım da yiyelim dedi. Bende tamam dedim, ağacın altına bir bez açtık dutu silkeledik ve bahçede oturup dut yedik. Biraz sonra oturduğumuz yerden bana bir elense çekti, kafamı yere doğru bir kolu ile bastırdı. Çok şaşırdım tek kolu ile beni nasıl bu kadar eğdi diye. Bende oturduğum yerden ayaklarını tutarak üzerine yüklenmişim için ama sırtını yere getiremedim. Sivas'a gideli o kadar çok kuvvetlenmişti ki çok şaşırdım. Gerçi ben köyde tarlada çalışıyordum gücüm kuvvetim yoktu bitkindim ama Adil ağabeyim çok kuvvetlenmişti.

Aradan bir kaç ay geçti. Sivas'dan yine izine geldi. Baba evinde oturuyoruz, eve badana yapacaktık. Bana sen kireci hazırla beraber yapalım dedi. Bu arada köyün bekçisinin bizim eve doğru geldiğini gördüm. Mutlaka Adil ağabeyimle ilgili olduğunu düşündüm. Bekçi geldi ve Adil ağabeyime bir pusula verdi, okudu şöyle dedi: Çorum'un bir köyünden ağabeyimin burada olduğunu öğrenmişler ve hafta sonu yapılacak olan karakucak güreşine davet ediyorlarmış. Bana döndü: '*Gidelim mi?*' dedi. Bende gidelim dedim ama güreşmeyeceksin dedim. Çünkü o günlerde ateşli bir hastalık geçiriyordu, tamam dedi. Hafta sonu geldi. Ağabeyimle yürüyerek şuan ismini hatırlayamadığım bir köye vardık. Güreş başladı, küçük boylar güreşti sıra başa geldi. Adil ağabeyimi güreştirmek için başka bir yerden başpehlivan çağırmışlar. Ben Adil ağabeyim güreşmeyecek hasta dedim. Yörenin ileri gelenleri ve halk ağabeyime güreşmesi için baskı yapıyordu. Bende ağabeyimin hastalığını bahane ettim. Ben de

güreşmek istiyordum. Soyundum, kıl kispeti giyip çıktım meydana. Cazgır bizi salavatladı saldı çayıra. Güreş başladı 5 dakika falan güreştik. İnanın o zıdır gibi heybetli adamı altıma aldığım gibi sırtını yere getirdim. Eğer ben ona yenilseydim, biliyordum ki Adil ağabeyim soyunup güreşecekti. Bana ödül olarak beş lira ve bir keçi verdiler. Adil ağabeyime de biraz para verdiler ve köyümüze döndük.

Dönemin ünlü güreşçilerinden Kolaylı Hüseyin, Dereköylü Mahmut pehlivan ve ismini hatırlayamadığım ünlü güreşçiler rakibiydi.

HacıköyPanayırı'nda Kolaylı Hüseyin pehlivanla baş da güreşmek istedi. Kazım ağabeyim de buna müsaade etmedi, seni ezer dedi. Ben güreşeceğim dedi ve soyundu. Hüseyin Pehlivan, Kazım ağabeyimle güreşti ve yendi. Sonra Adil ağabeyim soyundu kıl kispeti giydi ve çıktı meydana. Kolaylı Hüseyin pehlivanla güreşti ve yendi. Baş da birinci oldu.

Adil ağabeyim daha sonraları Sivas'ta ve Ankara'da minder güreşi çalıştı. 1948 Londra Olimpiyatlarında sakat sakat güreşerek Olimpiyat ikincisi oldu. O dönem oradaki Türkiye sefiri ağabeyim ve takım arkadaşlarına hitaben şöyle demiş: "*Ben 16 yıldır burada Türkiye'yi temsil ediyorum. Türkiye'yi anlatamadım ama siz güreşçiler Türkiye'yi dünyaya çok iyi anlattınız*". Ağabeyim bu sözü zaman zaman bizimle paylaşır, anlatır ve duygulanırdı.

1948 Londra Olimpiyatlarında sakatlığını şöyle anlattı: Bir güreşte omzundan sakatlanmış, kırık oluşmuş. Doktora götürürler, doktor güreşemez der. Ama Adil ağabeyim '*Ben güreşeceğim. Milletim beni buraya güreşmeye gönderdi*' demiş. İki gece çok sancı yapmış. Doktor ağrı kesici iğne vurmuş ve çıkıp güreşmiş. Doktor gelip ağabeyime: "*Çok yaşa Türk demiş, dünyada bu kırık acısıyla hiç kimse güreş tutamaz, çıkıp güreş tutacak başka birini tanımadım*" demiş. Adil Candemir o zaman 30 yaşlarında vardı ve tek koluyla çıkıp güreş tutuyor ve Amerikalı'yı 1-0 yeniyor.

Yöremizin şampiyon güreşçilerinden ve akrabalarımızdan olan Hamit Kaplan'ı da Adil ağabeyim Ankara'ya götürerek güreşe başlatmıştır. Eğer ağabeyim Hamit Kaplan'ı Ankara'ya götürmeseydi şampiyon olamazdı. Bu yörede Hamit'le beraber güreşlere giderdik ayak boyunu bile alamazdı.

Adil ağabeyim çok ahlaklı, mütevazı, alçak gönüllü zeki bir insandı. Okumayı ve yaşadıklarını hatıralarına yazmayı çok severdi. Kur'an-ı Kerimi çok okurdu, manasını bilirdi ve yarı hafız sayılırdı. Her şeyi kendisi yazardı.

O dönemde güreş sayesinde bir işi oldu emekli oldu ama çok para kazanamadı güreşten. Çok para kazanmak ve zengin olmak gibi bir hedefide yoktu zaten. Topluma faydalı olmak için gençleri çalıştırır, onları kahvelerden uzak tutmaya çalışırdı.

Adil ağabeyim vefat ettikten sonra Çorum Belediyesinden 3 kişi geldi. Hamamözü meydanı'na Adil ağabeyimin heykelini yapacaklarını söylediler. Ben o dönem Hamamözü Belediye Başkanı idim. Bana bu teklifle geldiklerinde dedim ki:” Adil ağabeyim yaşasaydı kati suretle böyle bir şeye izin vermezdi.” Ben de heykelinin yapılmasını istemedim. Çünkü kültürümüz ve inanışlarımız gereği heykel yapılmasını istemedim.

Ahmet AYIK (Milli Takımdan Öğrencisi)

Adil CANDEMİR baş antrenör, Mustafa DAĞISTANLI ve Nurettin ZAFER ise yardımcı antrenördü. Ben çok mutluyum çünkü Adil CANDEMİR'le çalışma imkânım oldu, o değerli hocayla çalışma imkânım oldu. Mükemmelin üstünde mükemmel bir insandı. İlk yurtdışı güreşe, Adil hocam götürdü beni. O dönem Yugoslavya'nın başkenti günümüzde Sırbistan'ın başkenti olan Belgrad'da Adriyatik Kupası adı altında yapılan bir turnuvaya gittik. 18 takımının katıldığı bu turnuva benim için çok önemliydi. Yapılan bu turnuvada hocamın taktikleriyle 2. olmuşum.

Adil Hoca, yaklaşık 40 yıl önce Ankara Yaşar Doğu Spor Salonu'nda bana, 129 serbest güreş oyununun olduğunu bunların karşılıklarının da olduğunu söylemişti ve bizi milli takımlar kampında bu sisteme göre çok bilimsel çalıştırırdı.

Adil Hoca milli takım kamplarında, her gece düzenli olarak bize natürel süt ısıtırdı, içine yumurtanın sadece sarısını ve bal koyarak yatakhaneye getirirdi. Uyumayanlara birer bardak verir, uyuyanların sütünü başucuna koyar o arkadaşlar gece uyanınca içerdi, üstü açık olanlar var ise üzerini örterlerdi. Yemeklerde her sporcunun yemeğini o sporcuya göre verdirirdi. Mesela 48 kg yemeğiyle ağır sıklletin yemeğini ona göre ayarlardı. Şu çok önemliki sporcular yemeğini yemeden, kendileri asla yemek yemezlerdi, onlar öyle büyük hocaydılar.

Adil Hoca antrenman öncesinde ve antrenman bitiminde duş alıp dinlenmeye

çekildiğimizde, bizimle sohbetler yapar bize adabımuhaşeretten tutun da, spor konusunda, özellikle güreş alanında, sosyal-kültürel ve ekonomik alanda birikimlerini aktarır, örnekler verir bizimle sohbet ederdi.

Bunun çok çarpıcı bir örneğini yaşadım. Sanırım yıl 1999 genç milli takımın şampiyonası için uzun bir uçak yolculuğu halindeyiz, ben de kabile başkanıyım. Hem zaman geçmesi, hem de güreşçilerle sohbet amacıyla güreşçilere bir soru sordum. Soru şuydu: İlk olimpiyat şampiyonumuz kimdir? Hiçbir güreşçi cevap veremedi. Peki dedim 1960 Roma'da kimler şampiyon oldu? Çocuklar yine cevap veremedi. Çok şaşırdım çünkü bunlar genç milli güreş takımı ve çoğu üniversite öğrencisi, en azı lise mezunuydu. Her Türk gencinin bilmesi gereken soruları bilemediler, çok üzuldüm tabiki. Ama onlar Adil Hocanın talebesi olsaydı, bu sorulara mutlaka cevap verirlerdi. Çünkü Adil Hoca sadece güreş öğretmez, sosyal hayatın her alanıyla özellikle Türk Güreş Tarihi ile ilgili bilgilerde verirdi.

Celal TAŞKIRAN (öğrencisi)

Adil Candemir gerek sporcu olarak gerek antrenör olarak güreş sporunun en önemli şahsiyetlerinden birisiydi. Aslında sadece güreşte değil Türk sporunda da önemli spor adamıydı. Döneminde eğitim-öğretim imkânları çok sınırlı olduğu için bugünkü eğitimde ortaokul karşılığı olan rüştiye bitirmiş olmasına rağmen kendi kişisel çabalarıyla kendini geliştirmiş iyi bir entelektüeldi. Onun antrenörlüğünü ve kişiliğini en iyi anlayabilecek olanlar, onunla uzun süre çalışmış güreşçileri veya birlikte çalışmış antrenörlerdir. Bu manada onun öğrencileri olarak kendimizi şanslı görüyoruz.

Antrenörlüğü, döneminin güreş antrenörlerine göre çok farklıydı. Sürekli deneme yanılma yoluyla yaptığı çalışmalar ve araştırmalarla kendini geliştirmiş ve döneminin antrenörlerinden çok daha bilimsel yöntemleri kullanıyordu. Öğrencilerini antrenman öncesi minderin ortasına oturtup, onlara öncelikle teorik bilgiler verirdi. Bu bilgiler genellikle; güreş tarihi, güreş tekniği/taktiği ve kuralları olduğu gibi, antrenman bilgisi, beslenme, spor psikolojisi gibi sportif bilimlerini, bunların yanında; Türk gelenek/görenek ve kültürünü, beşeri ilişkileri içermekteydi. Bunların içinde en çarpıcı olanları, şampiyon güreşçilerin hayat hikâyeleriyle güreşçilerini spora ve şampiyonluklara karşı motive etmeyi çok iyi başarmasıydı. Yaşar Doğu, Hamit Kaplan, Mahmut Atalay, Ahmet Ayık, Tevfik Kış gibi şampiyonların köylerden ne koşullarda güreşe geldiklerini, nasıl çalıştıklarını ve bugün şampiyonluğun kendilerine sağladığı ekonomik ve sosyal kazanımlarını anlatıyor ve güreşçilerine: *“Sizlerde onlar gibi*

çalışırsanız, Hamit Kaplan'ı, Mahmut Atalay'ı şampiyon yaptığı gibi kendilerini de şampiyon yapabileceği" mesajını çok iyi şekilde işliyordu. Bu tür derslerle; fiziksel gelişim kadar sporcuların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimlerini amaçlamaktaydı. Bu anlayışla; bugünkü bilimin insan gelişiminin dört temel boyutunu; fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal boyutlarını bütünleştirmeyi çok iyi sağlayabiliyordu.

Adil Hoca sporcularının fiziksel gelişimleri için kendisinin "kültürfizik" olarak ifade ettiği, ancak bugün sporların anası olarak kabul edilen "cimmastik" ağırlıklı olarak çalıştırırdı ve bizzat kendisi cimmastiği yaptırırdı. Yalnız o dönemin moda egzersizi "köprü çalışmalarına" da ağırlık veriyordu. Daha sonraki süreçte sporcuları kendi vücut ağırlıkları ve eşli ağırlık çalışmalarıyla güreş için fiziksel alt yapı oluştururdu. Güreşte teknik öğretime temel duruşlarla başlar, ayaktaki kol çekme gibi basit tekniklerle devam ederdi. Tekniklerin öğretiminde anlatım ve gösteri metodunu uygulardı ve tekniklerin ne işe yarayacağını, aynı zamanda o tekniğin en iyi hangi başarılı sporcu tarafından uygulandığını anlatırdı. Tekniklerin alıştırmalarında her sporcusuna ilgi gösterir ve geri bildirimler sağlardı.

Güreşçilerin yetenekleri ile ilgili çok fazla konuşmaz; ancak kimin ne yapabileceğini çok iyi bilir, hiçbir yeteneği olmadığı halde güreşe gelenlerin morallerini bozacak söylemleri olmaz ve onlarla da ilgilenirdi; Ancak yetenekle ilgili o zamanın deyişimiyle "Sütçü beygirinden yarış atı olmaz" diye ince göndermelerde bulunurdu. Güreşte dengenin çok önemli olduğu deneyiminden hareketle, dengesi iyi olan güreşçileri yetenekte farklı değerlendirirdi. Bunun yanında güreşçide olması gereken en önemli özelliğin "güreşi çok sevmesi" olduğunu ifade ederdi.

Adil Hoca, sporda başarının anahtarını kendi döneminin anlatımıyla; "iyi gıda alma, iyi çalışma ve dinlenme" şeklinde özetlerken, bugünkü bilimin "yüklenme, dinlenme ve beslenme" ilkesi olarak bilinen süper kompanzasyonu (fazla tamlamayı) tarif ediyordu. Bunları bir yerlerden okumuş/öğrenmiş değildi, ancak deneme-yanılma metoduyla kendine böyle bir sentez çıkarmıştı.

Yarışmalara hazırlık yapılırken güreşçilerinin muhtemel iyi rakiplerinin özellikleri üzerinde çalışır, önlemlerini alır, kimine tekniklerin savunmasını, kimine de kontrataklarının alıştırmalarını yaptırırdı. Yarışmalardan sonraki ilk antrenmanda, mutlaka yarışmaların analizini/değerlendirmesini yapardı. Güreşçilerinin hangisi bekleneni gerçekleştirmiş, hangisi altında kalmış, hangisi kapasitesinin üzerinde performans göstermiş anlatır ve bir sonraki yarışmalara hedeflerini belirlerdi. Bu

değerlendirmelerde, hiçbir zaman hakemleri yenilgilerin kaynağı olarak görmez ve yarışmalar sırasında veya sonrasında herhangi bir hakeme itiraz ettiği veya yanlış verdiği kararlarla ilgili tartıştığı olmamıştır, hakemlere son derece saygılıydı. Kapasitesinin altında performans gösteren güreşçilerini eleştirirken “*Yenildiğin sporcuyla bir karga yese aç kalkar*” gibi espriler yapardı.

Hocanın kişiliğinden bahsedecek olursak, bunları madde madde vermek daha iyi olur.

- Adı gibi adildi, herkese adil davranır, adıyla müsemmaydı.
- Çok çalışkandı, her işini kendi yapar, ilerlemiş yaşına rağmen her türlü antrenmanı kendi yaptırırdı.
- İşini iyi yapmaya özen gösterirdi.
- Sporcularına hiçbir koşulda; hakaret, şiddet, psikolojik taciz uyguladığı görülmemiştir. Aksine yenilen sporcularına güler, eskiri yapar, onları rahatlatırdı.
- Öğrenmeyekarşı merakı çok yüksekti, özellikle sportif ve dini alanlarda.
- İyi bir araştırmacıydı, deneme-yanılma metoduyla deneyimler kazanır, bunları sporcularıyla paylaşırdı, kitaplaştırmayı düşündüğü kendine ait Türkçe adlarıyla 28’i temel olmak üzere 247 tane güreş tekniğini tasnif etmişti.
- Zamana karşı çok hassastı, randevularında hiç geç kalmaz, tersine en az 5-10 dk.önce randevu yerinde bulunurdu, bunu da bizlere ifade ederdi.
- Büyükle büyük, küçükle küçük olabilecek bir kişiliğe sahipti, çocuklarla çok güzel anlaşabilir, bunun yanında en üst düzeyde yetkililerle (Gn.müdür, bakan) ne konuşacağını çok iyi bilirdi.(Zaman zaman sözcülük yapardı)
- Espri yapmayı çok sever, olaylara uygun hikâyeleri anlatırdı.
- Sporcularını daima yüksek ideallerle yetiştirirdi, geleceğin şampiyonları, öğretmenleri, antrenörleri, genel müdürleri, bakanları gibi.
- İnsanlara karşı çok saygılıydı, konuşmasıyla, davranışıyla, onun için kimse ona saygısızlık yapamazdı.

Satılmış BAYKUŞ (öğrencisi)

Adil CANDEMİR ismi biz öğrencileri için çok şey ifade eder, aynı zamanda onun ismi bizleri çok heyecanlandırır. Adil Hoca bizler için babadır, ağabeydir,

antrenördür, öğretmendir, idarecidir kısacası çok şeydir.

Ben Çorum İmam-Hatip Lisesi'nde okurken zannediyorum 1968 yılı idi, Mehmet UYSAL beni güreş çalışmasına götürdü. Salona gittik. Adil Hoca salonun bir köşesinde oturuyordu. Mehmet UYSAL beni göstererek: “Hocam Satılmış arkadaşım da güreşe gelmek istiyor” dedi. Adil Hoca bana baktı, o zaman ben zayıf bir çocuktum, şöyle bana doğru üfledi: “Tamam yıkılmıyor gelsin “ dedi. O günden sonra ben Adil Hoca'nın öğrencisi oldum.

Adil Hoca'nın en önemli özelliklerinden birisi çalışmaya gelen her sporcuyla önce psikolojik olarak güreşe hazırlar, onlara güreşi sevdirdi. Güreş çalışmaya gelen her sporcu, dışarıda mutlaka bir gün avrupa-dünya-olimpiyat şampiyonu olacak gibi gezerdi. O sporcularını mutlaka bu hedefe inandırırdı.

Adil Hoca çalışmaları hiçbir zaman aksatmazdı, ailesinden ayrı salonun bir köşesinde, kaloriferi bile olmayan küçük bir odada kalırdı. Sadece ayda bir defa Ankara'ya ailesinin yanına giderdi. Kendi çocuklarından çok bizlere babalık yapar, bizlerin her türlü sorunlarıyla ilgilenir ve hallederdi. Adil Hoca'nın yaptığı bu fedakârlığı hiçbir zaman anlayamamışımdır. Herhalde güreşe olan aşkımdan kaynaklanıyordu, başkada bir izahı yok zaten.

Adil Hoca sporcularını kendisine öyle bağlardı ki, Hoca'nın hatırına mutlaka antrenmanlara giderdik, antrenman kaçırmamaya özen gösterirdik. Isınmalar dahil çalışmaları mutlaka kendisi yaptırır, oyunları kendisi gösterirdi. Öğrettiği oyunların varyasyonlarını, karşılıklarını mutlaka kendisi gösterirdi vede çok tekrar ettirirdi: “*Bir oyunu müsabakalarda uygulayabilmeniz için vücudunuzun çok tekrar yaparak meleke kasbetmesi gerekir*” derdi.

Müsabakalarda mutlaka köşeye kendisi oturur, taktikler verirdi. Yenilen sporcuya asla kızmaz ve kötü söz söylemezdi. Müsabakalardan sonraki antrenmanlarda, müsabakaların tek tek analizini yapardı.

Adil Hoca:” Oğlum Arap atı ile beygiri ayırt edeceksiniz” derdi. Hoca bir antrenör olarak günümüzde bilim adamlarının şampiyon doğar tezine bir antrenör olarak destek verdiğini göstermektedir.

ADİL Hoca dürüst bir insandı, asla yanlış ve sahte işlere tevessül etmezdi. Adaletten asla taviz vermez takıma girmek kimin hakkı ise o girerdi. İmanlı bir insandı bazen bizleri toplar: “ *Çocuklar Allah bana bu çocukların bedenlerini eğittin, kafalarını neden eğitmedin diye soracak*” derdi, güreşçilere manevi olarak da bilgiler

verirdi.

ADİL CANDEMİR, Hamit KAPLAN, Mahmut ATALAY gibi dünya ve olimpiyat şampiyonları yetiştirdi. Ayrıca onun öğrencileri üniversitelerimizde öğretim elemanları, öğretmenler, antrenörler ve hakemler olarak ülkemize ve güreşe hizmet etmişler ve etmektedirler. Adil Hoca'ya minnettarız. Ruhu şad olsun.

Mehmet UYSAL (öğrencisi)

Çorumda Adil Hoca'nın ilk öğrencilerindenim. 1969 yılında Çorum'da İmam-Hatip Lisesi'nde öğrenciyken, liseler arası Türkiye şampiyonası yapıldı. Yapılan bu şampiyonada, abimde sporcu olarak güreşti. O dönemde Adil Hocayla tanışmıyordum. Ayrıca yapılan bu güreşlerde birde köylümüz güreşmişti, ağabeyim ve köylümün vasıtasıyla bende güreşe karşı bir ilgi oluştu. Onlarla beraber 1969 şubat tatilinde sonra bende antrenmanlara gitmeye başladım. O süreçte Çorum'un değişik okullarından özellikle Çorum İmam-Hatip lisesinden yaklaşık 45-50 kişi Adil Candemir hocam nezaretinde çalışıyordu. Adil Hoca bir gün bütün güreşçileri sıraya dizdi (o gün benim antrenmana başlamamın ikinci günü idi) şöyle sıraya baştanbaşa baktı. Benim gibi yeni başlayanlar da vardı. Sırasıyla sen kimsin, nerden geliyorsun, nerelisin gibi klasik sorularla tanımaya çalıştı. Sıra bana gelince bende Bilal Uysal'ın kardeşiyim dedim, ağabeyim daha önceden antrenmanlara gittiği için onu tanıyordu tabii, şöyle bana yukarıdan aşağıya bir baktı ve şöyle dedi: “*Sen 3 senede Türkiye şampiyonu olursun, 5 senede de milli takıma girersin*” dedi. Ben şaşırdım bunu neye göre dedi anlayamadım. Belki teşvik olarak da söylemiş olabilirdi, psikolojik olarak etkilemek için de söylemiş olabilir, ama hocam başka kimseye değil de neden bana söyledi. Aslında bu söylemde bir derinlik vardı. Sporcuları iyi gözlemler ve isabetli yorumlar yapardı. Hocamın dediği gibi ben 1973 yılında Türkiye şampiyonu oldum ve milli takıma girdim. Hocamın dediği süreden daha kısa zamanda milli takıma girmiştım. 1973 Tahran Dünya Şampiyonası milli takım kampındaydım. Kampta bütün rakiplerimi yenerek A takıma girdim ve Tahran/İRAN'da yapılan Dünya Güreş Şampiyonası'nda 62 kg dünya 5. oldum.

Hocamın o antrenmandaki konuşması bende olumlu bir etki yaptı motivasyonum çok yüksek bir şekilde o günden sonra Çorum'dan ayrılıncaya kadar hiç antrenman kaçırmadım, yoğun ve istekli bir şekilde yılmadan çalıştım. Antrenmanlara kimse gelmese dahi ben tek başıma yine gidip çalıştım, hocamda tek

olsam dahi çalıştırdı. Hocamın genç yaşta hanımı vefat etmişti ve salonda kalıyordu. Cumartesi-pazar antrenman yapılmazdı tatil olurdu ama ben yinede gider çalışırdım.

Güreş çalışması olarak Hocamın metodu çok farklıydı bunu da 1973 yılında Ankara'da spor akademisine başladığımda anladım. Akademide derslerimize 9 profesör girerdi, hocalar antrenman konularını anlattıklarında bana çok hafif geldiğini söyleyebilirim; çünkü Adil Hoca'nın çalışma şekli ve anlattıkları akademideki eğitimle birebir örtüşüyordu, hatta fazla geliyordu. Mesela insan vücudunun zamanla elektrikleendiğini antrenman yoğunluğundan dolayı bir elektrik akımının oluştuğunu söylerdi, bunun içinde ayakkabı ve çoraplarımızı çıkarttırıp çıplak ayakla toprakta yürütürdü. Önemli nokta şuki yıl 1970 ler Adil Hocam ilkokul mezunu, aynı konuyu 1973 yılında akademideki profesörler anlattığında hiç şaşırmadım.

Ben eğitimim için Ankara'ya gittikten bir süre sonra karşılaştığımda, Adil Hocam bana: *“Seninle iki yıl daha çalışmamız gerekiyordu”* dedi. Gerçekten de eğer iki yıl daha hocamla çalışsaydım güreş kariyerim çok farklı olabilirdi. Çünkü ben Ankara'ya gittiğimde zaten Türkiye şampiyonuydum ama sonrasında bir adım dahi ilerleyemedim. Mesela ilk gittiğim yıl Ankara Şampiyonası vardı, ben de şampiyonaya katıldım, toplam altı rakiple güreştim inanın toplam güreşim altı dakika sürmedi. Çünkü çok iyiydim, Adil Hocamdan çok şeyler almıştım, ama sonrasında, gerek kulüp gerekse milli takım bazında Adil Hoca gibi birisiyle çalışma imkânım hiç olmadı. İşin açıkçası keşke Çorum'da kalsaydım Adil Hocayla iki yıl daha çalışsaydım dediğim günler oldu.

Antrenmanda, Adil Hoca önce yapacağı çalışmanın (uygulamanın) bilgisini verirdi. Her çalışmaya bir isim verirdi, isimsiz bir çalışma asla yapmazdı. Yani gelişigüzel hadi şunu da şöyle yapın kolundan tut bacağından tut asla demezdi. Oyunu önce isimlendirir, teorisini anlatır, ısındırır ve uygulatırdı. Oyunu bir kere kendisi yapar, sonra döner bize bu oyunun adı ne? Tabi biz ilk defa görüyoruz oyunu, cevabını da kendisi verir. Mesela: *“Bu bir tek salto”* der sonra oyunu basamaklamalarla yaptırırdı.

Oyunu öğretim sürecinde, basamaklamaları verdikten sonra uygulamaya geçerdik. Tabi oyunu yeni öğrendiğimiz için, hatalar olurdu, biz hatalı oyunu uygularken hatayı tespit eder hatayı düzeltirdi, kolu şöyle tutmalısın, ayağını buraya koymalısın gibi, sonra yaptırır ve sorardı şimdi oldu mu? Tabi ki sen de oldu dersin, o zaman buna devam et derdi. Ayrıca Adil Hoca her oyunu öğretirken mutlaka

karşılığını da öğretirdi. Oyunu doğru yapamazsan yakalanıp yenilebileceğini orada öğretir ve anlatırdı. Oyuna nasıl, nereden gireceğini öğretir, yarım yaparsan, hata yaparsan nasıl yakalanıp yenileceğini de hesap ettirir, öğretirdi. Kısacası Adil Hoca'dan saltoyu öğrenen bir güreşçi saltoyu atar yakalanmaz. Bir oyun öğretimi üzerinde yaklaşık bir hafta çalışırdık, sonraki antrenmanlarda da bir tekrar geçerdik ve ikili müsabakalar yapardık antrenmanlarda, bu müsabakalarda öğrendiğimiz oyunu yapmamızı isterdi.

Adil Hocamın birde şöyle enteresan bir öğretme taktiği vardı. Antrenman günleri hafta içi olurdu, cumartesi-pazar tatildi çoğumuz köyden geldiğimiz için köylerimize giderdik. Cuma günü antrenmanın bitiminde toplardı bizi dairesel bir şekilde ortaya geçer bir arkadaşımızı alır ve bir oyunu yapar ve şöyle derdi :“*Gördünüz mü? Gördünüz, hadi şimdi çıkabilirsiniz*” Sen bunu görsel olarak aldın ama bu oyunun adı neydi bilmezsin hafta sonu o oyun gözünün önüne gelir, acaba ismi nedir bu oyunun, kolu şöyle mi tutuyordu, kafayı nasıl almıştı gibi sorularla kafanda o oyunu canlandırırısın, düşünürsün. Yani cuma gününden şifreyi veriyordu. Hafta başı olur pazartesi antrenmana başlarsın hoca; bugün kafakolu öğreneceğiz der. Sen oyunu iki gün önceden gördün, düşündün ama ismini bilmiyordun şimdi ismiyle beraber uygulamasını da öğrenirsin.

Adil Hoca'nın müthiş bir gözlemlene yeteneği, çok kuvvetli bir hafızası vardı. Mesela bir turnuvaya ya da şampiyonaya gittik. Dönüşte kimin hangi oyunla, kime, nasıl yenildiğini bize tek tek anlatırdı, şöyle yapsaydın yenilmezdin der, doğrusunu gösterir, hatalar üzerine müsabaka sonrası haftadaki antrenmanlarda durur ve hataları düzeltmeden sonraki konuya geçmezdi. Ben nasıl yenildim, kime yenildim, hangi oyun geldi de yapamadım benden daha iyi bilirdi. Bunu sadece bir kişi üzerinde değil müsabakaya kaç kişi gitmiş diyelim 12 kişi, herkese ayrı ayrı müsabakasının analizini yapardı.

Adil Hoca her güreşçiye mutlaka bir stil öğretirdi. Sporcu hangi oyunu ne zaman yapacağını, duruş-tutuş şekillerini ona göre çalıştırırdı. Yani Adil Hoca'nın bir talebesi çıkıp da rastgele güreşmezdi, bilerek güreşirdi.

Güreşlerde rakiplerimizi gözlemler, ona göre maçtan önce bize taktikler verirdi. Köşede otururken şimdiki bazı antrenörler gibi yüksek sesle bağırdığına hiç şahit olmadım, sakın bir şekilde oturur, güreş esnasında benim duyabileceğim şekilde taktikler verir, rakibimin güreşine göre de hangi oyunlar geliyorsa onu yapmamı

söylerdi. Devre aralarında da alır sporcuyu masaj yapar okur üflerdi, bu da sporcuyu daha motive ederdi. Diyelim ki güreşçisi yenildi, ben Adil Hoca'nın yenilen güreşçisine, kızdığını, küstüğünü, kötü bir söz söylediğini, aşağıladığını hiç görmedim. Tamam, hataları dönünce düzeltereğiz derdi. Bu tavır sonucu yenilen güreşçi, Adil Hoca'yı bir an önce bulayım da hataları düzeltereyim diye acele ederdi.

Adil Hoca antrenmanlarda şu sıralamaya önem verirdi: Kuvvet, teknik-taktik. Güreşçi belli bir kuvvete ulaşmadan kesinlikle teknik öğretmezdi. En az iki ay fiziksel antrenman yaptırır, sonra teknik öğretimine geçerdi. İkili güreş antrenmanında da kesinlikle bir güreşçiyi üst sıklette biriyle çalıştırıp, ezdiremez, ümidini kırdırmazdı. Yaşı büyük biriyle güreştirmezdi, denk biriyle güreştirirdi.

Şampiyon olmanın şartlarını, kaliteli antrenman, iyi dinlenme ve beslenme olarak izah ederdi. Adil Hoca oyunları, karşılığı olan oyunlar-olmayanlar oyunları, yenici oyunlar-yenici olmayan oyunları şeklinde tasniflemişti ve hepsi kendisinde yazılı olarak mevcuttu, şimdi o yazılı kaynaklar nerede bilemiyorum.

“ Başarının sırrı 3'e ayrılır” derdi:

1-İlim; yaptığın bir işin ilmini bilmiyorsan o işe başlama derdi.

2- İhlâs (samimiyet); şampiyon olacağım diye çalışmıyorsan yine başarılı olamazsın derdi. Yani babanın zoruyla, birinin zoruyla ya da sınıf geçmek için güreş yapıyorsan başarılı olamazsın, belli bir yere kadar gider orada kalırsın derdi.

3- Amel; işi güzel yapmak olarak anlatırdı bize.

Adil Hoca'nın yanında bulunduğum 3 yıl süresince, bir sporcuya kötü bir söz söylediğini, azarladığını duymadım. Bağırarak, hafife almak, küçümsemek gibi böyle bir olumsuz davranışına asla şahit olmadım. Bizim çalıştığımız dönemde, güreşi sevip antrenmana gelen ancak iyi güreşçi olamayacak yeteneği zayıf arkadaşlarımız da vardı. Onları asla kırmazdı, büyük bir nezaket içerisinde bu sorunu çözerdi. Mesela zaman zaman bizi mindere dizer bazı sosyal-hayatla ilgili önemli konulardan bahsederdi, konuşmasının sonunda umuma : *“Oğlum matematiği 8'den aşağı olan güreşe gelmesin, gitsin ders çalışsın, bu iş zor iş, matematiği 8'den aşağı olan adamdan şampiyon olmaz, hamallık yapmasın”* derdi. Gerçektende ben matematikten 7 aldığımı hiç hatırlamam 9-10 du matematiğim. Aslında Adil Hoca'nın bu söylemi antrenmana gelenleri motive ediyordu, ister istemez dersimize çalışıyorduk yoksa Adil Hoca'nın yüzüne bakamazdık; ama şimdi bir gariplik var anlayamıyorum sporcu örgencinin 8-10 zayıfı var antrenör, idareci, kulüp başkanı v.s okul idaresine gidiyor sporcu örgenci

sınıf geçiyor birde onur belgesi veriyorlar. Bizim o dönemde 10 zayıfla Adil Hoca'nın yüzüne bakamazsın bir kere. Çünkü Adil Hoca'nın şöyle bir söylemi vardı: “*Bir işi yapamayan ikinci işi hiç yapamaz*” derdi, yani okuyamayan adam güreş de yapamaz derdi.

Adil Hoca bizi zaman zaman alır kahvehaneye ya da çay ocağına götürürdü. Bize çay ısmarlar, bizimle tavla oynardı. Kendi tabiriyle zarların ismini eğlenceli bir şekilde keyifle söylerdi: “Haydi bakalım düşeş, pencüse, hepyek” gibi. Hiç kötü laf kullanarak oyun oynamazdı. Alıp seni kahveye hapsetmezdi, ama zaman zaman bunu güreşçileriyle yapardı. O dönem bize anlatmasa da kahve-oyun alışkanlığının basit bir şey olduğunu, o kadarda önemsenecek bir şey olmadığını yaşayarak öğretirdi. Biz o zaman şöyle düşünüyorduk; ya işte tavla bende oynadım, ondada bir şey yokmuş, hatta Adil Hoca'yla oynadım daha kimle oynayacağım diyorsun, sonra kahve-oyun alışkanlığın gelişmiyor, ihtiyaç bile hissetmiyorsun böylece Adil Hoca'm kötü bir alışkanlığın önüne geçmiş oluyordu. Kahvede iken ezan okundu diyelim, o işi orada yarım bırakır hadi bakalım namaza derdi, ibadetin daha önemli olduğunu yaşayarak öğretirdi.

Adil Hoca örnek bir insandı. Antrenörlüğünün ötesinde, kendisini yetiştirip geliştirmişti. Adil Hoca bir güreşçiye arkadaşır, akrabadır, kardeştir, dosttur, babadır, hocadır. Çok güvenilir bir insandır. Senin her sorununu halleder, kendisi çare olamazsa da mutlaka çareler arar. Böyle bir yaklaşımdan sonra sen eğer Adil Hoca'nın güreşçisi isen artık ne hocaya ne ortama yanlış yapamazsın, onun güvenini sarsamazsın.

Adil Hoca, donanımlı okuyan, gündemi takip eden, araştırmacı, yenilikçi bir insandı. Yıl 1973 Dünya Şampiyonası Milli Takım Kampı'nı, dönemin Gençlik Spor Genel Müdürü, Güreş Federasyonu Başkanı ve birkaç bürokrat kampı ziyarete gelmişlerdi. Milli Takım'ın o dönemde antrenörü Adil CANDEMİR, kondisyoneri günümüzde antrenman bilimi ve spor sakatlıkları konusunda uzman, spor akademisi eğitimini Almanya'da tamamlamış Turgay RENKLİKURT' du. O insanların yanında Turgay RENKLİKURT, Adil Hoca'nın eline sarılıyor ve şöyle diyordu: “*Hocam, sayenizde bu milli takım kampında ikinci üniversitemi bitirdim*”. Bu söylem, Adil Hoca'nın antrenman bilimi konusundaki uzmanlığını göstermesi açısından takdire şayan bir durum olduğu görülmektedir.

Murat BOZTEPE (öğrencisi)

Ben 1960 Çorum doğumlu Murat BOZTEPE. Adil Hoca'yı 1973 yılında tanıdım. Babamın tarım aletleri satışı üzerine iş yeri vardı. Birgün dükkânımıza müşteri olarak 3-4 kişi geldi, bir süre tarım aletleri hakkında bilgi aldılar, sonra çay faslı ve sohbet başladı, sohbette söz dönüp dolanıp güreşe geldi. Müşterilerden birisi foter şapkalı, iyi giyimliyi göstererek Adil de şampiyon güreşçidir, şuanda da Çorum'da güreş antrenörlüğü yapıyor dedi. Amcam güreşe çok meraklıydı, nerelerde güreştiği hangi dereceleri aldığı ile ilgili birçok soruyla Adil Hoca'yı tanımaya çalışıyordu. Hoca da tek tek sıklımadan çok nazik bir şekilde sorulara cevap verdi. Bende onlardan biraz uzakta ayakta onları can kulağıyla dinliyordum. Amcam bana döndü ve eliyle beni işaret ederek: "Hocam bundan güreşçi olur mu?" dedi. Adil Hoca ayağa kalktı bana doğru geldi, adımı sordu, şöyle baştan aşağıya beni süzdükten sonra ellerimi tutup inceledi, ensemden tutarak kendine doğru çekti amcama dönerek: " olur " dedi. Ben o zaman 13 yaşlarında 96 kg. ağırlığında ve 1.70 m. boyundaydım. Bana pazartesi-çarşamba-cuma günleri saat 4-6 arası antrenman olduğunu, salona gelmemi söyledi. Gidiş o gidiş ben o günden sonra güreşe başladım ve 1990 yılına kadar aktif olarak güreş yaptım. Güreşin sayesinde Marmara Üniversitesi Spor Akademisi'nde eğitimimi tamamlayıp, hayatıma güreşin sayesinde yön verdim.

1974 yılı hoca Milli Takım Kampı'nda, bizler Çorum'dan Ankara'ya Türkiye şampiyonasına gideceğiz. İl listesinde adım yoktu, maddi durumumuzda o dönemde iyi olduğu için ben kendi paramla gitmek istedim, kafiye başkanımız da bunu kabul etti. Ankara'ya gittik. Müsabakalar yapıldı bitti. Adil Hoca salondaydı tabi, bizim idareciyle takımın değerlendirmesini yaparken idarecimiz Ali Bey benim kendi imkânlarımla geldiğimi söylemiş, Adil Hoca buna şiddetle karşı çıkar ve benim masraflarımı kendi cebinden Ali Bey'e verir, bu anımı asla unutmam, aklıma geldikçe hala duyulanırım. Günümüz antrenörlerine çok güzel bir örnek aslında, başarıya giden yolda örnek bir davranış bence, çünkü Adil Hoca kendini tamamen güreşe adanmış bir antrenördü.

Yıl 1975 Erzurum'da Türkiye şampiyonası var. Adil Hoca Güreş Federasyonu Teknik Komite Başkanı olarak orada görevliydi. Ben 90 kg da güreşiyorum, yaşı 15 rakibimin saçları dökülmüş, tecrübeli iri yarı biri. Güreş başladı ve ben rakibimi tuşlayarak yendim. Maç bitti ve ben soyunma odasına

gidiyordum koridorda bir baktım Adil Hoca yanımda. Hemen eline sarılıp öptüm, oda elleriyle yanaklarımdan tutarak alnımdan öptü ve şöyle dedi: “*Aferin sana, tebrik ederim koca adamı nasılda yendin*”. Beni öylesine takdir edip, onurlandırmasını kelimelerle anlatamam.

Adil Hoca güreş tekniğini, taktiğini, kondisyonu, kuvvet ve kuvvetde devamlılık gibi antrenmanda sporcunun alması gereken motorsal özelliklerin minderde verilmesi gerektiğini düşünür ve bizleri o şekilde çalıştırırdı. Her türlü çalışmayı minderde yaptırırdı.

Güreş Eğitim Merkezi’ne kadrolu geliştirici diye politik yollardan bir halterci aldılar. Bu kondisyoner bize halter çalıştırmak istedi, Adil Hoca buna şiddetle karşı çıktı. Oğlum için hayırlı olsun sen bizlerle çalışacaksan buyur mindere gel, biz her türlü kondisyonu, kuvveti minderde çalışırız dedi.

Her sporcunun hareketlerini takip ederdi, bir gün akşam yemeği yiyoruz. Celal TAŞKIRAN arkadaşımız tuzluğu almış eline yemeğine tuz atıyor. Adil Hoca Celal’e hitaben: “*Oğlum Celal, yemeğin tuzuna baktın mı da tuz atıyorsun, önce tadına bak sonra ihtiyaç varsa tuz ilave et*” dedi. Celal de anladım hocam dedi. Bizlerin hiç dikkatini çekmeyen bu basit olay hocamın gözünden kaçmamıştı.

Esprili bir şekilde derslerde verdiği olurdu. Bir gün akşam antrenmanında salonun ışıklarını söndürdü, elinde el feneriyle geziyor salonda feneri bir şey arar gibi sağa sola çeviriyor, birtaraftan da aranıyor-aranıyor Ay-Yıldız aranıyor diyordu. Bir süre gezindikten sonra, üzerine giydiği Ay-Yıldızlı mayoya feneri tutuyor ve şöyle diyordu: “*Aha burada bir tane var başka var mı?*” diye sordu. Tabi kimsenin Ay-Yıldızlı mayosu yoktu, sonra şöyle dedi: “*Çok çalışırsanız inşallah sizlerinde olacak*” dedi ve ışıkları yaktırdı, antrenmana devam ettik. Bizleri Ay-Yıldızlı mayoya özendirmek istediğini, milli sporcu olmamız için bir teşvik olduğunu anlamıştık ve o günden sonra milli mayoyu giymek için çok çalıştık. 2-3 yıl sonra içimizden yaklaşık 20 kişi milli mayoyu giydi.

Hoşgörülü , sevecen biriydi, ismi gibi çok adildi. Onunla çalışmak ve onu tanımak çok güzeldi. Allah rahmet eylesin.

Nurullah ÖĞRETEN (öğrencisi)

Adil Candemir'i 1973-74 lerde tanıdım. Ben o zaman lise 1 öğrencisiydim. Güreş Eğitim Merkezi'nin 2. yılında seçmelere girmiştim, kazandım ve Güreş Eğitim Merkezi'nden mezun oldum. Adil Hocanın o dönemde hanımı ölmüştü ve salonda kalıyordu. Erkenden kalkar, namazını kılar, kitap (dini-milli-güreşle ilgili) okurdu. Kahvaltıdan önce bize cimmastik yaptırır, sonra kahvaltıya geçerdik. Öğlen ve akşam yemeklerimiz düzenli ve muntazamdı. Öğleden sonra güreş antrenmanlarımız olurdu. Adil Hoca minderde kuvvet, sürat, teknik-taktik olarak bizleri çok iyi çalıştırdı.

Antrenmanlardan önce mutlaka 15-20 dk.lık teorik bilgiler verirdi. Güreş ve diğer sosyal konulardan bahseder bizim iyi bir güreşçi olmamızın yanında iyi de bir insan olmamız için bazı sosyal konulara değinirdi. Tabi biz bunları o zaman anlayamasak da ilerleyen yıllarda bizim topluma faydalı bireyler olmamızda bu gayretlerin etkisi tartışılmaz. Pek boş zamanı olmamakla birlikte, her fırsatta kütüphaneye gider değişik kitaplar okur ve buradan edindiği bilgileri bizlerle paylaşırdı. Mesela bize Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinden Çorum'la ilgili anlattığı bilgiler hala hafızamdadır, unutmamışımdır.

Çok bilgili, kültürlü bir insandı. Bizlere eğitimin çok önemli olduğunu anlatır, mutlaka derslerde başarılı olmamızı ister, boş zamanlarımızda kitap okumamızı tavsiye ederdi. Akşamları Güreş Eğitim Merkezi'nde ders çalışma saatimiz vardı. Hoca tek tek bakar bizleri gözlemlerdi. Gece bizler yatınca 2-3 saatte bir gelir kontrol eder üstü açık olan varsa üstünü örterdi. Bizlere orada adeta annelik-babalık yapardı.

O dönemde güreş eğitiminde toplam 22 kişiydik ve 18 kişi milli takıma girmiştik. Serbest ve greko-romen milli takımlarında 8-10 kişi Çorum'u temsil ediyorduk, adeta milli takımı bizler oluşturuyorduk desem çok da abartmış sayılmam. O dönemde güreş yaptığımız arkadaşlarımızın çoğunluğu 3-4 kişi hariç hemen hemen hepsi çok iyi yerlere geldiler. Birçok arkadaşımız üniversitelerde hoca oldular, bundada Adil Hoca'nın çok büyük emeği vardır.

Adil Hoca'm, kendine ait olan kıl kispetini Gümüşhacıköy Panayırı'nda kendi boyumda birinci olduğumda bana hediye etmişti, bu beni o kadar mutlu etti ki kelimelerle anlatamam. Adil Hocadan böyle bir hediye almak benim için gurur verici bir olaydı. Beni çok severdi kendisinin tayini Ankara'ya çıkıp gittiğinde, her Çorum'a gelişinde görüşürdük, kendisini misafir etmeden hiçbir yere göndermezdim. Onun üzerimizdeki hakkını, ona hizmet ederek, ikramlarda bulunarak ödemeye gayret

ederdim. 1980'li yıllardan sonra Güreş Eğitim Merkezi seçmelerinde teknik komitede hocamın başkanlığında beraber 4-5 yıl çalıştık, çok uyumlu bir insandı.

1980 yılında ben Ankara'da Spor Akademisi'nde öğrenciyken Adil Hoca bizim güreş ihtisas dersimize geldi, üniversitede de bana hocalık yaptı. Adil Hoca ilkokul mezunu bir insan normal olarak üniversitelerde derse girebilir mi? Tabiki giremez ama çok bilgili, birikimli ve deneyimli bir insan olduğu için üniversite yönetimi güreş ihtisas derslerine girmesini uygun bulmuştu.

Adil Hoca'nın unutamadığım bir yönü de fizik tedavi yöntemi o yıllarda hiç bilinmezken, takım arkadaşım Beytullah DÖNMEZ'in belinde bir sakatlık, problem oluşmuştu. Adil Hoca sıcak ütüyle sırtını açtırıp bir bez parçası koyarak üzerinden bele sıcak uygulama yaparak arkadaşımızı kısa sürede tedavi edip güreş yapmasını sağlamıştı. Tabi o dönem çok anlayamasak da günümüzde fizik-tedavi açısından geçerli bir yöntem olması o zaman bizi çok şaşırtmıştı.

Ahaliyle arası çok iyiydi, sosyal bir insandı. Güreşe hizmet için, vali, belediye başkanı, bürokratlar ve esnaflarla ikili ilişkileri en üst seviyede tutar, güreş adına yapılabilecek ne varsa hemen yaptırırdı.

Sosyolojik olarak büyük bir şampiyondu. İsmi gibi adildi, dürüst örnek bir hocaydı. Her şeyi yaşamış, doyuma ulaşmış bir insandı. Kısacası adam gibi adamdı.

5. TARTIŞMA

Literatür incelemesinde, kişilik tipleri dokuz tipte olduğu tespit edilmiştir. Bunlardan biri olan ‘‘Baskın Lider Tip’’kendini kontrol eder, cesur ve kahramandır. İddialı, kendinden emin, güçlü tavırlara sahiptir. İlham veren doğal liderlik özelliği vardır. Kararlı, otoriter, onurlu ve insanlara destek verici, adalet sağlayıcıdır. Bu çalışmanın sonucundaki verilere göre Adil CANDEMİR mağlubiyeti asla kabul etmeyen, mücadeleci, hırslı ve azimli bir yapıya sahip olduğu tespit edilerek bu tip kişilik özelliği göstermektedir (<http://www.yorumla.net/psikoloji/998955-kisilik-tipleri-ve-ozellikleri.html>, 2012).

Antrenmanlarda 1950-1960 lı yıllarda Türk güreşinde kuvvet ve ağırlık çalışması pek görülmezken, Adil Hoca gerek eşli gerek kendi vücut ağırlığı gerekse halterlerle ağırlık çalıştırdığı görülmektedir. Bunu da şöyle izah ederdi: ‘‘Oğlum güreşirken gücünüz düşmesin’’.

Bu cümlesi antrenman biliminde ‘‘kuvvette devamlılık’’ ya da ‘‘dayanıklılık antrenmanı’’ anlamına gelmektedir.

Kesintisiz olarak 60 saniyenin üzerinde süresi olan spor ya da spor dalları için dayanıklılık çok önemlidir (Bompa, 2007).

Her sporcunun önemli bir düzeyde genel dayanıklılığa ihtiyacı vardır. Genel dayanıklılık sporcuların yarışmalardaki yorgunluğun üstesinden gelebilmesi için yüksek bir çalışma kapsamını başarılı bir biçimde sergilemelerine ve gelecek antrenman ve yarışmalar için daha hızlı bir biçimde toparlanmalarına destek vermektedir (Ozolin, 1971).

Antrenör tipleri incelemesinde;

- Otoriter antrenör(otokratik yaklaşım)
- Uzlaşmacı antrenör(işbirlikçi yaklaşım)
- Liberal antrenör(nemelazımcı yaklaşım)

tipleriyle karşılaşmaktayız. Bu antrenör tipleri içerisinde uzlaşmacı (işbirlikçi yaklaşım) modelindeki antrenör tipinin özellikleri ise;

Uzlaşmacı Antrenör (İşbirlikçi Yaklaşım)

Özellikleri:

- Sonuçtan çok sporcu odaklıdır, amacı sporcunun sporsal ve sosyal becerilerini geliştirmektir.

- Kararlarçalıştırıcı ve sporcularınkatılımıyla biçimlenir.
- Gençler, birlikte konulan hedeflere ulaşmak için yönlendirilir.
- İletişim, sorma, dinleme ve anlatma yoluyla kurulur ve sürdürülür
- Oyuncu öz değerlendirmesini, antrenörün de yardımıyla yapar.
- Antrenör oyuncusuna güvenir.
- Antrenman yapısı işlevsel ve esnektir.

Sonuçları:

- Genç sporcuların sportif gelişimi daha iyi sağlanır.
- Motivasyon içseldir, sporcular kişisel tatmin arzusu ile motive olurlar.
- Bu tarz sporculara daha fazla keyif verir.
- Sporcuların özgüveni gelişir ve kendilerine daha fazla güvenirler.
- Sorumluluk duygusu gelişir, kazanma ve kaybetme sorumlulukları paylaşılır.
- Genç sporcular inisiyatif kullanarak karar verme yeteneklerini geliştirirler.
- Paylaşımıcılık artar takım ruhu gelişir.
- Sporcunun toplumsal bilinci artar.

(<http://www.tff.org/Resources/TFF/Documents>, 2012).

İlk kez temel oyunları ve varyantlarını yazan bir antrenör kendi yazdığı belgelerde 27 temel oyundan değişik tutuş ve şekillerde toplam 244 oyunu, bunların neler olduğunu yazarak izah eden bir spor adamı olduğu ortadadır.

Bütün bu verilerden yola çıkarak antrenörlüğüyle ilgili araştırmalarım ve öğrencileriyle yapılan mülakatlardan anlaşıldığı kadarıyla, Adil CANDEMİR demokratik-uzlaşmacı antrenör tipine girer, diğer bir deyişle “İşbirlikçi Yaklaşımli Antrenör” olarak karşımıza çıkmaktadır olduğu görülmektedir. En ideal antrenör tipine girdiği, buna bağlı olarak da sporcularının en üst seviyede performans gösterdikleri anlaşılmıştır.

Adil CANDEMİR antrenman planlamasının önemini farkında olarak, güreşte 27 temel oyun ve bu temel oyunlardan ortaya çıkan 244 adet oyun varyantlarını 5 yıllık bir plan dâhilinde uygulamaya çalışmış, planlanan güreş eğitimini tamamlayamadan eğitim-öğretim için ya da maddi kaygılarla diğer büyük kulüplere giden sporcuları için dönemin genel müdürüne yazılı ve sözlü olarak müracaatlarda

bulunarak planlanan eğitimin tamamlanması halinde onların şampiyon olabileceklerini anlatmış; ancak mevcut şartlarda çare bulunamayacağı cevabını almıştır (Ek 2).

Sporla belirlenen amaçlara ulaşmak için antrenmanın iyi düzenlenmiş ve planlanmış olması gerekir. Planlama antrenörün düzenli bir antrenman programı oluşturma çabalarında yararlanacağı en önemli araçtır (Bompa, 2007).

Buda Adil CANDEMİR'in mikro ve makro planlar yaparak bir sistem dâhilinde çalıştığını göstermektedir.

Günümüzde bile birçok güreş antrenörünün ya da güreşçinin, Türk güreşinin tarihsel gelişimini, özelliğini ve önemini bilmezken, o dönemin şartlarında, araştırma kaynaklarının çok kısıtlı olduğu, her bilgiye anında ulaşılmazken, bilgiler toplayıp, derlemesi ve seminerlerde bunları anlatması, onun araştırmacı bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir (Ek 13).

Yazışmalarda hiyerarşiye ve nezaket kurallarına çok dikkat eder hiçbir makam atlayıp onları rencide etmezdi. Şampiyonum diye kapıyı ayağıyla vurup giren emrivaki konuşmalardan kaçınır, şampiyon yaptığı Hamit Kaplan'a bu meyanda tavsiyelerde bulunurdu (M.Uysal ile yapılan mülakat, 2013).

Türk güreşinin karakucaktan mindere adapteyle güreşin geliştirilebileceğini raporlara dayandırmış güreş okulları açılması ve karakucak projelerinin geliştirilmesi gerektiğini yetkili makamlara bildirmiş, ileri görüşlü spor adamı olduğu bilinmektedir.

Güreş Eğitim Merkezlerinin (GEM) mucidi Adil CANDEMİR'dir. GEM'lerin açılması için dönemin genel müdürlüğüne yazılı ve sözlü dilekçeleri ve beyanları olmuştur. Adil CANDEMİR'in bu beyanlar doğrultusunda 1973 yılında Çorum, Kahramanmaraş ve Tokat'ta ilk Güreş Eğitim Merkezlerinin açıldığı görülmüştür.

Türkiye'de mevcut 29 adet Güreş Eğitim Merkezi olup, günümüzde Türk güreşinin altyapısı olduğu, Nazmi AVLUCA, Şeref EROĞLU, Rıza KAYALAP ve Taha AKGÜL v.b şampiyon sporcuların Güreş Eğitim Merkezlerinden yetiştiği bilinmektedir.

Samsundaki ilk minder çalışmalarında çevredeki gençleri toplayıp onlara hocalık ve ağabeylik yapması, Güreş Milli Takımında kaptanlık yapması, kurs ve seminerlerdeki üstün başarıları, antrenörlüğü ve araştırmacı kişiliğindeki başarılarından onun liderlik özelliklerine sahip olduğunu göstermektedir.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

- 1- Sporcu olarak, ilerleyen yaşına rağmen avrupa, dünya ve olimpiyat şampiyonalarında madalya almayı başarmıştır.
- 2- Adil CANDEMİR, gerek sporculuğunda gerekse antrenörlüğünde tam bir profesyonel olarak yaşamış, işini en iyi şekilde yaparak, kendini tamamen Türk güreşine adanmış, fedakâr bir güreş sevdalısı olduğu görülmüştür.
- 3- O günün şartlarında bilimsel çalışarak, düzenli yaşam tarzıyla, kötü alışkanlıkları uzak olarak, milli ve manevi değerleri en üst seviyede tutarak, Türk güreşine damgasını vurmuş örnek bir sporcu, başarılı bir çalıştırıcı, tevazu sahibi örnek bir kişiliğe sahip olduğu anlaşılmıştır.
- 4- 1939-1945 yılları zor yıllar, 2. Dünya savaşı gölgesinde geçer. Bütün spor organizasyonları yapılamaz. Adil CANDEMİR de 20-30 yaş aralığında en iyi formda olduğu dönemde, avrupa, dünya ve olimpiyat şampiyonalarına yapılmadığı için katılamamıştır.
- 5- Yukarıdaki ismi geçen şampiyonalara katılabileseydi muhtemelen şampiyon olacaktı. Çünkü 1948 Londra Olimpiyatları'nda 34 yaşlarında ve sakat olarak güreştiği halde olimpiyat ikincisi olur. Bir yıl sonra Avrupa Şampiyonası'nda birinci olur ve 1950 Dünya Şampiyonası'nda da üçüncü olur. İlerleyen yaşına rağmen bu dereceleri alan bir sporcu, güreşte daha verimli yaş olarak kabul edilen 20-30 yaş aralığında şampiyonluğun en büyük adayı olduğu görülmektedir.
- 6- Adil CANDEMİR bir şanssızlığında, uluslararası karşılaşmalarda sadece 1949 İstanbul Avrupa Şampiyonası'nda kendi kilosunda (87 kg) güreşebilmiştir. Diğer müsabakalarda hocaları tarafından genelde ağır sıklıkta güreştirilmiştir, 1948 Londra Olimpiyatları'nda ise tam 11 kg düşürülerek 79 kg da güreştirilmiştir.
- 7- 1948 Londra Olimpiyatları'nda ikinci olmasının en büyük nedeni, kilo düşmeden kaynaklanan sakatlanması olduğu anlaşılmaktadır.
- 8- ADİL CANDEMİR'in yetiştirdiği öğrenciler sadece güreşte değil, sosyal hayatın her alanında başarılı olmuşlardır. Öğrencileri, sporcu olmanın ötesinde genelde eğitimci-akademisyen, öğretmen, güreş hakemi ve başarılı işadamları olarak bugün Türk güreşine hizmet etmektedirler.

Bu da Adil CANDEMİR'in yetenek seçimiyle ilgili ne kadar başarılı olduğunu

göstermektedir.

- 9- Adil CANDEMİR, sadece spor camiasının içinde değil, sosyal hayatın her alanında insan ilişkilerini en üst seviyede tutmuş, girdiği bütün ortamlarda kendisine saygı duyulan, örnek alınan, güvenilir bir insan profili oluşturduğu görülmüştür.
- 10- Başarılı sporculuğunun yanında, aktif spor hayatı sona erdikten sonra, yetiştirdiği başarılı sporcularla, Türk güreşinin dünya minderlerinde başarıyla temsil edilmesini sağladığı anlaşılmaktadır.
- 11- Ülkesini ve milletini çok sevdiği, yaptığı hizmetlerle uluslararası arenada Türkiye'nin tanıtılmasına katkı sağladığı anlaşılmıştır.
- 12- Onu tanıyan, beraber çalışan öğrencileri; onun için ismi gibi adil, saygıdeğer, yardımsever, her sorunu halletmeye çalışan iyi bir dost, öğrencilere anne-baba olacak kadar şefkatli, eğitimin önemli olduğuna inanan, çok kitap okuyan, maneviyatı güçlü ve en önemliside güreş aşığı bir kişiliğe sahip olduğunu belirtmişlerdir.
- 13- Hiçbir sporcusunun hakkını kimseye yedirmez, sporcuları üzerinden getirim elde etmeye çalışanlarla mücadele ederdi. Hatta bu uğurda Çorum'da antrenörlük yaptığı yıllarda birkaç memurun, güreşçilerinin harcırahlarına göz dikmesi sonucu mücadele vermiş, bu uğurda kendisinin tayini Ankara'ya çıkartılmış olmasına rağmen adaletten asla taviz vermediği haklı olduğu doğru bildiği yolda yürümeye devam etmiş örnek bir insan olduğu anlaşılmıştır.
- 14- Sporcuların fiziksel gelişimlerini not etmiş, gelişimlerini gözlemlemiş, bunlarla ilgili raporlar tutmuştur. Bu durum onun istatistiksel verilerin sportif başarıdaki önemini farkında olduğunu göstermektedir.
- 15- Emekli olup mütevazı bir hayat sürerken dahi maddi kaygılar olmaksızın kendi cebinden güreş minderi için branda alması ve yörenin gençlerine ücretsiz antrenörlük yapması onun güreş için her türlü maddi fedakârlığı yaptığını göstermektedir.
- 16- Kendi deyimiyle '*Cemiyetleri yalnız nasihatlerle değil, bu nasihatlere göre yetişen nesiller ve bu nesillere örnek olan ideal sever insanlar kurtarır*' felsefesini kendisine düstur edindiği görülmüştür.

ÖNERİLER

- 1- Kişilik, sporculuk ve antrenörlük özellikleri bakımından örnek bir model olan Adil Candemir daha geniş kapsamlı çalışmalarla bütün sporcu ve antrenörlere tanıtılmalıdır.
- 2- Özellikle antrenör modeli olarak güreş sporunda ve bütün spor dallarında örnek gösterilmelidir.
- 3- Güreş teknikleri ile ilgili yaptığı çalışmalar teknik adamlar ve antrenman bilimcilerden oluşacak bir heyet ile ayrıntılı olarak incelenmeli ve bu tekniklerin genç kuşaklara aktarımı sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- ACAĞ, M.-İLGİN, A.-ERHAN, S (1997). Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı, Malatya, 1997
- ALPMAN, C (1992). Eğitimin Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi. Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Genel Müdürlüğü Milli Eğitim Basımevi S: 78İstanbul, 1992
- ARSLAN, C (1984). Güreşçinin Rehberi, Uğur Ofset Matbaası, S: 18, İzmir, 1984
- BALGAMBAYEV, M (1985). Kazaktın UlttıktSport Türleri, Kaynar, Almaata 1985
- BOMPA, T.O (2007). Antrenman Kuram ve Yöntemi. Spor yayınevi ve kitapevi Ankara 2007 bölüm 12 s 349
- GÜMÜŞ, A (1988). Güreş Tarihi, Türk Spor Vakfı Yayınları, Ankara 1988
- KAHRAMAN, A (1995). Osmanlı devletinde Spor, T.C Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1995 S.119
- KARSAVURDAN, A. (1989) Türk Tarihinde Dünya ve Olimpiyat Şampiyonu olan güreşçileri Başarıya Götüren Faktörlerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek lisans Tezi, Ankara, 1989
- Morpa Spor Ansiklopedisi (2005), morpa Kültür Yayınları, Cilt 3, S:27,28 İstanbul,2005
- OZOLİN, N (1971). sovremennaikasystemzasportiunaltrenirovky(Athlete'straining system. Forcompetition.)Moscow; Fiskultura I sports
- PELİVAN, D.A (1988). Çağdas Serbest Güreş Teknikleri, 2.Baskı S.1, Ankara,1988
- SAFRAN, M (1993). Yaşadıkları Sahalarda Yazılan Lugatlara Göre Kuman-Kıpçaklarda Siyasi, Sosyal ve Kültürel Yaşayış, Ankara 1993,S.137
- TÜRKMEN, M (1990). Türk Kültüründe Spor I, Bizim Ocak Dergisi, Ankara, Ocak-1990, s.19,73,74
- TÜRKMEN, M (1996). Türklerde Geleneksel Atlı Sporların Yapılışı, Kaynağı ve Bilinmeyen Yeni Boyutları, Yayınlanmış Doktora Tezi, M.Ü.S.B.E. İstanbul 1996
- ÜNVER, R (2011). 'Elit Genç Güreşçilerde Farklı Yöntemlerle Yapılan Anaerobik Güç, Kuvvet Ölçümleri ve Vücut Kompozisyonu Parametrelerinin Karşılaştırılması. Yayınlanmış Yüksek lisans Tezi Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,

Kırıkkale, 2011

Adil CANDEMİR’İ Anma, Anlama ve Anlatma Paneli ÇORUM, 02.06.2012

Cihan CANDEMİR (Oğlu) Adil CANDEMİR’i Anma, Anlama ve Anlatma Paneli,
Çorum, 02-06-2012

Kemal CANDEMİR (Kardeşi), 2012

Ahmet AYIK (Milli Takımdan Öğrencisi), Adil CANDEMİR’i Anma, Anlama ve
Anlatma Paneli, Çorum, 02-06-2012

Celal TAŞKIRAN (Öğrencisi), 2012

Satılmış BAYKUŞ (Öğrencisi), 2012

Mehmet UYSAL (Öğrencisi), 2012

Murat BOZTEPE (Öğrencisi), 2013

Nurullah ÖĞRETEN (Öğrencisi), 2013

<http://www.cografya.gen.tr/tr/amasya/tarihce.html>, 2012

http://www.amasya.pol.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=2&Itemid=47, 2012

<http://www.tff.org/Resources/TFF/Documents>, 2012.

<http://www.oldenmemo.com./forum/index>, 2012

<http://www.yorumla.net/psikoloji/998955-kisilik-tipleri-ve-ozellikleri.html>, 2013

http://tr.wikipedia.org/wiki/Adil_Candemir, 2013

<http://www.cografya.gen.tr/tr/amasya/tarihce.html>, 2013

http://www.amasya.pol.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=2&Itemid=47, 2013

EKLER

Ek 1: Amasya/Hamamözü ilçesi emekli Halk Eğitim Merkezi Müdürü Yusuf CANDEMİR'in kendi el yazmasıyla Adil Candemir'in hayatını ve yaptığı unutulmaz güreşleri anlatan belge.

ADİL CANDEMİR

ÇOCUKLUK DÖNEMİ:

25 Teşrinievvel 1330 (1914) tarihinde Amasya'nın Hamamözü İlçesinde dünyaya geldi. Babası Ali Tahir Ağa, annesi Zehret hanımdır. Annesi, Hamit KAPLAN'ın annesi ile aynı aileden gelmektedir. Ailenin yedi çocuğundan dördüncüsü olarak dünyaya gelir.

Çocukluğu Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı yıllarına rastlar.

Çocukluktan itibaren hırslı bir yapıya sahiptir. Kendisine yapılan haksızlıklara pek tahammülü yoktur. Bir gün arkadaşları ile ceviz oyunu oynamaktadır. Arkadaşlarından birisi oyunda bir haksızlık yapar. Buna dayanamayan Küçük Adil, arkadaşının kafasına vurduğu bir yumrukla arkadaşını bayıltır.

Okul hayatına o zamanki eğitim öğretim şekli olan medrese ile başlar. Zeki ve çabuk kavrayabilen bir talebe olduğu için, Şeyh Ömer Lütfi Efendi'den kısa zamanda şimdiki ortaokul seviyesinde dersler alır.

Ailesi tarım ve hayvancılıkla uğraştığı için çocukluk ve gençlik dönemi bu işlerle uğraşmakla geçer.

GENÇLİK DÖNEMİ:

Gençlik döneminde kendisinden en az on yaş büyük olan abisinin ve çevresindeki gençlerin en büyük uğraşı ve merak sardıkları ata speruna karşı ilgi duymaya başlar. Yakın köy düğünlerinde yapılan güreşlere katılır. (Kazım)

Küçük boylarda aldığı başarılarından sonra eve dönüşünde ablası kollarından tutar, yere yatırır sürtermiş. Genç pehlivan bundan çok hayıflanmış. Bu durum Ortaboy güreşçisi oluncaya kadar devam eder.

(Anılarında " Ablamın kollarına gücümün yetmeyişi çok zoruma gider daha çok çalışırdım," der.)

1928 Harf İnkılabında eski yazı ile okulu bitirenler için açılan Okuma-Yazma Seferberliğinde gece kursları açılır. Gece kurslarına katılanlar arasında Adil Pehlivan da bulunmaktadır. Kursun açılışının ilk gecesinden sonra yeni harflerle isimleri yazmayı öğrenir. Sonraki gecelerde öğretmene yardımcı olmaya başlar.

(Rahmetli Öğretmen Salih ARMAĞAN- Adil Pehlivanla Hasan Ceyhan Hoca'nın okuma yazmayı ilk gece kavradıklarını sonraki gecelerde kendisine yardımcı olduklarını anlatırmış.)

Gençlik döneminde içinde bulunduğu toplumun örf ve adetlerine uyan, sosyal yönü çok iyi, düğünlerde yarışlara katılan, müzik kabiliyeti çok iyi olan birisi olarak anlatılır.

Gençlik döneminde güreşin yanında güzel mevlidi şerif okuduğunu arkadaşları anlatırlar.

1930 lu yılların başında güreşe başlayan Adil, 1934 yılında çevrenin en ünlü pehlivanları ile boy ölçüşmeye başlar. Orta Karadeniz Bölgesinde; Amasya, Çorum, Samsun, Yozgat, Kastamonu, Sinop ve Sivas çevrelerinde bir çok panayırlara, o zamanın en iyi taşıtı olan at sırtında gider ve katılır. Bu panayırlarda zamanın ünlü güreşçileri Kelaylı Hüseyin Pehlivan, Hızarcı Pehlivan, Seydük Pehlivan, Çanşambalı Yakup Pehlivan, Hasan Hüseyin Pehlivan, Hasbekli Mahmut Pehlivan, Düzceli Çolak İsmail Pehlivan, Köselerli Sadık Pehlivan, Şebek Sadık Pehlivan, Eğribacak Pehlivan, Mascitlili Halil Pehlivan, Abisi Kazım pehlivanla yapmış olduğu güreşleri anlatırdı.

Karakucak güreşlerinde çevrede isim yaptıktan sonra 1937 yılında ~~Ankara'da~~ minder güreşine başlar. Bir ara kendisine minder güreşine : verdiği düşünülerek karakucak güreşleri yasaklanır. Askerliğini Samsunda tamamlar.

Adil Pehlivanın en büyük şanssızlığı, güreş hayatının en parlak olduğu dönemlerde İkinci Dün ya Savaşının patlak vermesi ve yıllarca sürmesidir. Savaş dönemi boyunca karşılaşmalar ertelenmiş, sadece 15 veç'e gidebilmiştir. O zamanlar minder güreşi yeni yeni tanınmaktadı.

1946 yılında ilk defa İsveçlilere karşı milli mayoyu giyer. Bir Müddet Samsun'da kaldıktan sonra Sivas D.D.Y. Çer Atölyesine gider. Güreşe orada devam eder. Sivasta Bulunduğu yıllarda karakucak güreşlerine gittiğinde kendisine Atölyeli Pehlivan lakabı takılır ve • şekilde tanınırdı.

Adil Pehlivanın diğer bir şanssızlığı ise uluslararası karşılaşmalarda hep kendi sikletinden bir üst siklette güreştirilmesidir. Hatta bir ara bu duruma kızar milli karşılaşmalara katılmak istemez.

Dünya ve Olimpiyat şampiyonalarında en büyük rakibi on yıl boyunca kimsenin yenemediği İsveçli Antonsson'dur. Bu güreşçi hem kendisi ağır, daha genç ve devrin en kuvvetli usta güreşçisidir.

Zamanla antrönörlüğü sırasında yetiştirdiği ünlü güreşçi Hamit KAPLAN'a verdiği taktiklerle tuş ettirmeyi başarır. Güreşin sonunda Antonssonla yaptığı sohbet sırasında "Beni Kaplan değil, senin taktiklerin yendirdi." der.

Güreş hayatının sonlarına doğru 1948 Londra Olimpiyatlarında 87 kileda ülkesine ikincilik, 1949 İstanbul Avrupa Serbest Güreş Şampiyonalarında, 87 kileda birinci olur. 1950 Stokholm'de Gre Kromende ağır siklette dünya üçüncüsü olur. Artık yaşı ilerlemiştir, güreş hayatının nektalanması gerekmektedir.

ANTRÖNÖRLÜK YILLARI:

1951 yılında Kocaelide açılan güreş antrönörlüğü kurslarına katılan pehlivana, kursun sonunda kendisine bir başarı sertifikası verilir. Yaşar DOĞU, ve Celal ATİK'le beraber yurdun üç yerinde minder güreşine gönül verenleri yetiştirmek için görevlendirilirler. Adil CANBEMİR'e de Çorum ve çevresindeki illeri tarama ve çalıştırmak görevi düşer.

Antrönörlük yılları 1953 yılından 1981 yılına kadar Çorum ve Ankara'da geçer. Milli takım antrönörü ve teknik direktör olarak birçok defalar yurt içi ve yurtdışı müsabakalara katılır.

Türk güreşine kazandırdıkları arasında; başta Hamit KAPLAN, Tevfik KİŞ, Mahmut ATALAY, Ercan CENGİZ, Kazım YILDIRIM, Mehmet UYSAL ve daha niceleri.....

Bir ara ata speru Türk Güreşinin içine düştüğü çıkmazı gören Tecrübeli Koca Pehlivan " Türk güreşinin temeli kurudu. Türk'ten güreş bilgisi ve sevgisi silinmez. Yeter ki günün şartlarına göre hazırlanalım" der.

Hayatı boyunca en sevdiği ve içiçe yaşadığı Türk güreşinin ilerlemesi için çalışmalar içinde olmuştur. Güreş hayatı boyunca uyguladığı oyunlar. Antrönörlüğü sırasında edindiği tecrübelerle dayanarak çeşitli kitaplar hazırlamıştır. Öğrencilerine uygulamaya çalışmıştır. Ne yazık ki bu kitaplar basılamamıştır.

Antrönörlük hayatının çoğunu geçtiği Çorum'da kapalı salonun yapılmasında ve kendi ilçesindeki spor kulübünün kuruluşunda ve kapalı salon yapılması için çalışmalar içinde olmuştur.

Çalıştırdığı gençlere ve çocuklara antrenmanlar sırasında; oğlum burada birbirinizi yenmenizle, boğuşmanızla iş bitmez. Yabancı ülkelerde gavur yenmelisiniz? diye takılırdı.

ZEVKLERİ- HOBİLERİ

Rahmetli Pehlivan iri yapılı, konuşurken ortalığı inleten bir ses tenuna sahipti. Sosyal yönü çok kuvvetli, büyükle büyük küçükle konuşur, almaya bilen olmak çabıllığı bir kişiydi. Yavaş ve sakin bir kişiydi.

Bir münakaşa sonucu abisini tabanca ile yaralayan ve aralarında husumet olan kişiyi hastalandığında bakacak kimsesi yok diye, çevrede doktor bulunmadığından Samsuna götürüp tedavi ettirecek kadar iyiliksever, insancıl bir kimseydi.

Medresede öğrendiği bilgiler ve sonradan öğrendiği yeni yazı ile dini konulu kitaplar üzerinde araştırmalar yapardı.

Kaplıca hazuzunda gençlerle güreş atmaya ve benyodan çıkarken soğuk su ile mutlaka duş almayı çok severdi. O yaşlılık haliyle sabahları kalktığı zaman cimlestik yapar ve barfiks çekerdi.

Boş zamanlarında vücudun hareketli olması için mutlaka kendisine bir uğraş bulur vücudun hareketliliğini sağlamaya çalışırdı.

AİLE HAYATI

Adil Pehlivan gençliğinde güreşe gönül vermiş bir delikanlı olduğu için 30 yaşlarına kadar at sırtında, heybenin bir gözünde pırpıt, bir gözünde kispet e güreş senin bu güreş benim dolaşırız.evlenmeye fırsat bulamaz. Nihayet 1943 yılı sonbaharında kendi soyundan gelen Servet hanımla evlenir. Sade bir hayat süren pehlivanın bu evliliğinden dört çocuğu olur.

Eğitim ve öğretime çok meraklı olduğu için, işinin yanında çocuklarının eğitimi ile de yakından ilgilenir. İki büyük oğlu inşaat mühendisi, kızı Kız Meslek Lisesi Mezunu, küçük oğlu lise mezunu ve hepside iş hayatına atılmışlardır.

Eşini 1976 yılında kaybeden pehlivan, artık yalnız yaşamak zorunda kalır. Antrönörlüğünü 1984 yılına kadar sürdürdü . Emekliliğinden sonra memleketi Hamamözüne dönerek, Hamamözü Gençlik ve Spor Kulübünün ilk kuruluşunda hizmetlerde bulundu. Çevredeki gençleri çalıştırdarak, yerini dolduracak gençleri yetiştirmeye çalışmıştır.

12 Ocak 1989 tarihinde Ankara'dan Çorum'a gelirken yolda geçirdiği kalp krizi sonucu, Sungurlu Devlet Hastanesinde hayata gözlerini yumdu.

Genç yaşta kaybettiğimiz yeğeni Hamit Kaplan'ın yanına defnedildi. Her yıl 5 Ocak'ta ölüm yıl dönümlerinde anılmaktadırlar.

Ruhu Şad Olsun.

SEL FELAKETİ

Tarih 12 Temmuz 1952. O yıllarda ilçenin içerisinden geçen dere- nin yatağı bu kadar derin değildir. Kenarlarında da taşkın duvarı bulunmamaktadır. Fazlaca bir sel geldiğinde çarşı içinde bulunan hamamı, evleri, dükkanları su basar, hatta Hükkanlardaki malzemeleri götürürdü.

Adil Pehlivanın sağdııcı ve akrabası durumunda olan Kuyumcuların Mehmet, evinin karşısında derenin kenarındaki tarlayı kendir ekmiş- tir. Yağmurlu bir havada dereden gelen sel suyundan istifade ederek tarlayı sulamak ister.

Sel suları bir ara o kadar çoğalar ki, dere tamamen taşar, etraf kaplar. Zaman geçtikçe de çoğalmaktadır. İçinde duramayacağını anla- yan Mehmet Ağa kenardaki en yakın iğde ağacına sarılır ve üstüne çı- kar, feryada başlar. İğde ağacında sallanmaktadır, fazla dayanamaya- cağı bellidir.

Karşı tarafta Adil Pehlivanın evi bulunmaktadır. O sıralamda köy de bulunmaktadır. Mehmet ağada en sevdiği kişilerden birisidir.

Mehmet Ağanın durumunu gören Adil Pehlivan kendi canı pahasına selin içine girer ve Mehmet Ağaya ulaşır. Yıkılmak üzere olan iğde ağacından Mehmet ağayı alır, kendi tarafına geçirir. Sellere kapı- lıp gitmekten kurtarır.

HAYALİ EV

Adil Pehlivan antrönörlük yaptığı yıllarda Ankarada bir arsa alır bızamanın şartlarına göre bir ev yapar. Doğup büyüdüğü Hamamözüne de çeşitli sebeplerle ev yapmaya zaman bulamamıştır.

Emekliliğine yakın zamanların birinde yeğeni evlerine misafir olu Yapacakları evle ilgili güzel güzel sohbet başlarlar.

Sohbet sırasında eşi; yıllar boyu tabanı beton olan evlerde çürü- dük., tabanı bari tahta olsun gibisinden sözler söyler. Birden sinirlenen yaşlı pehlivan:

- Sen zaten her zaman böyle bir şey söylersin der. O gur sesiyle haykırmaya başlar.

Bir ara mutfığa gitmiş olan yeğeni kapıya gelir:

- Dayı, ne güzel ev yapmıştınız , ne çabuk yıktınız., der.

O sinirlenmiş haykıran ses birden yumuşar, ortalık kahkahaya boğulur.

KARAKUCAK GÜREŞLERİ

ÇORUM PANAYIRI

1932 yılının Sonbaharında Çorum'da bir panayır düzenlenir. Bu panayıra Amasya çevresinden Kolaylı Hüseyin Pehlivan da katılır. Hamamözü çevresinde seyirciler gider.

Yapılan bu panayırda Kolaylı Hüseyin pehlivanı, ne güreşçilerden ne de hakem heyetinden kimse tanımaz. Tanınmamasından istifade ederek baş güreşlerine katılması gerekirken, ayak güreşlerine soyunur, ayak boyunu kazanır. Kispet çıkarmadan baş güreşlerine kadar bütün boyları alır. O günü tam Onaltı pehlivanı yener. Kazandığı bütün boylardaki aviyetleri alır. Bundan sonra Kolaylı Hüseyin Pehlivan tanınır.

Güreşlerin bitiminde çevrede yapılacak güreşler ilan edilir. Bu ilan sırasında Hamamözü'nün Kızılcaviran köyünde yapılacak olan güreşte ilan edilir.

Kolaylı, Merzifondan dolaşacağına Hamamözü'nden giderim diye düşünür ve güreşe gelir. Güreşte gençleri seyredir. Gençler arasında kendisine rakip olabilecekleri araştırır. Adil Pehlivanın güreşini görürce; "işte ileride bana rakip olabilecek pehlivan bu" der, çevresindeki lere söyler.

Bu sırada Adil Pehlivan Ortaboy güreşçisidir.

1933 yılı Sonbaharında Gümüşhacıköyde panayır düzenlenir. Bu panayıra çevrenin bütün güreşçileri katılır. Bunlar arasında Kolaylı Hüseyin Pehlivan da bulunmaktadır.

Adil Pehlivan da o yıl ilk defa başgüreşlerine soyunur. Kolaylı Hüseyin Pehlivan daha tecrübeli ve gelişmiştir. Baş pehlivanlıkta pişmiştir.

Baş güreşlerine sıra gelir, eşleşmelerde Kolaylı ile Adil eşleşir. Adil'in Kolaylıya gücü yetecek kadar pişmemiştir. Fakat kendisini denemek için girmiştir. Güreş sırasında Adil Pehlivanın omuz kemiği çıkar, pes diye Kolaylı'nın sırtına dokunur, fakat Kolaylı aldırmaz, anlamamazlıktan gelir Adil'in sırtını yere getirir. Bu Adil Pehlivanın gücüne gider.

Bu arada Adil'in taraftarlarından söylenenler de olur. Kolaylı ile boy ölçüşecek kadar mı oldu? Kendi emsalleriyle neden güreşmedi?

BAŞPEHLİVANLIĞA DOĞRU

Ailesi bir taraftan çiftçilikle uğraşırken, diğer taraftan sürü besler. Sürü yazın yaylaya götürülürdü.

1934 yılı yayla mevsiminde sürüyü yaylaya götürme sırası Adil Pehlivana düşer, sürüyü yaylaya götürür.

Yayla yakınında çevrenin kendini kabul ettirmiş baş güreşçilerinden Köşelerli Sadık Pehlivanla buluşur. Sadık Pehlivanla bir taraftan koyun eti kavurması ve sütte beslenirler. Yayla zamanı boyunca antrenmanlara devam ederler. Yaylanın temiz havası, düzenli beslenme ve antrenmanlar sayesinde gelişme çağındaki vücut tam formunu alır.

Adil Pehlivan yaylada hazırlık yaparken abisi Kazım Pehlivan da köyde hazırlanmaktadır.

Sadık Pehlivan devrinde iyi güreş tutan bir pehlivandır. İlk zamanlar Adil'in Sadık Pehlivana gücü yetmez, ama bu antrenmanlar sayesinde Sadık Pehlivanın Adile gücü yetmez duruma gelir.

Rahmetli hatıralarında "Beni başpehlivanlığa götüren Köşelerli Sadık Pehlivanla yaptığım antrenmanlardır." derdi.

Yayla dönüşü 1934 yılı Gümüşhacıköy panayırını başlar. Panayıra bütün çevre güreşçileri katılır. Bunlar arasında en büyük rakipleri beysi Kazım Pehlivanla, Kolaylıdır. Fakat kolaylı güreşe gelmemiştir.

Her iki kardeş te başgüreşlerine soyunur. Yapılan müsabakalar nunda her iki kardeş finale kalırlar. Final güreşine başlarken Adil Pehlivan, abisine pes etmesini söyler. Fakat abisi bu teklifi kabul etmez. Ben senden aşağı güreş mi tutuyorum, der.

Aslında her ikisinde birbirinin güreşini ve gücünü çok iyi bilen güreşçilerdir.

babaları Tahir Ağanın orada olduğunu, onun sözünün geçeceğini söyleyenler olur. İki kardeş babalarının yanına çağırılırlar. Babaları Adil'in genç ve yükselmesi gerektiğini hakkın onun olduğunu söyler. Abisi pes eder.

Güreş bitmiştir, tam Adil Pehlivanın aviyeti kazandığı söyleneceği sırada seyirciler arasında bir bağırışma ve gürültü başlar:

- Kolaylı Hüseyin geliyor!...

Bu defa hakem heyeti Adil Pehlivanın baş pehlivanlığında direnmez başlar. İllada Kolaylı ile gürüleceksin, derler.

Seyirciler iki grup olur. Hamamözü ve Gümüş grubu pehlivana aviyetin verilmesini, onun hakkı olduğunu, Kolaylı'nın zamanında yetişemediğini söylerler. Kolaylı ile ayrı bir aviyetle ertesi gün gürleşmesiz isterler. Güneş batmıştır. Güreş ertesi güne kalır.

Ertesi gün yine bir kargaşadır başlar. Adil Pehlivan da gürleşip, gürleşmemekte tereddüt eder. Bu sırada kalabalık arasından bir sakallı ihtiyar gelir. Adil Pehlivana; " Güreş oğlum sen onu yenersin" der.

İki pehlivan seyur meydana çıkarlar. Güreşe tutuşurlar. Sonunda Adil Pehlivan, Kolaylıyı yenmeyi başarır. Aviyetâne hak eder.

Diğer taraftan Kolaylıyla beraber gelen Mindahorlu Mahmut Pehliva Kolaylıya dönerek;

- Dünki çocuga yenildin be Ustam, der.

Bunun üzerine yılların yenilmez güreş ustası hırsından ağlar.

Daha sonraları rakip iki pehlivan defalarca gürleşip birbirlerini yenerler.

Güreşin sonunda Adil Pehlivan omuzuna dokunan o ihtiyarı kalabalık arasında çok arar, bir türlü seçemez.

7 KOLAYLI HÜSEYİN PEHLIVANIN HESABI

Adil Pehlivan'ın asker olduğu devrede, Kolaylı Pehlivan yaz boyunca sönbahar gürleşlerine hazırlanır. Kendi kendine bir hesap çıkarır. Nasıl olsa Adil askerde, Çevrede bana hasım olabilecek pehlivanda yok. Kazanacağı gürleşleri, aviyetleri hesaplar.

O yıl ki Ladik Panayırına gider. Güreşler başlar, Kolaylı çok rahat. Baş gürleşlerine sıra gelirken bir gürültüdür kopar:

- Adil Pehlivan geliyor....

Adil Pehlivan Samsun'da askerdir. İzin alır, gelir.

Bunu gören Kolaylı; " Hay Allah nereden geldin Adil" demekten kendini alamaz.

Baş gürleşleri finalinde yine iki gürleşçi kalır, güreşe tutuşurlar. Bir saaté aşkın zaman güreş tutarlar, fakat yenilemezler.

Bu arada Samsun Valisi de güreşe gelir, seyre dalar. Yirmi dakika kaşar seyrettikten sonra Vali hakem heyetine döner:

- Bunlar ne kadar zamandır gürleşiyor?

- Efendim bir saat yirmi dakikadır.

İki gürleşçide birhayli yorulmuşlardır. Hallerinden bellidir.

"Yazık bu gençlere. Söyleyin aviyeti paylaşınlar" der.

Bu teklif pehlivanlara götürülür. Uzun süredir gürleşip yorulmalarına rağmen kabul etmezler.

Bu defa Vali şöyle bir teklifte bulunur:

- O zaman her ikisinde birer baş aviyeti verin bıraktırın.

Pehlivanlara birer baş aviyeti verilir, Güreş sona erer.

MINDAHORLU MAHMUT'LA GÜREŞİ

1934 yılında Gümüşhacıköyde Kolaylı'nın Adil Pehlivana yenilmesi ile Adil Pehlivanı küçümseyerek, ustasına dünki çocuga yenildin diyen Mindahorlu Mahmut Pehlivanla ertesi yıl Çorum Panayırında karşılaşır.

Güreş başladığı sırada Adil Pehlivan, Mindahorluya bir elense çeker. Mindahorlu neye uğradığını anlayamaz. Çok geçmeden yenilir.

Güreşten sonra ustası Kolaylı:

Nasıl Mahmut? Sen benimle geçen yıl alay ettin. Neden yenildin, der.

HIZARCI PEHLIVANLA GÜREŞLERİ

Hızarcı Pehlivan, İskilip, Çorum, Kocaeli çevrelerinde ün salmış, hızar çekmekle pazuları gelişmiş, o zamana göre en kuvvetli pehlivanlardan biridir. Adil Pehlivan ise baş güreşlerine yeni soyunmaya başlamış, çevredeki baş güreşçilerle boy ölçebilecek duruma gelmiştir.

Bir gün Çorumda yapılan karakucak güreşlerine gider, orada başa güreşir. Güreşte bir kısım hasımlarını yener, göz doldurur. Bir süre sonra İskilip'te karakucak güreşleri yapılacaktır. Adil Pehlivan da bu güreşe davet edilir. O zamanın şartlarında atına biner İskilip'e gider. Güreşlerde baş güreşlerine soyunur. Sonunda Hızarcı ile Finale kalır.

İki güreşçi meydana çıkar, güreşe tutuşurlar. Belirli bir süre güreştikten sonra Adil Pehlivan alta düşer. Hızarcı, Adil'e bir kemane çeker. Çekilen kemanenin etkisiyle öyle bir acı hisseder ki, acıdan kıvrılır. Bu durumda Hızarcı, Adili pislükler içine götürüp sürtmek ister. Fakat, bu çekilen acıyı rakibine hissettirmemeye çalışır. Oyundan kurtulduktan sonra içini boşaltacak duruma gelir, yatıştırmak için su ister.

(Rahmetli; "Hızarcının bu güreşte bana çektiği kemanenin acısını Londra Olimpiyatlarında köprücük kemiğim kırıldığı zaman dahi hissetmedim.") Derdi.

Güreş tekrar ayakta başlar. Bu defa Hızarcı alta düşer. Adil Pehlivan meşhur oyunu sarmayı Hızarcı'ya takar ve rakibi ezmeye çalışır. Rakibini öyle bir kötü duruma düşürür ki, Hızarcı su istemek mecburiyetinde kalır. Adil Pehlivanda yorulmuştur ama Hızarcı'da güreşecek hal kalmamıştır. Su içme bahanesiyle sandalyeye yığılır kalır.

* Belirli bir süre dinlendikten sonra güreşe başlayacaklardır. Hızarcı altta oyundan kurtarıldığı için, kural gereği güreşin yerde başlaması gerekmektedir. Hızarcı ayakta başlanmasını ister. Hakem heyeti de kendi hemşehrisi ve çevrenin sevilen güreşçisi olduğu için Hızarcıyı destekler gibi görünür.

Aslında Hızarcı'da güreşecek hal kalmamıştır. Adil Pehlivan ortaya gelir rakibini hakem heyetinden ister. Hızarcı çeşitli bahaneler uydurur ortalığa çıkmaz. Güreş aviyetsiz olarak biter.

Hızarcı ile yaptığı bu ilk güreşten sonuç alamayan Adil, bir başka yerde karşılaşmak için hazırlığa başlar.

İskilip'te yapılan güreş sonbaharda yapılmıştır. Bu defa Osmaniçik'te bir güreş tertiplenir. Adil Pehlivan bu güreşe katılmak için Osmaniçik'a gider. Orada bir camii imamına misafir olur. Güreş günü gelir baş güreşlerine sıra gelir.

Başta soyunanların ortaya çıkıp eşleşecekleri sırada Adil Pehlivan biraz geç davranır. Diğer pehlivanlar çıktıktan sonra gider Hızarcının yanına durur. Bu hasım istemek demektir. Hızarcı Adil'le eşleşmemek için yerini değiştirir. Başka pehlivanlarla eşleşir. Yapılan karşılaşmalar sonunda yine Hızarcı ile finale kalır. Yapılan karşılaşmalar sonunda Adil Pehlivan, Hızarcıyı yener.

Güreşin sonunda Adil misafir olduğu hocaya okuttu yoksa, ben Adil'i yenerdim, der.

TAŞKÖPRÜ PANAYIRI

Aradan zaman geçer, Taşköprü taraflarında bir güreş düzenlenir. Bu güreşte baş güreşinin en kuvvetli adayı Hızarcı Pehlivandır. Karşısına çıkacak pehlivan bulunmaz.

Daha önceleri güreş yapmış ve güreşi bırakmış Dana Pehlivan se yirciler arasındadır. Dana Pehlivana, halk ısrar eder, Hızarcı ile güreşmesini ister. Dana Pehlivan ısrarlara dayanamaz ve soyunur.

Hızarcı Pehlivan, kendisinin güreşi bıraktığını ısrar ^{üzerine ortay} lığa çıktığını, fazla hırpaşamamasına söyler. Hızarcı Pehlivan ^{alay} cı bir tavırla Dana Pehlivan çeşitli hakaretlerde bulunur.

Güreşe tutuşurlar, Dana Pehlivanı yenebileceği halde yenmeden ezmeğe çalışır, Sonunda perişan bir halde Dana Pehlivan yenilir.

Yenilir yenilmesine ama, yapılan hakaretler gücüne gider, Üzülür, Hızarcıya kin beslemeye başlar.

Dünyada Hızarcıyı yenecek bir pehlivan varsa bulmaya karar verir. Atına biner yola çıkar. Taşköprü'den, Tosya ve Osmancık üzerinden pehlivan soruşturarak Dodurgaya gelir. Orada eski pehlivan arkadaşı bulunmaktadır. Ona havalide iyi bir pehlivan olup olmadığını sorar. Kendisine Adil Pehlivan tavsiye edilir. Dana Pehlivan biner atına; Hamamözü'ne gelir. Önce asker arkadaşını bulur ve Adil Pehlivanı soruşturur. Pehlivanın önderi durumunda olan Saraç Mehmet'in dükkanına gider, durumu ona anlatır.

Adil Pehlivan haber verilir ve dükkana çağrılır. Pehlivan dükkana girerken, Dana Pehlivan Adil'i şöyle bir süzer ve gözüne pek görünmez. Saraç Mehmet'e döner, göz ucuyla olmaz işareti verir. Pehlivan bunu görmüştür ama bir şey anlayamaz. Hoşbeş edilir ve konuşma devam eder.

Ertesi gün kaplıca hamamına soyunurlar. Elbise içinde göremediği vücudu görünce bu defa Dana Pehlivanın hoşuna gider. Taşköprü'ye gitmesi için ısrar eder. Taşköprüde panayır vardır. O zamanki duruma göre uzaktır.

Güreş günü yaklaşmaya başladığında Saraç Mehmet, Cankat Ahmet, Celal Pehlivan ve Adil Pehlivan atlarına binip yola koyulurlar. Tosya'ya kadar at sırtında giderler. Tosya'da bir yaylı arabası Adil Pehlivanı alır, diğerleri at sırtında Taşköprü'ye yetişirler. Dana Pehlivan misafirlerini köyüne götürür, bir hafta boyunca keç kesecek ağırlar.

Adil Pehlivan, Dana Pehlivandan kendisinin geldiğini kimseye haber vermemesini söyler.

Güreşlerin yapılacağı gün Taşköprüye inilir. Adil Pehlivan kispet zembilini Cankat Ahmede verir, Güreşi kimsenin göremeyeceği bir yerden seyrederek. Görenler Cankat Ahmedi güreşçi sanır. Adil'in amacı Hızarcının güreş sahasından kaçmamasıdır.

Sıra baş güreşlerine geldiğinde Adil Pehlivan zembilini Ahmetten alır soyunmaya başlar. Seyirciler iriyarı gördükleri Ahmedi soyunacak sanırken diğeri soyunur.

Baş güreşlerinde dört pehlivan bulunmaktadır. Hızarcı ile Adil birer kişi yener, sonunda finale kalırlar. Pehlivanlar bir süre güreştikten sonra bir ara Hızarcı Adili havalandırır yere düşürüyorum zanneder. Ne olduğunu anlayamadan kendini sirti yerde bulur. Verilen oyuna Adil karşılık vermiştir. Hızarcı pehlivanın sirti yere gelmiştir.

Bunu gören Dana Pehlivan ortalığa fırlar koşarak; "Yendin Adil yendin" diye bağırarak Adili omuzuna alır, soyunduğu yere götürür. Sevincinden gözyaşlarına tutamaz. Bütün dünyalar Dana Pehlivanındır.

SAMSUN KARAKUCAK GÜREŞLERİ:

Adil Pehlivan, Hamamözü ve çevresinde karakucak güreşlerinde başpehlivanlığa yükselip, devrinin başpehlivanlarını yenebilir duruma geldikten sonra, 1937 yılında Samsun'a minder güreşi yapmak için gider.

Bir taraftan minder güreşi yaparken, diğer taraftan karakucak güreşlerini sürdürür. Bir ara karakucak güreşleri kendisine yasaklandıysa da daha sonraları yine devam eder.

O zamanlar Samsun çevresinde Adil Pehlivanla güreş tutan pehlivanlar arasında; Çolak İsmail Pehlivan, Çarşambalı Yakup Pehlivan, Seydük Pehlivan, Seydi Ahmet Pehlivan, Erfelekli iki kardeşler, Tosun Pehlivan gibi çevreye ün salmış pehlivanlar bulunmaktadır.

Kahmetli hatıralarında; "Samsun'da kaldığım yıllarda en çetin rakibim Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde birkaç defa başpehlivan olan Çolak İsmaildi. Biz yağlı güreş bilmediğimiz için, yağlı güreşte ona gücümüz yetmezdi. Fakat karakucak ve minder güreşinde onun, bize gücü yetmezdi. Diğer hasımlarımın hepsini genelde yenerdim, derdi?"

O günleri yaşayan eski güreşçi Mustafa TOKATLI şöyle anlatır:

- "Adil o çevrenin en yiğit güreşçisi idi. Kendisine bir ara karakucak güreşleri yasaklandıysa da sonradan serbest edildi.

Bir gün komutanımdan izin alarak Samsun'un Adamlık Köyündeki güreş götürdü. Adil orada başa güreşti. Baş güreşlerinde Çarşambalı Yakup Pehlivanı yendi. Kendisine aviyet olarak bir tosun verildi." Diye anlatır.

Daha sonra askerliğini Samsun'da tamamlayan Adil Pehlivan 1942-1943 yılları arasında Sivas D.D.Y. Çer atölyesine gider. Güreşi orada sürdürür.

SİVAS KARAKUCAK GÜREŞ ANILARI

Pehlivan Sivas'a gittiğinde o günlerde hemşehrisi Süleyman HOPAN orada askerlik yapmaktadır. Birgün çarşıda gezerken Süleyman, Pehlivanı tanır ve kendisini tanıtır. Süleymana kaldığı yeri sorar ve ertesi gün birliğine gider.

Süleymanın aktif bir görevi yoktur. Komutanına söyler, izin alır. Bundan sonra her gittiği güreşe Süleymanı da beraberinde götürür. Seyyundüğünde elbiselerini tutturur.

Hacı Süleyman HOPAN o günleri anlatırken; "Hey gidi koca pehlivan hey I Beni az gezdirmedim. Onunla, dört yıllık askerliğimin üç yılı geçti, diye söze başlar. Birlikte geçirdikleri günleri ve pehlivanın o günlerdeki durumunu şöyle anlatır: "Adil Pehlivan çevrede yetişen pehlivanlar arasında, nedir yetişen pehlivanlardan birisidir. Birlikte çok güreşlere gittik. Bunlar arasında en önemlileri; Zile Tokat, Yozgat, Sorgun, Yerköy, Kayseri, Şarkışla, Zara ve Karacayır güreşleridir.

Üç yıl boyunca peşinde gezdim. Bir defa yenildiğini gördüm. Onda da uyuza yakalanmış hastaydı. Yenileceğini de biliyordu. Fakat minder güreşiydi. Bunun dışında her gittiğimiz güreşte kazanırdım.

Onun çift sarmayı taktığı pehlivanda güreşecek hal kalmaydı, göpüs çaprazına aldığı güreşçinin sırtı yere gelmez diye korkma, derdi.

Sivas çevresinde güreştiği yıllarda ismini hatırlayabildiği hasımları: Hasbekli Mahmut Pehlivan, Siciminioğlu Pehlivan birde Trabzonlu Aşker pehlivan olduğunu anlatır.

Anılarında yine: "Güreşe her gidişimizde üstünden çıkardığı bütün elbiselerini, tabancasını ve Çerkez kamasını pantolonunun içine dolurur, Kemerini de sıkar bana verirdi, der."

Çünkü çevrenin yabancı olduğu ve daha önce Trabzonlu panayırında başından geçen bazı olaylar nedeniyle kendini koruyabilmek için bu taba ve kamayı taşıdığını söylerdi.

Nitekim Zara'da geçen olaylar pehlivanın haklı olduğunu göstermektedir.

Sivasta kaldığı yıllarda çevrenin yabancısı olduğunu halka sezdirmemek için selavatlamalarda bulunduğu ilin adını kendini tanıtmış. Halkta onu Atölyeli Pehlivan olarak tanımış.

Karakucak güreşleri sırasında en vefakar bulduğu arkadaşısı Yalaklılı Celâl Pehlivandır. Çünkü bu pehlivan Taşköprüde Hızarcı ile yaptığı güreşte ve bir başka yerde kendisine vurulmak istenecek başkalarına karşı kendini siper etmiş ve pehlivani korumaya çalışmıştır.

„Sivasta yaptığı güreşlerden hatırlayabildiklerini şöyle anlatır: -1943 yılında sivasta bir minder güreşi yapıldı. Bu güresten önce Adil Pehlivan uyuza ve ishale yakalandı. Çok kötü bir duruma düştü. Hastalığının peşinden tam iyileşmeden minder güreşi yapıldı.

Güreş yerine gittik, fakat Adil yenileceğini biliyordu. Döndü bana:” Bu pehlivan bugün beni yener, dedi? ”Mindere çıktı fakat ferî olmadı için ne kadar zorlandıysa Asker Pehlivana yenildi.

Bu sırada hoparlörden kırk gün sonra bir karakucak güreşi yapılacağına ilan etti. Bu defa Adil'in yüzü neselendi. Kendi kendine: Şimdi elime düştün asker I dedi.

Karakucak güreşlerine hazırlandı. Adil eski formunu tuttu.

Güreş günü Asker Pehlivanla güreşme sırası geldi. İki pehlivan ortada geldi. Bir süre güreştikten sonra Adil Pehlivan öyle bir zorladı ki Asker Pehlivanın bağartıyla yere düşmesinden havaya kalkan toz toprak ortalığı karıştırdı.

Hemen orada bulunan subaylar ayağa kalktı. Paşa, fazla çöküyorsun bu Türk askeridir dedi.

Adil Pehlivanda; geçen gün ben yenildiğimde e bana çökmüyor muydu? Ben Türk çocuğu değilmiyim cevabını verdi.” Diye anlatır.

ZARA GÜREŞLERİ:

Bir gün Sivas'ın Zara ilçesinde güreş tertiplendiğini haber alır. Komutanından, Süleymana izin alır., Zara'ya giderler.

Güreş saati gelir, Adil Pehlivan güreş için soyunur ve güreş yaparken, seyirciler arasında bir kavga kopar. Ortalık birbirine karışır. Seyirciler taşlı sopalı birbirine girer. Halkeler, taşlar havada uçuşur. Hatta kavga da bir kişide ölür.

Bu karışıklıktan kurtulmak ve çevreninde yabancısı olduğu için ortalıkta kim vurduya uğramamak için kaçır. Fakat, Süleymanla kalabalıkta bir türlü buluşamazlar. Biner arabaya kışpetiyle çeker Sivas'a gelir. Süleymanla Pehlivanı bulamadığı için elbiseleri alır, birliğine gelir. Elbiseler birlikte giyilir.

ADEM PEHLIVANLA GÜREŞİ

Hafif bir köyünde karlı bir kış günü düğün güreşi yapılacaktır. Yine Süleyman yanına alır, çıkar yollara. Karlı kış gününde iki yolcu yolu şaşırır ve tesadüfen bir çobana rast gelirler. Çoban yolu gösterir, güreşin yapılacağı günün önceki akşamı köye yetişirler. Düğün evine misafir olurlar. Fakat Adil Pehlivanı kimse tanımamaktadır.

Adem Pehlivan da hiç fazla dışarılara gitmemiş ve çevrenin en tutulan ve sevilen pehlivanıdır. Cüsse olarak Adil'den daha iridir. Misafir odasının baş köşesine kurulmuş herkes ona iltifat etmektedir. Adil Pehlivan ise arkalarında oturmuş konuşulanları dinlemektedir. Güreşçi olduğunu dahi farkedemezler.

Ertesi gün yağın karın üzerine saman serilir ve güreşler başlar. Sıra baş güreşlerine gelir. Adem Pehlivana rakip bulunamayacak zannedilirken, Adil Pehlivan ortaya çıkar, başa soyunur. Herkes şaşkınlıkla Adil'e şöyle bir bakar. Adem Pehlivan Adili görür hiç umursamaz.

Pehlivanlar soyunur, yere tekrar saman dökülür. İki pehlivan kar üzerinde güreşe başlar. Adil Pehlivan hiç zorlanmadan Adem Pehlivanı yener. Fakat, seyircilerde bir gürültüdür başlar. İtiraz ederler. Bunun üzerine Adil Pehlivan olmadysa tekrar güreşelim. ben hazırım der. Adem pehlivan gücünün yetmeyeceğini anlamıştır. Tamam yenildim

Güreşten sonra Adem Pehlivan Adil pehlivanın yanına gelir ve so-

- Arkadaş sen kimsin ve hangi pehlivansın?

- Ben Amasyalı Adil Pehlivanım, ~~sonra...~~

Adem Pehlivan, Adile iltifatlarda bulunur.

Yıllar sonra Adem Pehlivan, Adil Pehlivanın bir hemserisiyle trende karşılaşır bu olayı anlatır. Daha sonra da Adil Pehlivana aynı olay anlatılır.

(Niyazi AYDIN'dan nakledilmiştir.)

TRABZON'A DAVET:

Sivas'tan tanıdığı ve güreştiği Trabzonlu pehlivan arkadaşı Adil pehlivana Trabzon'a davet eder.

Bir pehlivan arkadaşı ile yola düşerler. Samsun'a yettiklerinde yemek için bir lokantaya girerler.

Lokantada öyle bir iştahla yemek yerler ki, karşıda oturan bir ihtiyarın dikkatini çeker. İhtiyar da bir kase çorba ister.

Yemek sırasında arkadaşı daha da iştahlıdır. Bir hayli yemek yer. Hesap verme sırası gelir. Garsondan hesaplar istenir. Garson pehlivanlara

- Hesabınız verildi efendim, der?

Hesabı kimin verdiğini sorarlar. Garson köşedeki ihtiyarı gösterir. İhtiyarın yanına giderler. Neden zahmet ettiğini sorarlar.

İhtiyar; oğlum, günlerdir bir kase çorbaya hasretim fakat bir türlü iştahım gelip içemiyordum. Sizin yemek yeyişiniz iştahımı açtı. Bir kase çorbayı içebildim. Allah sizden razı olsun. Allah işinizi rast getirsin der. Pehlivanları uğurlar. Trabzon'a giderler. Güreşlere katılır ve başarı elde ederler.

Rahmetli hatıralarında; "lokantada karşılaştığımız ihtiyarın duşası tuttu herhalde. Trabzon çevresinde katıldığımız bütün karakucak güreşlerinde ortalığı sildik süpürdük". Diye anlatırdı.

MESCİTLİLİ HALİL PEHLİVANLA GÜREŞİ

Çamlıcada bir düğün güreşi yapılır. Bu düğün güreşinde Halil Pehlivanla güreş tutar. Gücü yektiği halde ters tarafına gelir. Halil Pehlivana yenilir. Bunun üzerine Halil Pehlivanın akrabası Çamlıcalı Mistik Kâhya kalkar Halil Pehlivanı öper ve Adil Pehlivana dokunacak sözler sarf eder.

Bu sözler pehlivanın yüreğinde yer eder.

Bir başka zaman yine aynı yerde bir düğün güreşi daha kurulur. Her iki güreşçi de yine aynı meydanda karşılaşır. Güreşin en hızlandığı bir anında Adil Pehlivan, Halil Pehlivanı havalandırır omuzuna atar, Mistik Kâhyanın karşısına getirir. Sıbt Üstü yarıtırır. Döner Mistik Kâhyaya söylediği lafı iade eder.

HASAN HÜSEYİN PEHLİVANLA GÜREŞİ

Hasan Hüseyin Pehlivan Sungurlu çevresinde isim yapmış bir pehlivandı.

Sungurlu'nun Tuğcu Köyünde bir güreş tertiplenir. Adil Pehlivan bu güreşi haber alır. Arkadaşı Derviş Mehaetle beraber atlarına binerler yola koyulurlar.

Güreş erken başlar, baş güreşlerine yakın yetişirler.

Hasan Hüseyin pehlivan çevrede kendini kabul ettirmiş. Çoğu güreşlerde hiç soyunmadan baş aviyetini almış. Adil Pehlivanda çevrenin yabancıları olduğu için kimse tanımamaktadır. Güreşi kenardan seyreder.

Baş güreşlerine soyunacaklar gelsin denildiğinde Adil Pehlivan ortaya çıkar, hakem heyetinin karşısına dikilir. Hakem heyetinin gözünü küçük görünen Adile senin güreşeceğin boylar geçti, sen bu boyda güreşemezsin denilir.

Adil Pehlivan güreşmekte ısrar eder. Bunun üzerine hakeem heyetin oturan Kürtağası heyettekilere; "yahu adamın gönlünden depiyorsa güreşin size ne" der.

Çevredende söylenenler olur. Bu adam şaşırды mı ne? Hangi cesare bununla güreşecek derler.

Hasan Hüseyin Pehlivan soyunur fakat, Adil Pehlivanı gözüne bile kıstırmaz.

İki pehlivan ortaya çıkar uzun bir süre güreşirler. Hasan Hüseyin Pehlivan gücünün Adile yetmeyeceğini anlayınca pes eder. Halkın gözünde kendini küçük düşürmemeye çalışır.

EĞRİBACAK PEHLİVANLA GÜREŞİ

Adil Pehlivan askerlik hayatından sonra minder güreşlerine başlar. Bir taraftan minder güreşlerini sürdürür. Avrupa ve dünya çapında isim yapmaya başlar. Avrupa şampiyonu olduğu 1949 yılında memleketine gelir. Amasya ve Havza'da panayırlar düzenlenecektir. Panayırlara hazırlanır, sıkı bir antreman yapar.

Amasya panayırı zamanı geldiğinde çeker Amasya'ya gider. Fakat hava muhalefeti nedeniyle panayır tehir edilir. Orada ünlü rakibi Kolaylı Hüseyin Pehlivanla karşılaşır. Kolaylı kendisinden en az on yaş büyüktür, güreşi bırakmıştır. Yeni çıraklar yetiştirmiştir.

Sohbet sırasında Adil'e; "yeni bir çırak yetiştirdin, seni ven receğim" der. Adil de yakında Havza'da panayır olduğunu ortaya gelmelerini söyler, meydan okur.

Havza'da güreşler başlar, sıra baş güreşlerine gelir. Baş güreşlerinde Adil'in en büyük rakibi Kolaylı'nın yetiştirdiği Eğribacak Pehlivan'dır. Bir bacağıda sakattır. Hiç bir özelliğini de bilmez.

Sıra Eğribacakla güreşe gelir. Tam sahaya çıkacağı sırada yanına Havza'dan tanıdığı sakallı küçük bir ihtiyar gelir. Yavaşça Adil'in kulağına; "sakın uzattığı bacağı dalma" der. Yeni güreşçinin en büyük özelliği de uzattığı bacağı rakibi daldırıp alt etmek ve yenme.

gelmeye salisan bir güreşçidir.

İki pehlivan ortaya çıkar, bir ha yli zaman kapışırılar. Eğribacak pehlivan hep aynı bacağı uzatır. Adil bu bacağı hiç uzamaz. Hep üst-ten dalar görünür. Bir ara dalgınlıkla öbür bacağı uzatır. Sun fürs bilen Adil Pehlivan diğer bacağı kaptığı gibi rakibi yere indirir. Üz rine çullanır. Rakibi yere indirdikten sonra Adil'in isı kolaylaşmış Meşhur oyunu sarmayı takar ve rakibini yere yayar. Eğribacakta güreşe cek hal bırakmaz. Sonunda rakibini yener.

Seyirciler arasında eski rakibi Kolaylı Pehlivan oturmaktadır. Dör Kolaylıya; "bir değil yüz çırak yetiştirsen yine yendiremezsin" der.

Tabi daha sonraları Eğribacak Pehlivanla bir çok defalar karşılaşır. Yendiği zamanda olmuştur, yenildiği zamanda....

ŞEBEK SADIK PEHLİVANLA GÜREŞİ

Adil Pehlivanın güreş hayatının son zamanlarıdır. Bir taraftan Londra Olimpiyatlarına katılır dereceye girer, diğer taraftan Avrupa şampiyonluğu elde etmiştir. Çevrede karakucak güreşlerinde isim yapmış sevilen halkın gözünde bir kahraman gibi görünen bir güreşçidir. Şebek Pehlivanda çevrede yeni yetişmeye başlamış Merzifonun Diphacı köyünden Adile göre iriyarı bir pehlivandır.

Yeni köyde yapılan bir düğün güreşinde iki pehlivan karşılaşır. Baş güreşlerinin en favori ismi ikisidir. Seyunurlarve güreşe başlarlar. Fakat hava yağmurlu olduğu için yerler ıslanmış ve çamurludur.

İki güreşçinin itişip kakışması sırasında Adil Pehlivanın ayağı kayar, yere düşerken bir omuzu yere değer. İki güreşçi ayaga kalkar. Seyircilerde bir şaşkınlık vardır. Kimisi yenildi der,, kimisi güreş devam etsin şeklinde tartışma başlar.

Adil Pehlivan elini havaya kaldırır, kalabalığı susturur. Yılların tecrübeli güreşçisi

-Arkadaşlar İ Bir başpehlivan bu kadar yenilir. Ben bu güreşte yen dim der, güreşi bırakır.

Bir müddet sonra Umarca köyünde yin bir düğün güreşi yapılacaktır Adil Pehlivan sıkı bir antrenman yapar güreşe hazırlanır.

Düğün güreşinde yine Şebek Pehlivanla karşılaşır. Her iki güreşçide meşin kispetlerini giyerler. Üşümesin diye Şebek Pehlivanın sırtına yamçı örtülmüştür. Beynu dönmeyecek kadar beslenmiş ve iriyarı bir pehlivandır.

Güreş sırası geldiğinde Şebek Pehlivan yamçasını sırtından atar perdah çekerek , seyircinin gözüne girmeye çalışır. Adil Pehlivanda hiç bir hareket yapmadan mütevazi bir şekilde gelir, Şebek Pehlivanın yanına durur. İki pehlivan selavatlandıktan sonra güreş başlar. Bir süre ısınma güreşi yaptıktan sonra Adil pehlivanın bir çit dalmasıyla Şebek Pehlivan yere iner. Adil en iyi uyguladığı ve etkili oyunu sarmayı takar. Diğer taraftan da çift kle takar. Hasnını etkisiz hale getirir, Şebek Pehlivanda hal bırakmaz. Kle ve sarmayı söker bu çefa bir kolunu meşin kispetin kasmağından paçasına sokar. Diğer eliyle öbür kispet paçasının paça bağından geçirir. Önce oturumuna gelir, biraz nefes alır. Şebek pehlivanın artık kurtuluşu kalmamıştır. Adil ayaga kalkar. Paça kazığı ile Şebek pehlivanı yerden yere çal maya başlar. Sakatlanmaktan korkan Şebek Pehlivan pes eder.

Güreşin sonunda Şebek Pehlivanın taraftarları sitemde bulunurlar. Senin yarın kadar olmayan pehlivan seni yerden yere çaldı. derler. Şebek Pehlivan:

? Görmüyor musunuz adamın verdiği oyuna? Bundan kurtulmak olur mu. Beni sakat mı ettireceksiniz ? Der.

Bu güreş Adil Pehlivanın çevrede yaptığı son güreş olur. Artık yaşı ilerlemiştir. Bundan sonra yeni çıraklar yetiştirmek, Türk güreş yeni pehlivanlar kazandırmak için antrenörlük hayatı başlayacaktır.

MILLİ GÜREŞ KARŞILAŞMALARI:

LONDRA OLİMPİYATLARI -1948

1948 Londra Olimpiyatları güreşçilerininize dünya çapında ün kazandıran bir olimpiyat olmuştur.

İşte bu Türkiye'yi dünya çapında ilk defa tanıyan grup arasındadır Adil CANDEMİR'de bulunmaktadır.

87 kilo güreşlerinde yarı final yapılıırken bir şanssızlık eseri Adil Pehlivanın köprücük kemiği kırılır. Kemik kırık olmasına rağmen rakibini yener ve final güreşlerine üç güreşçi kalır.

Güreşin sonunda yanına bir tercüman verilerek hastaneye gönderili Hastanede doktor omuzunu kontrol eder, kemiğin iki cm ayrıldığı, güreş devam edemeyeceğini, kendisine rapor verileceğini, altı ay güreşmesi gerektiğini tercüme ettirir. Pehlivan tercümana döner:

- Söyle şuna ben buraya memleketimin bayrağını dalgalandırmaya geldim Sancıyı kesecek bir iğne yapsın yeter der.

Doktor hayret eder, iğneyi yapar, bırakır.

Ertesi gün güreşler başlar. İkincilik, üçüncülük maçları için mindere çıkar. Karşısında ~~KANADAL~~ güreşçi bulunmaktadır.

Adil'in amacı güreşçiyi sakat koluna dokundurmadan yere indirip altına almaktır. Bunuda başarır. Güreşçiyi tek kolla mindere düşürür ve altına alır. En iyi ve etkili oyunu sarmayı takar, tek boyundurukla rakibinin sırtını yere getirir.

Adil'in o sakat haliyle ülkesine kazandırabileceği en büyük derece budur. Ülkesine ikincilik madalyasını getirir.

Güreşçilerimiz bu olimpiyatta iki tarzda Altı birincilik, Dört ikincilik, Bir üçüncülük kazandılar.

Türk Bayrağı, olimpiyata katılan ülke bayraklarının en üstünde İstiklâl Marşı söylenirken bütün grubun sevinç gözyaşları döktüğünü anlatırdı.

Güreşlerin sonunda Londradaki Türk Sefiri güreşçileri davet eder, onları kucaklar öper ve güreşçilere:

-Osmanlı döneminden beri Türkiye'nin varlığını ilk defa dünyaya tanıttınız. Sizlere müteşekkirim. Ben Ödört yıldır buradayım, kimse tanımyordu. Beni ve ülkemizi dünyaya siz tanıttınız" der, ikramda bulunur.

1949 İstanbul Avrupa Serbest Güreş Şampiyonalarında, 87 kiloda birinci olur. 1950 Stokholm'de Gre Kremende ağır siklette dünya üçüncüsü olur. Artık yaşı çok ilerlemiştir. Güreş hayatını noktalaması gerekmektedir.

YusuF CANDEMİR
HALK EĞİTİMİ MERKEZİ
MİLLİYAT

Ek 2: Adil Candemir'in kendi yazmasıyla özgeçmiş belgesi

ESKİ MİLLÎ GÜREŞÇİ ADIL CANDEMİR'İN ÖZGEÇMİŞİ

Bütün hayatım, fasılasız olarak güreş sporu ile geçtiğinden, özgeçmişimi bölümler halinde belirtmeyi uygun görerek, dört bölüm halinde aşağıya çıkartmış bulmaktayım.

- 1-ANADOLUDA KARAKUCAK GÜREŞ DEVRİ;
- 2-MİNDERDE SERBEST VE GEREKÖREMEN GÜREŞ DEVRİ,
- 3-ANTRENÖR VE YÖNETİCİ DEVRİ,
- 4-EMEKLİLİK DEVRİ.

1-ANADOLUDA KARAKUCAK GÜREŞ DEVRİ :

Doğum yerim olan Hamamözü Nahiyesinde okul çağına geldiğimde, nahiyemizdeki İptida-i Medrese (İlkokul)'ye devam ederken öğrenci arkadaşlar ve mahalle güreşleriyle meydan güreşlerine başlayarak, nahiyemizin yakın çevre köylerinde her haft devam etmekte olan köy düğün güreşlerinde ve millî gelenek halinde devam edegelen millî ve dini bayramlarda yapılan güreşlere devamlı katılarak, yaşlılarım arasında üstün başarılar sağlayarak, gençlik çağına geldiğimde çevre il ve ilçelerdeki büyük düğün güreşlerinde ve panayırarda güreşerek, ünlü başpehlivanlar arasında yar aldım. Köye döndüğümde 1320 doğumlu olan ağbeyim Kazım da 75 kilo almışsana rağmen yöremizdeki başpehlivanlar arasında yer almıştı. Boş zamanlarımızda ve tarlalara çalışmaya gittiğimizde devamlı güreş antrenmanları yaparak ağbeyimi de yenecek hale geldiğimde iki adet kispet yaptırдым. Birisi karakucak için keçi kılından örm birisi de mesinden bazı yörelerde bulunan yağlı güreşler için. Her ikisini de yanına alarak, devamlı güreşlere katılmak suretiyle Amasya, Çorum, Yozgat, Tokat, Sivas, Samsun, Sinop ve Kastamonu hudutları içerisinde bulunan bütün ünlü başpehlivanları yenmeyi başardım.

Yalnız, büyük takdir ve şöhret kazanan ve 5 sene bu il hudutları içerisinde bulunan ünlü başpehlivanları defalarca yenmiş olan Sulucu'nun Kolay Köyünden Hüseyin YENER (Kolaylı Hüseyin) diye her tarafa nam salan pehlivanla 1932'de ilk karşılaşmamızda, çetin bir müsabakadan sonra yenildim, O'nu yenmek için bir sene hazırlandım. Ve bize denk olan yöremizde bulunan Köşeler Köy'ünden Sadık Pehlivan'ı da yanıma alarak, devamlı antrenmanlarla bir sene hazırlandıktan sonra, 1933 yılı Eylül ayında Gümüşhacıköy İlçesi panayır güreşinde, üçer pehlivan yendikten sonra karşılaşarak, çift sarı ve kıle ile O'nu da yenmeyi başardım. Artık çevremde ve köyümde büyük sevinç ve ilgi topladığımdan, bütün güreşlere katılmak suretiyle aynı illerde beş sene yenilmeden başpehlivanlığa devam ettirdim, 1933-1937.

Anadoluda bütün yaptığım güreş yaptığım illerde ve yörelerde bulunan eski ünlü başpehlivanları da ziyaret ederek, özellikleri ve özel oyunları hakkında bilgiler topladığım gibi, katıldığım güreşlerde her boydaki seçkin güreşçilerin özellik ve özel oyunlarını da not ederek bir dosya hazırlamıştım. Anadolu'muzda karakucak kurallarında zaman olmayıp, yenişinceye kadar güreş yapıldığından, ayakta, yerde, altta ve üstte bütün genç oyunlar Türkçe olarak mevcut bulunmaktadır.

2-MİNDERDE SERBEST VE GEREKÖREMEN GÜREŞ DEVRİ :

Anadoluda, her mevsim aralıksız devam edegelen güreşler yaparken, dünya güreşlerinden habersiz bulunmaktaydı. 1936 Berlin Olimpiyatlarında 61 Kiloda Yaşar ERKAN şampiyon olarak döndüğünde İstanbul'da kendisine bir evin hediye olarak verildiği haberi yayıldığında, ulaşabileceğimiz çevre illerimiz olan Amasya, Çorum ve Samsun illerinde güreş minderleri ararken, Samsun'da bir güreş minderini olduğunu öğrenerek gittiğimde, Mecidiye Caddesi Atatürk Kütüphanesi zemin katında 5x5 bir minderini olduğunu öğrendik. Çalışmaya gittiğimde hocasız olarak öğrenci ve mahalle

Bölgede bir kadroyla güreş çalışmalarına başladım.Yıl 1953.

ÇALIŞMA SALONU VE MİNDER YETERLİLİĞİ:

Çorum'da tamamlanmamış,suya alınmamış bir ufak kapalı salon,5x5 ebadında katıktan yapılmış bir minder de çalışmalara başladığımda,bazı öğrencilerin ve diğer hevesli katılan bütün gençleri çalıştırmaya devam ederken,Mahmut ATALAY'da güreşlere katıldığına babası haber alarak çalışma yerine gelerek Mahmut'a güreşe çalışmaya izin vermayacağıni,benim de alınması için zararda bulunduğumda kendisini müdahale etmemesini ve şampiyon yapacağımı söz vererek Mahmut ATALAY'ın çalışması da sağladım.Hamit KAPLAN'la her ikisi de çok hevesli ve azimli çalışmalarıyla kısa zamanda Türkiye Şampiyonu olarak,her ikisi de milli takımda yerlerini aldılar.

ÇORUM'DA TESİSLERİN YAPILMASI :

Anadolu illerinde kapalı salon ve stadyumlar bulunmadığından,devamlı Ankara İstanbul ve İzmir gibi birkaç yere devamlı gidilmekte idi.Çorum'da da bir kapalı salon ve stadyumun yapılmasını sağlamak için çarolar ararken,1963 yılında Çorum'da milletvekili seçilen Necmi ÖKTEN Paşa (Emekli General) Devlet Bakanı ve Spor Bakanlığına geldiğinde Çorum Kulüp yöneticilerinin daveti üzerine Çorum'a davet edilerek Bölge Müdürlüğünde yapılan toplantıda kulüplerin kalkınması,bilhassa bir futbol takımının sağlanarak yaşatılması konularında tartışmalar sona erdiğinde,söz alarak güreşimizin kalkınması ve bölgemizde şampiyonlar yetiştirmek için bir kapalı salon bir modern stadın yapılmasını önererek,örnek olarak Hamit KAPLAN ve Mahmut ATALAY'da mahrumiyet ve imkansızlıklar içerisinde büyük şampiyon olduklarını açıklıyarak,öneride bulunduğumda derhal müracaat edilmesini,emir verdiklerinde ertesi gün dile çeleri yazdırarak İl Başkanı Valiye imza ettirerek Genel Müdür Fikret ALTINEL'e götürerek,kısa zamanda planları yapılarak,tahsisatlar ayrılarak her iki tesisin de temelleri atılarak,insaathar tamamlandı.Açılış merasimini de Sn.Necmi ÖKTEN'den sonra Devlet Bakanığına gelen Kamil OCAK yapmış oldu.

ÇORUM'DA GÜREŞ OKULUNUN AÇILMASI :

Artık Çorum yeterli tesislere kavuştuğundan,güreş şampiyonlarını bireyler halinde değil takım halinde,güreşte bilimsel ve eğitsel metodlarıyla küçüklerden başlayarak,çağdaş milletler gibi onsekiz yirmi yaşlarında şampiyonlar yetiştirmek için,hayallerimizi gerçekleştirmek için yetkili makamlara güreş okulu açılması için yazı ile ve sözlü olarak duyurarak,Genel Müdür Sn.İsmail HAKKI Bey'in ilgilileriyle bir güreş okulunu açılmasını sağladığımda yalnız Çorum'a değil güreş bölgesi olan Tokat ve Kahramanmaraş bölgeleriyle üç il bölge müdürlüklerine tahsisat çıkarıldı.Güreş Federasyonu ise,bu okullara dair bir plan program ve yönetmelik bulamadığından,çeşitli hiziplerle huzursuz çalışmalara devam ederken bizlerle ilgilenen imkânları olmadı.

Güreşte hakiki bilimsel çalışma için senelerden beri dosyamda bulundurduğum notlarımla bir program yaparak güreş çalışmalarına başladım.Türkçe adlarıyla 28 temel güreş ayınlarını ve her ayundan çıkan toplam (246) oyunu program haline getirerek,teorik olarak oyunların adı ve şekilleri güreş çalışmalarında uygulamalı antrenman çalışmaları,aletli aletsiz cinnastiklerle bir sene çalıştırdığım öğrenciler,ortadereceli okullarda,gençler şampiyonasında ve Türkiye şampiyonalarında başarılı güreşler ve şampiyonluklar almaya başladıklarında,güreş kulüpleri iş sağlamak ve yüksek okullarda onları okutmak üzere çeşitli güreş kulüplerine dağılmaya başladıkları zaman,bize büyük yardımlarını esirgemeyen Genel Müdür İsmail HAKKI BEY'e giderek,yüksek okullarda yarım kalan eğitim çalışma programının tamamlanması için,bu gençlerin kulüplerde değil yüksek okullarda aynı programın devam etmesi dileğinde bulunduğumda,Müdür Yardımcısı Abdullah KÜKPİNAR'ı da çağırarak fikirlerini aldıktan sonra,bir çare bulunmayacağını söyleyerek ayrıldım.Tokat ve Kahramanmaraş bölgeleri ise mevcut bölge güreşçilerine ziyafetler vererek,tahsisatları harcadılar.Plânsız ve programsız başlattığımız ve devam ettirmek istediğimiz gayretlerimiz yarıda kalarak,eğitim güreş kamplarının da kapatılması

hayallerimiz,düşüncelerimiz ve emeklerimiz yarıda kalmış oldu.

ÇORUM GÜREŞ EĞİTİM KAMPINDA YETİŞEN ÖĞRENCİLER: SENE 1971

Sıra No.	ADI VE SOYADI :	KİLOSU:	TAHSİL VE GÖREVLERİ:
1-	Ercan CENGİZ	74	Spor Akademisi,Almanya.
2-	Muhammet BODUR	62	" " Mezunü,Güreş Antrenörü.
3-	Celâl TASKIRAN	74	" " " " " "
4-	Memet UYSAL	62	" " " " " "
5-	Satılmış BAYKUŞ	74	" " " "Yüksek Okul Öğrt.Görevlisi.
6-	Beytullah DİNMEZ	68	Fırat Univ.Eğitim Görevlisi.
7-	Kurullah ÖĞRETEN	52	Meslek Yük.Okulu Öğretim Üyesi.
8-	Nuri DEMİRCİ	62	Çorum İmam-Hatip Lis.Öğretmeni
9-	Nezih PERÇİN	82	Kırşehir Bölge Antrenörü

4-EMEKLİLİK DEVRİ :

Kırk üç yıl fasılasız Türk güreşine seve seve hizmetten sonra 1980 yılında Ankara İl Spor Müdürlüğünden emekli olduğumda,doğum yerim olan Hamamözü Kasabasına yerleştim,Kasabamızın bir kaplıca,bir de içmececi,bir de müstakil Lisesi ile İlköğretim okulu bulunsakta olup,havası suyu çevre il ve ilçelerin istirahat yeri veya yakın çevre köylerinin de çocuklarının Lise'den yararlanmaları bakımından faydalandıkları ve alışveriş yaptıkları bir merkez durumundadır.Yalnız Kasabamızın ve lisenin salon ve saha ve tesisleri olmadığından,okullarında yeterli Beden Eğitim öğretmeni kadroları tamamlanamadığından,mezun olan çocukların beden yönünden yeterli çalışma bulamadıklarını görerek,okula ve kasabamıza yardımcı olabilecek kudretimden de düşmediğim için okul teşkilatıyla temaslar kurarak yardımcı olmaya başladığımda, İl Spor Müdürlüğünden de bir güreş minderini isteyerek,pasuktan yapılmış 18 parça minder almaya sağladığımda,üzerine örtülecek brandayı da yüzatmışbin lirayla kendi paramla alarak minderleri sererek,belediyemizin düğün salonunda 1987 Ekim ayında çalışmalara başladığımdan dört ay sonra İl Güreş Seçmelerinde kendi yaşlılarıyla gönderdiğimiz çocuklar iyi dereceler aldıklarında,İl Spor Müdürlüğü nizami,kauçuktan inel edilmiş brandasıyla beraber bir güreş mindeci de tahsis etti,Çalışmaların okullar tatil edildikten sonra her gün akşamları Pazar günleri hariç eğitsel çalışma programı uygulayarak,fahri olarak çalışmalara devam etmekteyim.Yaz aylarında ise,karakucak çalışmalarını da yaptırmaktayım.Ancak,saha ve salonlara büyük ihtiyaç bulunmakta olup,yetkili makamlarımızın bizler gibi çalışan Anadolu'nun müsait yörelerine yardımlar beklenmekte olup,malzeme ve güç bakımından da halkın yardım edeceği görülmektedir.Türk Sporunun bilhassa güreşimizin kalkınması için inkânlar sağlandığında,ileride daha verimli seçkin sporcular çıkacağı açıkca meydana çıkmış bulunmaktadır.

UYGULAMAKTA OLDUĞUM ÇALIŞMA PROGRAMI :

- 1-Kendi ağırlığı ile cimmastik hareketleri,
- 2-Hergün ders halinde güreşin yarımları,Türkiyede ve dünyada güreş türleri ve şekilleri,farkları.
- 3-Her gün dört güreş oyununun teorik şekilleri ve uygulamaları.
- 4-En küçükten en büyüğüne kadar tefrik edilerek,antreman çalışmaları.

Uzun ömürlerle,yararlı hizmetlerle bu zamana kadar yaşamak nasip olduğundan,hiç bir maddi düşünce kalmaması olup,yararlı olacağım müddetçe fahri olarak Yüce Milletime ve gençliğe de hizmet etmek düşüncesindeyim.27.9.1988

Adil CANDEMİR

Ek 3: Adil Candemir'in Güreş Federasyonu Başkanlığına yazdığı Özgeçmiş

Ek 3

Kısa özgeçmişim
(Signature)

GÜREŞ FEDERASYONU BAŞKANLIĞI
TEKNİK KOMİTE BAŞKANI
ADIL CANDEMİR'İN ÖZ GEÇMİŞİNE AİT
B İ L G İ L E R :

ADI VE SOYADI : Adil CANDEMİR
BABA ADI : Ali Tahir CANDEMİR
ANA ADI : Zehra
DOĞUM YERİ : AMASYA-GÜMÜŞHACIKÖYÜ Hamam özü Bucağı
DOĞUM TARİHİ : 1330
TAHSİLİ : Hamamözü İlkokulu (MEDRESE) Eski harfler ve yeni harfler,

AĞIR SKLET DÜNYA ŞAMPİYONUMUZUN GÜREŞE BAŞLAMA;

TARİH VE YAŞI :

1-12 Yaşında Köyler arası karakucak güreşleri ile başlar, 19 yaşında Baş pehlivan olur,

2-5 Sene Amasya, Çorum, Tokat, Samsun, Kastamonu, Sinop, Yozgat, güreş yöresinde hiç yenilmeden Baş pehlivanlık yapmış olan Adil Candemir, 1936-37 yıllarında ilk olarak mindere Samsun'da çıkmış ve bu arada Maliyede memur kadrosu ile görev yapmakta olan şampiyonumuz; sırası ile 1938 yılında Ankara'da Ankara gücü Kulübünden lisans almış olup, 1939 yılında AVRUPA Şampiyonası Greko-Romen Hazırlı Kampı Ankara Hava Kuvvetleri Genel Müdürlüğünde Antrenör Fenlendiyeli Pellinen kampında çalışmış, şampiyon 1939-42 yılları arasında (3) yıl Askerlik 3 ayda onbaşı, 7 ayda Top Çavuşluğu yapan Adil Candemir Askerlikte geri kalan kısmını 2 yıl müddetle Başçavuş görevi olarak ifa etmiştir, bu esnada da Türkiye Şampiyonasını kazanmıştır.

3-1943 yılında Sivas'ta, D.T.Y. Cer Atelyesinde puvantör ve Demir yol sanayi okulu idare memuru görevinde bulunduğu esnada 87 Kg. Serbest güreş Türkiye şampiyonu olmuştur.

4-1946 yılında Ankara'da Zirai Kombinalar Atölyesi güreş Kulübüne gelecek Teknik Muhasebeye memur kadrosu ile görev yapan şampiyon, 1953 yılına kadar bütün Türkiye güreş faaliyetleri ve milli temaslarda faaliyet gösteren şampiyon 87 Kg. da devamlı Türkiye 1.sı olan ADİL Candemir milli temas müsabakalarda 1948 Londra Olimpiyat 2.si, 1949 İstanbul Avrupa Şampiyonu Serbest güreş 1. (Şampiyon), 1950 Stokolm'de Ağır sklette Greko-Romen Avrupa 3.sü, 1951 Helsinki Serbestte Dünya 4.cüsü, 1952 Olimpiyatlarına verilen bir para yardımı için katılamamıştır. 1953

5-1953 yılında aynı memur kadrosu ile Çorum Tesisler Amirliği kadrosuna naklen, ve güreş antrenörü olarak her iki görevde 1966 yılına kadar çalışmış olduğu, ve aynı zamanda 1965 yılında sadece güreş antrenörlüğü görevine bakan Adil Candemir, 1976 yılına kadar Çorum Bölgesinde güreş antrenörü olarak çalışmış şampiyon yine 1986 yılı içerisinde Naklen Ankara Beden Terbiyesi Bölgesine intikali ile bu görevini sürdürmekte olup, bu arada yeni kurulan Güreş Federasyonu Teknik Komite Başkanlığına getirilmesi tercih edilmiş ve burada devam ettirmektedir.

Ek 4 : Adil Candemir'in el yazmasıyla Güreşte Şampiyon olmanın şartları belgesi

Güreşte Şampiyon
olmanın şartları

- 1 - Zeka, Heras (ve güreşte Aşk)
- 2 - Fizik yeteneği (Antropometri)
- 3 - yeterli Beslenme
- 4 - Küçükler, gençler ve olgunlar için plan, program sistem ve değişik sistemlere göre ^{istatistiksel} yeterli lülmisel ^{çalışma}
- 5 - Zekat ve zamanın yeterli olması ve değerlendirilmesi
- 6 - güreş tekniğini ve tüm oyunlara bilen Hocanın ihlasla çalışması (Hız, tutulmuş kuvvetten uzak)
- 7 - Öğrencinin Hocasına Karşı Sadakatla bağlanması

دری نظر عزم و ثبات و صلابت
جاسته فراغت اراده و توان
n=4

Ek 5 : Adil Candemir'in el yazmasıyla güreşte bilimsel ve eğitim çalışmalarında bilinmesi ve uygulanması gereken konular

Ek 5

GÜREŞTE BİLİMSSEL VE EĞİTİM ÇALIŞMALARINDA BİLİNMESİ VE UYGULANMASI GEREKEN KONULAR:

- 1-Güreşin oyun türlerinin adları,
- 2- " " " değişik tutuş şekilleri,
- 3-Tüm oyunların adları ve sayısı.

A- Cimnastik Türleri:

- 1-Isınma cimnastiği
- 2-Kuvvet "
- 3-Sürat "
- 4-Devamlılık ve yumuşama cimnastiği.

a-Aletli Cimnastik Türleri:

- 1-Halter, Barfiks, Halat, Diğant(Hertürlü şekil kas gruplarını çalıştırma aleti)

B-Koşular:

- 1-Eğitimde alıştırma koşuları, süratli koşular, devamlılık kazanma koşuları

B-Güreşte Yaş Grupları:

- a- 8-12 yaş grubu (Minikler)
- b-13-15 " " (Yıldızlar)
- c-16-20 " " (Gençler)
- d-20-ve yukarı yaş grubu (Büyükler)

Bütün bu yaş gruplarında ayrı ayrı eğitim çalışma programları yapılır.

C-Güreşte eğitilecek öğrencide aranacak vasıflar:

- a-Psikolojik yönde;Heves ve zeka
- b-Antropometrik yönde:Boy,Büst ve kilo fizik uygunluğu
- c-Yaş durumu ve sıhhatli olması

D-Plân ve Programlar:

- a-Güreş Federasyonunun bir ve iki yıllık vede dört yıllık programları
- b-Bölgelerde:Eğitimde,müsabakalarda ve büyüklerde değişik programlar
- c-Güreş kulüplerinde:Eğitimde hertürlü yaşgruplarına göre ve Ulusal güreşçilerde Federasyon programına göre çalışma programları.

E-Türkiye'de Güreş Antrenörleri:

- a-Şampiyon antrenörler:Eğitim ve bilimsel çalışmadan uzak kalanlar.
- b-Kamplarda çalışmak isteyen antrenörler
- c-Bölge antrenörleri:Eğitim planından uzak ve tüm yaş gruplarını bir arada çalıştıranlar.
- d-Kulüp antrenörleri:Çoğunlukla müesseselerde yetişmiş güreşçilere çeşitli sosyal haklar vad ederek teknik ve taktik bilim çalışmalarından uzak çalışanlar.
- e-Yabancı antrenörler:Sovyetlerden iki,Bulgaristan'dan iki olmak üzere dört antrenör çağrılmış olup,modern güreş öğretmek adı altında güreş oyunlarından 15-20arasında mînderde 1 manken güreşçi ile uygulayıp gitmektedirler.Halbuki oyun türleri ile ve bu türlerin ayrı ayrı oyun şekillerinin adları ayakta,yerde,altta ve üstte olmak üzere 110 oyun Türkçe isimleri ile korunma ve karşılık oyunları ile 200 ü aşan oyunlarımız mevcut olup Federasyon kadrolarının teknik ve eğitim kadrolarından yoksun, Türkiye çapında eğitim ve program uygulayabilecek Federasyonlar şimdiye kadar kurulamamıştır.

F-Kamplar:ve Seminerler:

- a-Kısa vadeli seminerler antrenörlere,hakemlere olgunlaşma ve değişen kaideler için
- b-Kısa vadeli kamplar hakemlere,güreş oyun bilgileri üst seviyedeki antrenörlere değişen kaideler ve güreşin taktik ve teknik geliştirme kampları
- c-Müsabaka için kamplar;büyükler için,hazırlık kampları müsabakaların çeşidine göre süresi ayarlanmalıdır.Gençler için ise eğitim ve müsabaka kampları,katılacağı müsabakalara göre ayarlanmalıdır.

G-Milli Seviyeye gelmiş güreşçilerin tamamlanması gereken konular:

- a-Oyun şekillerinin tamamlanması (Oyun tutuşlarında)
 - b-Oyunlarda yetenekli kuvvetin tamamlanması (oyun caresi)
 - c-Oyunlarda gereken süratın tamamlanması
- Teknik:Test müsabakalarında ve müsabakalarda tüm oyunları ve hareketleri değerlendirmektedir.

H- Taktik:

- a-Müsabaka öncesi,müsabakada ve müsabaka sonrası.
 - b-Takımların ve rakiplerin stillerine ,özelliklerine ve özel oyunlarına göre.
 - c-Müsabakada yapılan hatalar ve hareketlere göre
 - d-Müsabakadan sonra güreşçide oyunlarda ve hareketlerde eksik görülen konularda
- Taktik:Tüm müsabakalardan önce rakiplerine karşı uygulanması gereken tüm hareketlerin planlanması ve uygulanmasıdır.

I- Stil: Minderde gerek milletlerde ve gerekse bireylerde değişik güreşleri.

- a-Ani dalış oyunlarında başarılı olanlar
- b-Bağlıyarak zorlamalı güreş şeklinde başarılı olanlar.
- c-Hem dalışlar ve hemde zorlamalı oyunları ayakta ve yerde başarılı gulayanlar.

İ- Denge: Oyunlarda ayakta ve yerde tüm hareketlerde kuvvetle ağırlığını etki yaparak güreş yapmaktır.

- a-Dalış ve tutuşlarda
- b-Çekme ve dönüşlerde
- c-Kaldırışlarda ve yüklenmelerde hareketleri değerlendirmektedir.

J- Testler:

- a-Koşularda sürat ve devamlılık testleri
- b-Kendi ağırlığı ile belirli cimmastik hareket testleri
- c-Aletli cimmastikte,halat,barfiks ve halter testleri
- d-Digant aletinde çekme,itime ve kaldırma hareketleri uygulama testleri

K-Güres çalışmalarda testler (Eğitim):

- a-Gelişmeleri ölçme testleri (Gençlerde)
- b-Müsabakaya hazırlık çalışmalarda yapılan testler.
- c-Milli sporcularda form durumlarını belirleme testleri.

L- Milli müsabakalara katılacak sporcuların testleri:

- a-Güres çalışmalarda kuvvet ,nefes,teknik,sürat durumlarının testi
- b-Kamp sonunda belirli ölçülerin belirlenmesi testleri
- c-Diğer koşu ve ağırlık testlerinde dünya ölçülerine göre tespiti.

M- Güreşte sistem değişiklikleri:

- a-Göğüs ve koldan yapılan oyunlarda başarılı olanlar.(Bağlamalı sistem)
 - b-Uyluk ve bacaklardan başarılı olanlar. (Dalmalı sistem)
 - c-Ayak yardımı ile yapılan oyunlarda başarılı olanlar (Çengeller-Çald)
 - d-Yerde ense ve kollardan oyunlar (Kle,Burgular)
 - e-Bel ve bacaklardan kaldırma oyunları (Künde ve çırpınlar)
 - f-Bacaklar ile bacaklardan çalışma oyunları (Sarma şekilleri)
- Sistem ise rakibine ters düşecek hareketlerle ve oyunlarla yenme gelididir.

Ek 6 : Adil Candemir'in kendi el yazmasıyla güreşte bilimsel ve eğitsel konularında genel teknik bilgiler

Güreşte bilimsel ve eğitsel konularında genel teknik bilgiler

Ant. bilimler
güresinde sını
Ek: 6

başarılı olması gereken güreşçilerde aranması gereken vasıflar:

- 1- Ruhsal yetenek
- 2- Bedensel yetenek

Ruhsal kabiliyetin testi :

Hem teorik ve hemde uygulamalı çalışmalarda bulunması gereken : 7. basitlik anlayış ve beceri derecelerini Antrömer tarafından testit ederek eğitilmesi

Bedensel kabiliyetin testi :

öğrencilerin yaş durumlarına göre belirli ideal fiziklerinin ölçülerek yaş durumlarına göre hangi kilolarda yer alacağını Testit :
örneğin Hamit Kaplan Köyden Ankara'ya yıl 1951 Nispeti boy-182-kilo-8 güreş derecesi 70 kilolarla 3 dakika Antraman çıkaramıyord.
yıl 1955 Kilo 93 istanbulda hem serles ve hem grekko romanında finalda dünya şampiyonu Rus Meko kocovilli, grekko roman finalda Rus Estonyalı Meskur genelmiyen Kotkovski yonerek her iki sıklotta aynı 1933 soğ yada 104 kilodan 100 kiloya düştü bu zaman ararında aynı döv her şampiyonada iki sitede temsil ederek 3 neçlükten aşağı derece yok.

yaş guruplarında eğitim :

- 1- 15 yaşa kadar programlı oyun Eğitimi teorik ve uygulamalı tam sitede ve
- 2- 15-18 yaş genel oyunları Tamamlama oyunlarda sürat ve güc kazanma de
- 3- 18-20.22 yaş sistemleri, özelliklerini muvazaka taktik ve teknik in celikleri tamamlama deeri.

güreş oyunları ve genel konular :

- 1- serles güreşte 27 tür temel oyun türkçe adları ile olup grekko roman oyunlarında kaybolmaktadır.
- 2- 26 tür temel oyundan türkçe adları ile 236 toplam değişik oyunlar bulunmaktadır.
- 3- Oyunlara = Karşılığı olmayan, karşılığı olan, kombine oyunlar.
- 4- sistemler : ~~Formalı ve Formalsız~~ ~~güreş şekilleri~~ ~~güreş şekilleri~~ ~~güreş şekilleri~~
- 5- özellikler: her güreşçinin bir birine ~~uygun~~ uygun lazari sağladığı değişik oyunlar du
- 6- siteder : tam sitede, ~~güç~~ sitede ve kuzak sitede
- 7- güreşte Kuvvet ve sürat tamamlama çalışma metotları.
- 8- güreşte özelliklere göre hazırlanma çalışma "
- 9- muaven : her hal şekillerinde tutuş ve hareketlerde hatasız güreş şekli
- 10- test ~~şekilleri~~ uygulama şekilleri
- 11- kilo düzme şekilleri

Ek 7 : Adil Candemir'in Konya Seydişehir Alüminyum Spor Kulübü Başkanlığına yazdığı rapor

Oranlar
27 TEMİZ ORANLAR
244 voryant oyun yarı
Açıklanmış - Ek:7

B . S . A . S KULÜBÜ BAŞKANLIĞINA

SEYDİŞEHİR

20 Ocak 6 Şubat 1984 tarihleri arasında kulübümüzün güreş salonunda çalışmalarımızı tamamladık. Çalışmalarımızda sadece Türk güreş tenel oyunlarını genel olarak 236 adet tesbit ve tanzim ettik. Tamamen güreş salonunuzda yaptığımız uygulamalı çalışmalarda tüm güreşçiler istifade etmişlerdir.

Saygılarımla arz olunur

6-2-1984

ADIL CANDEMİR

TEMEL
T Ü R K G Ü R E Ş ^ O Y U N L A R I

Sıra No:	Oyun Türü	Oyun Adedi	Sıra No:
1	— DALMALAR (oyluktan)	17	1
2	— DİZLEYEREK DALMALAR	10	2
3	— DANABAĞLARI	11	2
4	— KOL ÇEKMESE	7	3
5	— ÇENGELLER (Çengeller)	14	3
6	— GÜĞÜS ÇAPRAZLARI	11	4
7	— YANBAŞLAR	5	4
8	— ELENSERLER	3	4
9	— SALTOLAR	14	5
10	— KAFAKOLLAR	9	5
11	— TEKKOLLAR	9	6
12	— ÇİPELER	4	6
13	— SUBLEKS (Belden Kaldırma)	7	7
14	— BRAVİELER (koltuk kaldırması)	11	7
15	— KAZ KANADI yerde	6	8
16	— KAPANLAR "	7	8
17	— SARMALAR "	14	9
18	— ÇİRPİMLER "	19	10
19	— KILIT "	3	10
20	— <u>KİELER</u> "	8	11
21	— BURGULAR "	6	11
22	— KÜTÜK YUVARLAMASI "	11	12
23	— KÜNDELER "	14	13
24	— BOYUNDURUK Ayakta veya yerde	4	13
25	— BOHÇALAR yerde	8	14
26	— KOLBASTI "	4	14
27	Köprüde Kurutulmuş Tutaklar	7	14
GENEL TOPLAM		236	TEMEL OYUN

244

DALMALAR (oyluklar)

- 1- Kafa dışta tek uyluk belden kaldırma
- 2- El ensede tek uyluktan kaldırma
- 3- Eli dirsekten tutarak tek uyluktan kaldırma
- 4- Bacağı çekerek omuzla bastırma
- 5- Bacağı gererek koltukla bastırma
- 6- Kafa dışta tek uyluk çatıdan kaldırma
- 7- " " " " Çifte geçerek kaldırma
- 8- Bacağı keserek iç tırpan vurma
- 9- Kafa dışta tek uyluktan ~~budama~~ iç uyluktan budama
- 10- Tek uyluktan göğüs çirpması (Bastırma)
- 11- Bacağı yukarı kasarak dış tırpan
- 12- Kafa dışta uyluğu yana kasıp dizleyerek çifte geçme
- 13- Kafa içte koltuk vurarak geriye düşürme
- 14- Kafa içte iç budama
- 15- Kafa içte bele sarılarak geriye tırpan
- 16- Örumcekağı (ayakta çatıdan geçme) dizleyerek
- ~~17- Dizleyerek kafa içte çatıdan geçme~~
- 17- Kafa içte ~~oyluk~~ uyluktan kafa dışta kaldırma (iç uyluk)

2 DIZLEYEREK DALMALAR

- 1- Kafa dışta tek uyluk dizleyerek tekten çiftte geçme
- 2- İç oylucu alırken dış topuktan düşürme (*dizleyerek*) *yandan*
- 3- Kafa dışta dizleyerek iç topuk *önden*
- 4- Açıktan dizleyerek çift dalma (kafa dışta)
- 5- Kafa dışta çarpanlı yerden çift dalma
- 6- Kafa içte çatıdan geçerek düşürme
- 7- " " dizi bükerek bastırma
- 8- Dizleyerek çift uyluk kaldırma
- 9- Çift dalma
- 10- Kafa içte dizleyerek dış budama
- 11- ~~Koltuk Altından tekten Kaldırma~~

DANABAĞLARI

- 3
- 1- Ayakta dönerek danabağı
 - 2- İç dizi dizleyerek danabağı
 - 3- Dış dizi dizleyerek oturarak danabağı
 - 4- Dizleyerek ayak değiştirerek danabağı
 - 5- Boyundan iç oyluktan danabağı
 - 6- " " dış oyluktan danabağı
 - 7- Beiden danabağı
 - 8- Yalnız koldan danabağı
 - 9- Dış çengel li danabağı
 - 10- Sirttan aşirmali danabağı
 - 11- Ters baktan içten danabağı

KOL ÇEKMESİ

4

- 1- KOL ÇEKEREK TEK DALMA
- 2- KOL ÇEKEREK İÇ ÇENGEL
- 3- ENSEDEN KOL ÇEKMESİ (*Bilek ve dirisakten*)
- 4- KOL ÇEKİP ARKAYA GEÇME
- 5- KOLU ÇIRPARAK TEK DALMA (*zana*)
- 6- KOLU YUKARI ÇIRPARAK TEK DALMA ~
- 7- BILEKTEN ÇEKEREK ÇİFT DALMA

ÇENGELLER

5

- 1- KOLU ÇEKEREK İÇ ÇENGEL
- 2- DIŞ ÇENGEL (ENSEYİ BAĞLAYARAK) *Kalçarla*
- 3- KOLU ÜSTTEN BAĞLAYARAK DIŞ ÇENGEL (AYI BAĞDASI)
- 4- BELE SARILARAK İÇ ÇENGEL
- 5- YANBAŞ ÇENGELİ (ÖNE GERIYE)
- 6- BİLEĞİ BAĞLAYARAK İÇTEN KALDIRARAK ÇENGEL (*Bekü Böke*)
- 8- DİZLEYEREK DALANA BOYUN DOLAMASI DIŞ ÇENGEL
- 9- BOYUN DOLAMASI DIŞ ÇENGEL *AYKTAW*
- 10- AYAĞI DEĞİŞTİREREK DIŞ ÇENGEL
- 11- BOYUN DOLAMASI İÇ ÇENGEL *TEK çaprazlı kalburk Abi) lural*
- 12- GERIYE ÇENGEL (YANBAŞTAN)
- 13- BOYNUNU BAĞLAYARAK GERIYE ÇENGEL
- 14- KOL ÇEKEREK DIŞ ÇENGEL

GÖĞÜS ÇAPRAZLARI

6

- 1- ÇİFT ÇAPRAZ *Yukarı Kısarak*
- 2- TEK ÇAPRAZ
- 3- ÇİFT ÇAPRAZ BELDEN KALDIRARAK
- 4- " " DIŞ ÇENGEL
- 5- ÇİFT ÇAPRAZ ÇIRPMA GERİYE
- 6- ÇİFT ÇAPRAZ YANA ÇIRPMA
- 7- " " ÖNE ÇIRPMA
- 8- " " GERİYE DÜŞÜRME
- 9- TEK ÇAPRAZDAN GERİYE TIRPAN
- 10- " " TEK SALTO
- 11- TEK ÇAPRAZDAN İÇ ÇENGEL

7

YANBAŞLAR

- 1- KALÇA İLE YANBAŞ
- 2- ÇENGELİ YANBAŞ
- 3- KOLTUKAİTİ YANBAŞ
- 4- ÇİFT BİLEĞİ BAĞLAYARAK YANBAŞ
- 5- YERDE YANBAŞ *düzleyerek dalana*

ELENSELER

8

- 1- DÜZ ELENSE
- 2- ÇEKEREK ELENSE
- 3- ELENSE İLE YANDAN GİRME

9 SALTOLAR

- 1- ÇEKEREK TEK SALTO
- x 2- KOLU BAĞLAYARAK BEL SALTOSU
- 3- KOLU BAĞLAYARAK GERIYE OTURARAK SALTO
- 4- YANA DÖNEREK SALTO
- 5- BEL SALTOSU GERIYE (Çift elle)
- 6- BEL SALTOSU ÖNE ÇIRPMA
- 7- ÇİFT SALTO KÖPRÜ İLE
- 8- ÇİFT KOLU BAĞLAYARAK SALTO *Yana*
- 9- KAFKOLDAN SALTO
- 10- YİTEREK TEK SALTO
- 11- KONTRO SALTO
- 12- BOYUNDAN SALTO
- 13- TEKKOLU BAĞLAYARAK ÇİFT SALTO
- 14- SIYIRTMA (TEK ÇAPRAZDANSAVURMA)

10 KAFKOLLAR

- 1- EL ÜSTTE DÜZ KAFAKOL
- 2- EL ALTTA DÜZ KAFAKOL
- x 3- ÇEKEREK KAFAKOL
- 4- ÇEMBERLEME KAFAKOL
- 5- TERS KAFAKOL
- 6- TOPTAN KAFAKOL
- 7- YİTEREK KAFAKOL
- 8- ZORAKI KAFAKOL (ENSEYİ ÇEKEREK TERS KAFAKOL
- 9- YERDE KAFAKOL

TEKKOLLAR

11

- X 1- EL KOLTUK ALTINDA DIZ ÇÖKEREKDÜZ TEKKOL
2- EL KOLTUK ALTINDA DÜZ TEKKOL
3- EL GÜZDA GÜZDAN TEK KOL
4- EL GÜZDA DÜZ TEKKOL
5- TERS TEKKOL
6- KOLU KILBİYEREK TEKKOL
7- BILEKTEN DİZLEYEREK TEKKOL
8- SAHİTOLU TEKKOL
9- KOLU ÇEKEREK GÜZDAN TEKKOL

ÇİPELER

12

- 1- KOL ÜSTTE BELDEN ÇİPE
2- KOL ALTTA BELDEN ÇİPE
3- TEK KOLU BAĞLAYARAK ÇİPE
4- KOLTUK ALTINDA KOLU BAĞLAYARAK ÇİPE

13

SUBLEXS

- 1- GERİDEN KALDIRARAK SUBLEXS
- 2- YANDAN SUBLEKS(TEK DİZLE)
- 3- YERDE YANDAN KALDIRMALI SUBLEXS x
- 4- YERDE GERİDEN KALDIRMALI SUBLEXS x
- 5- KOLTUKALTI KALDIRMALI SUBLEXS
- 6- KALÇADAN KALDIRMALI " x
- 7- KOL ÇEKEREK SUBLEXS

14

BRAVLELER (Koltuk Kısıma)

- 1- EL ENSEDE TEK KİEDEN BRAVLE
- 2- " " ÇİFT KİEDEN "
- 3- EL BELDE İKEN BRAVLE (BİLEK BRAVLESİ)
- 4- BURGUDAN BRAVLE
- 5- AYAK BRAVLESİ *İleri dizleyerek*
- 6- AYAKTAN ÇÖKEREK BRAVLE
- 7- AYAKTA DIŞ AYAK BRAVLESİ
- 8- EĞİK " " "
- 9- AYAKTA KOL YARDIMIYLA BRAVLE
- 10- AYAKTA BELDEN BRAVLE
- 11-TERS BRAVLE (AYAKLA DIŞTAN)

KAZ KANADI

15

- 1- AYAKTAN KAZ KANADI (AYAK TAN YERE INDİRME)
- 2- YERDE KAZ KANADI *Yandan dönerik*
- 3- AYAKTA ÇİFT KAZ KANADI
- 4- ENSEYİ ÇÖKEREK BELDEN KAZ KANADI
- 5- TERS KAZ KANADI SARMA İLE (ARAP OYUNU)
- 6- OTURARAK ÖNDEN ÇİFT KAZ KANADI

KAPANLAR

16

- 1- TEK KAPAN *Yerde*
- 2- ÇİFT KAPAN *Yerde*
- 3- AYAKTAN ÇİFT KAPAN
- 4- AYAKTA TEK KAPAN
- 5- AYAKTA ÇİFT KAPAN
- 6- ÇATIDAN GERİYE TEK KAPAN
- 7- DIZLEMİŞKEN OMUZDAN KAPAN

SARMALAR

17

- 1- TEK SARMA İLE BURGU (OTURANA)
- 2- TEK SARMA İLE YAYARAK KİLE
- 3- ÇİFT SARMADAN TEK KİLE
- 4- TEK SARMA TEK KİLE
- 5- TERS SARMA
- 6- İÇ SARMA (AYAKTAN)
- 7- İÇ SARMA (YERDE)
- 8- AYAĞI KATLAYARAK TEK SARMA
- 9- TEK SARMADAN KATLAMALI KÜNDE
- 10- KOL SARMASI
- 11- BOYUNDAN SARMA
- 12- TERS KOL SARMASI
- 13- UZANANA OYLUKTAN TEK SARMA İLE YAYMA
- 14- UZANANA TEK SARMADAN İÇ OYLUK (KEPÇE)

- 1- KALÇADAN ÇIRPMA
- 2- KABURGALARDAN ÇIRPMA
- 3- GÖĞÜSTEN ÇIRPMA
- 4- TEK KOLU BAĞLAYARAK ÇIRPMA
- 5- " " TERS ÇIRPMA
- 6- ILERİYE ÇIRPMA
- 7- TERS ÇIRPMA
- 8- KALÇADAN KILITLEMELİ ÇIRPMA
- 9- BİLEĞİ BAĞLAYARAK ÇIRPMA
- 10- TERS BURGUDAN ÇIRPMA
- 11- BURGUDAN ÇIRPMA
- x 12- AYAĞI BAĞLAYARAK ÇIRPMA
- x 13- AYAK YARDIMIYLA ÇIRPMA
- x 14- DİZ YARDIMIYLA ÇIRPMA
- x 15- DİZ YARDIMIYLA AYAĞI DİKEREK ÇIRPMA
- x 16- DİZLEYEREK ÖNDEN ÇIRPMA
- 17- KAFA KOLTUK ALTINDA ÇIRPMA (Bayındırktan)
- 18- BİLEĞİ ÖNDEN BAĞLAYARAK KALÇADAN ÇIRPMA
- 19- GÖĞÜSTEN KALDIRARAK ÇIRPMA

- 1- KALDIRARAK DİKMELİ KILIT
- 2- YERDE DİKMELİ KILIT
- 3- BELİNE YÜKLENEREK KILIT

20

KLELER

- 1- TEK KLE
- 2- ÇİFT KLE
- 3- AYAĞI BAĞLAYARAK TERS TEK KLE
- 4- AYAĞI BAĞLAYARAK TEK KLE
- 5- ÖNDEN TEK KLE
- 6- GERİYE KLE
- 7- ÖNDEN ÇİFT KLE
- 8- UZANMIŞ RAKİBE DIRSEKTEN KLE

21

BURGULAR

- 1- TEK BURGU (*yuklenerek*)
- 2- GERİYE ÇEKEREK TEK BURGU
- 3- TERS BURGU
- 4- YERDE KARINDAN BURGU
- 5- BEL BURGUSU
- 6- TERS BEL BURGUSU (Kafa içte dizleyerek tek dalana)

- 1- BILEKTEN TUTARAK OYLUKTAN KÜTÜK YUVARLAMASI
- 2- " " KARINDAN KÜTÜK "
- 3- DIRSEK VE OYLUKTAN TUTARAK KÜTÜK YUVARLAMASI
- 4- DIRSEK VE KARINDAN TUTARAK " "
- 5- ÇATIDAN KÜTÜK YUVARLAMASI (Kafa içte)
- 6- YERDE ÖNDEN " "
- 7- AYAKTA ÖNDEN KÜTÜK YUVARLAMASI
- 8- YERDE KAFAYI KISTIRARAK KÜTÜK YUVARLAMASI
- 9- AYAKTA " " " "
- 10- YERDE KAFAYIKOLU KISTIRARAK DIZI BÜKEREK KÜTÜK YUVARLAMASI
- 11- UZANANA DOĞRUDAN İÇ OYLUK

23

KÜNDELER

- 1- AYAK KÜNDESİ (ÇAPLAMA)
- 2- OTURAK KÜNDESİ (ÇÖMELEREK)
- 3- DİKİMLİ KÜNDE
- 4- YATARAK KÜNDE (yüklenmeli)
- 5- YERDEN KALDIRIP ÖMÜZE DİZLEYEREK KÜNDE
- 6-(ÇAPLAMADAN) ÖMÜZE DİZLEYEREK KÜNDE
- 7-BİÇİÇALİ KÜNDE
- 8- BEL KÜNDESİ
- 9- ÖYLÜÇÜ BÜKEREK KÜNDE (KATLAMALI KÜNDE)
- 10- KİLİT
- 11- YUVARLAMALI KÜNDE
- 12- YERDE DALAWA BEL KÜNDESİ
- 13- YATARAK BEL KÜNDESİ
- 14- YATANA DİZİDEN BAĞLAYARAK KÜNDE

BOYUNDURUK ÇEKMEK

24

- 1- İNDİRMELİ BOYUNDURUK (GERİYE ÇEKEREK)
- 2- SALTÇU BOYUNDURUK
- 3- BOYUNDURUKLA KAFAYI SIKIŞTIRARAK ARKAYA GEÇME
- 4- BOYUNDURUKTAN KAFAYI YARDIMI İLE ARKAYA GEÇME

25

BOHÇALAR

- 1- DIZLEYEREK DALANA BOHÇA
- 2- BOYUNDURUKTAN BOHÇA
- 3- AYAKTA KOLTUKALTI BOHÇASI (ALI CENGİZ)
- 4- YERDE YANDAN BOHÇA (PORTNERVAZ)
- 5- YERDE DIŞ OYLUKTAN BOHÇA
- 6- UZANAN RAKİBE AYAK BOHÇASI
- 7- AYAKTA İÇTEN BOHÇA
- 8- AYAKTA DIŞTAN BOHÇA

26

KOLBASTI

- 1- YERDE KOLBASTI
- 2- AYAKTA DİĞİMLİ KOLBASTI
- 3- AYAKTA BASTIRMAK İÇİN KOLBASTI
- 4- AYAKTA BİLEĞİ BAĞLAYARAK KOLBASTI

27

Kapıda Kurtuluşnamya cık
tutuslar :

- 1 - yandan kol ve belden tutuş
- 2 - önden kol ve boğundan tutuş
- 3 - yandan koltuk altı ve kofadan tutuş
- 4 - kafa koldan kestirmeli tutuş
- 5 - iç oyluktan koruyucu tutuş
- 6 - iç sarmadan burğu ile tutuş
- 7 - önden çati ve belden koruyucu tutuş
- 8 - tek sarmadan burğu

EK 9: Güreş Federasyonu Başkanlığının 19.03.1979 tarihli yazılarıyla Adil CANDEMİR'i Akdeniz Oyunları hazırlık çalışmaları Teknik Toplantısına Teknik Kurul Üyesi olarak davet mektubu

T. C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
BEDEN TERBİYESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

EK 9

DAİRESİ : GÜREŞ FEDERASYONU

SAYI : S-00/450

KONU :

EK :

ANKARA
19 3 1979

SAYIN
Adil CANDEMİR

15 - 29.9.1979 tarihlerinde yapılacak SPLİT Akdeniz Oyunlarına hazırlık çalışmaları hakkında yapılacak teknik toplantıda Federasyonumuzun Teknik Kurulu Üyesi olarak katılmanız uygun görülmüştür.

Toplantı yer ve saati ile gündem ilişik olup, teşekkürlerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Zeki AVRALIOĞLU
Güreş Federasyonu Başkanı

EKİ:1 yazı
1 gündem

GENÇLER SERBEST VE GREKO-ROMEN KAMPI 1 HAFTALIK GEÇİCİ ANTRENMAN

PROGRAMI

SABAHA

AKSAM

	Saat:10-00-12,00	Saat:16.00-19-00
16 Nisan 1979	Kültür Fizik hareketleri Teknik Uygulama	Özel Tekniklerin tesbiti Güreş Çalışması 2X3
17 Nisan 1979	Kültür fizik hareketleri Teknik uygulama	Özel teknik uygulaması güreş idmanı 3X3
18 Nisan 1979	Kültür Fizik-Teknik uygula- lama eğitsel oyun	Teknik çalışma
19 Nisan 1979	Teknik uygulama Cimnastik eşli hareketler	Güreş 3X3
20 Nisan 1979	Kros	Teknik % 50-60 Güreş 5X2
21 Nisan 1979	Teknik Uygulama	Dinlenme
22 Nisan 1979	Maç—SEÇME MÜSABAKALARI	

Kamp Müdürü
Mustafa Akyüz

Adil Candemir
Teknik Direktör

Hüsnü Pehlivan
Antrenör

Yakup Topuz
Antrenör

Mehmet Uysal
Antrenör

EK 10: Adil CANDEMİR'in 25.02.1986 tarihinde Konya Etibank S.A.S Kulübü Başkanlığına gönderdiği rapor

Adil Candemir

EK=10

25.2.1986

Seydi Sekici

ETİBANK S.A.S. KULÜBÜ BAŞKANLIĞI'NA

Kulübümüz güreşçilerinin FİLA'nın mevcut kurallarına uygun güreş teknik oyunlarını geliştirmek için 25.2.1986 ile 2.3.1986 tarihleri arasında 238 genel oyunlardan seçtiğimiz Groke-Romen'de 18 oyun, serbestte 80 oyunu güreş salonunda güreşçilere teorik ve uygulamalı olarak oyun tutuş ve hareketleri ile uygulatılmıştır.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Teknik Antrenör

Adil Candemir

84 oyun

Etibank S.A.S. Güreş kulübü Serbest ve Groke-Romen stillerde mevcut kurallara göre önem kazanan ve genel oyunlardan çıkarılan ayakta ve yerde uygulanarak tutuş ve hareketlerin çalışma programı.

Serbest Güreş Oyunları :

- KOL ÇEKMELELER

- BİLEK VE DİRSEKTEN (ÖNDEN VE ARKADAN)

- YALNIZ DİRSEKTEN ÇEKME (içten) iç oyluk

- DİRSEKTEN ÇIRPMA (dıştan) "

- İKİ ELLE BİLEKTEN ÇEKME oyluktan kaldırma

- TEK UYLUKTAN DİZLEMEDEN DALMALAR

- A) Aniden uyluk ve ^{Belden} bilekten kaldırış

B) Uyluk ve çatıdan kaldırış

C) Uyluk ve bilekten çekerek kaldırış (dış oyluk)

D) Uyluk ve koltuktan bastırma (kafa içte)

E) Uyluktan bağliyerek içten budama (kafa içte)

F) Uyluk ve bileği kasarak dış tırpan

G) Uyluk ve belden ^{Koluyarak} geriye tırpan (kafa içte) (Budama)

- DİZLEYEREK TEKTEK DALIŞLAR " (Kafa dışte)

A) Tek uyluktan yandan arka topuğu çekerek düşürme (Tek dış)

B) Önden çift dizle tek uyluk ve dış topuğu düşürme (Çift dış)

C) Dizleyerek çatıdan Geçme (iç oyluk omuzda)

- ÇİFT UYLUK DALMALAR (AYAKTA)

A) Önden aniden çift uyluk dalma

B) Yandan tamponlu çift uyluk dalma ve düşürme

C) Tek uyluktan çifte geçme (kafa dışta)

- KOLTUK ALTI DALMALAR

A) Ense ve uyluktan tutuş (Kaleleme)

B) Dirsek ve uyluktan tutuş (4 4)

DANA BAĞI :

- 1- Koldan Dana bağı (Tek diz)
- 2- Boyun ve iç uyluktan
- 3- Boyun ve dış uyluktan

TEK KOLLAR :

- 1- Sırttan Tek kol (Tek diz)
- 2- Omuzdan tek kol " "

YANBAŞLAR :

- 1- Kol üstten kalça ile
- 2- Kol alttan kalça ile (Çemberleme)

ÇENGELLER :

- 1- Boyun dolaması dış çengel
- 2- Boyun dolaması geriye çengel
- 3- Kol üstte dış çengel
- 4- Kol çekerek iç çengel

GÖĞÜS ÇAPRAZI :

- 1- Tek çapraz dış çengel
- 2- Çift " " "
- 3- Sıyırmalı " " (i mceden)

EL ENSELER :

- 1- Çekerek el ense
- 2- Tırpanlı el ense

KAFA KOLLAR :

- 1- Çekerek kafa kol
- 2- Çemberleme kafa kol

SALTOLAR :

- 1- Tek salto ayak takarak
- 2- " " göbek vurarak
- 3- Çift " ayak takarak
- 4- " " göbek vurarak

AYAKTAN BOYUNDURUKLAR :

- 1- Çekerek boyunduruk (Yerde) Bastır
- 2- Kaz kanadı boyunduruk " "
- 3- Boyunduruktan salto (Ayakta)

YERDE BOYUNDURUKLAR :

- 1- Kafa koltuk altında boyunduruk
- 2- Sıkmalı boyunduruk
- 3- Çırpmalı boyunduruk

KAPANLAR :

- 1- Tek kapan
- 2- Çif kapan

BRAVLELER :

- 1- ~~Yerde~~ Kalçadan bravle
- 2- Ayak bravlesi (ileri dizleme)

KAZ KANADI :

- 1- Yerde dönerek kaz kanadı
- 2- Dizleyerek tabana enseye bastırarak kaz kanadı

BOHÇALAR :

- 1- Yandan bohça
- 2- Önden bohça

ÇIRPMALAR :

- 1- Bileği bağliyerek çırpma
- 2- Ayak yardımıyla çırpma
- 3- Önden diz yardımıyla çırpma
- 4- Yana doğru çırpma
- 5- Kaldırarak çırpma

KÜNDELER :

- 1- Uyluk ve çeneden dikmeli künde
- 2- Oturarak kündesi (yüklenmeli)
- 3- Kaldırarak ayak omuzda künde
- 4- Yatarak bele yüklenerek künde

SARMAALAR :

- 1- Kaldırarak içe sarma
- 2- Yerde tek sarmadan yayma
- 3- Yerde tek sarmadan tek kile
- 4- Ters sarmadan yayma
- 5- Yerde kolu bağlayarak iç sarma
- 6- Tek sarma ile burgu
- 7- Tek sarmadan yayarak iç uyluk
- 8- Çift sarmadan kile

BURGULAR :

- 1- Yüklenerik uzatarak burgu
- 2- Ters burgu
- 3- Oturana enseyi iterek burgu

KILELER :

- 1- Tek kileden tutuş
- 2- Çif " "
- 3- Dik oturana kile (geriye)

KÖPRÜDE KURTULUNAMIYACAK TUTUŞ SEKİLLERİ :

x 1- Köprüde koldan ve yandan tutuş	x 5- Yandan Kaldırarak Altı Kaf
x 2- Önden koldan ve enseden tutuş	6- iç uyluktan Karıramak
x 3- Kafakoldan tutuş	7- iç sarmadan burgu
4- Çatıdan omuzla göbeğe bastırma	8- tek sarmadan burgu

GÜREŞ SİSTEMLERİ :

Süratli ve devamlı zorlamalı güreş sistemi

25.2.1986

Seydişehir

GROKE-ROMEN

SİSTEMLER :

- 1- Oyalamalı güreş sistemi,
- 2- Süratli ve devamlı zorlamalı sistem.

Ayaktaki Güreş Oyunları:

	<u>Oyunun Adı</u>	<u>Oyunun adedi</u>	<u>Uygulanan oyunlar</u>
1.	Saltolar	14	Tek salto kaldırmalı
2.	Kafa Kollar	9	Çekerek Kafakol
3.	Tek Kollar	9	Omuzdan ve sırttan
4.	Elense	3	Çekerek elense
5.	Göğüs çaprazı	11	Yukarı kasarak
6.	Supleksler	7	Ayağı öne atarak
7.	Boyunduruklar	4	Ayakta

Yer Güreşi Oyunları

1.	Çırpımlar	19	Yerde ve kaldırarak
2.	Burgular	6	Yüklenerek ve tersburgu
3.	Kileler	8	Tek ve çift
4.	Supleksler	3	Oturarak ve kaldırmalı
5.	Bel kundesı	3	Göbekten

EK 11: Adil CANDEMİR'in 22.01.1970 tarihinde Dönemin Spor Bakanı İsmet SEZGİN'e hitaben yazdığı rapor

Sayın

İsmet SEZGİN
Spor Bakanı

Ç O R U M

22.1.1970

ANKARA

Bakanı olduğunuz spor teşkilatının küçük bir mensubu olarak bu mektubumda sizleri tebrik ve aynı zamanda mensup olduğum Güreş Federasyonunun islahı hakkında bir kaç satır yazmayıda bir vazife hükmüne girmiş olduğum kanaatimi arzedeceğim.

İçinde bulunduğumuz ortamda göz önüne alarak kendi durumumu arzetyeyide uygun buldum.1938'den beri aralıksız 1952 senesine kadar müsabık, 1953'den şimdiye kadar da Güreş Antrönörü olarak ve Başka hiç bir iş tutmayarak menfaat ,şöhret ve seyahat gibi amatör kaidelerinden ve insanlık vasıflarından uzak olan hallerden kaçınarak güreş sporuna karşı aşırı sevgimle bağlanmış bulunmaktayım.Özel olarak Yetiştirdiğimizde istismarcıların ne hale getirdikleride meydanaadır.Vazifam ve ehliyat hususuna gelince 16 seneden beri yapılan Antrönör seminerlerinde Güreş oyun hocalığı ehliyeti almış ve son yapılan Antrönör kursunda da en yüksek puanı alarak birinci sınıf antrönör ehliyetine sahip bulunmaktayım.

TÜRK GÜRESİNİ BU HALE GETİREN SEBEPLER :

1- Sayısı --Birkaç kişiyi geçmeyecek şöhretlerin ve yöneticilerin istek ve arzularına göre idare edilegelmesi ,bu kimseler ise ,ilim, eğitim,geleneksel milli terbiyeler ,disiplin ve ahlak mefkumlarından ziyade şöhret,menfaat ve seyahat nüptelası olan kimselerden Türk Güreşini kurtarılamamaktadırlar.

2- Memleketin ve Türk Güreşinin zararına olduğunu bildikleri halde ,Koltuğunda ve görevinde birgün fazla oturabilmesi için her türlü zararlı hallerle göz yumarak aşırı müsamaha ile bugünkü durumu hazırlayıp ve sık,sık değişen idarecilerde şımarıklık haline yönelmiş ,şampiyonluk kadar suçludurlar.

3- Şimdiye kadar plan,program,taliat,sistem,metod gibi uygulanması mecburi olan faktörler,daire ve sahalardan salonlara intikal ettirebilecek iyi idarecilerden mahrum bulunmamız bu halleri hazırlamıştır.

TÜRK GÜRESİNİN KALKIYIŞI İÇİN İLK ALINACAK KANAATLARI :

1- Türk Güreşini Kalkındırma Komitesinin Kurulması ve bu komiteye Şampiyon olan güreşçiler ve onlarla teşriki mesai etmiş idarecilerin müdahalesinden uzak tutulması,

2- En az iki senelik bir planın hazırlanması.

3- Merkezizetçilik ~~den~~ den kurtularak ,yalnız bir milli takım değil ,bütün Türk güreşinin yoğun olduğu bölgelerde moderin kapalı salımlar,yapılmayanlarada yapılarak planlı,programlı güreş eğitim çalışmalarınıyla gerekli Organizelerle denetlemeli çalışmaların sağlanması.

4- Antrönör ve çalıştırıcıların bugünkü acıklı hallerden kurtularak,bilhassa güreş oyunlarının sistemlerini,özelliklerini bir program halinde metodlu çalışmaların sağlanması.

5- Menfaat ,şöhret ve seyahatine düşün, ticarethanelerden telefonlarla Türk güreşini idare etmek ve seyahatlerden de kalmamak zihniyetini kaldırarak en az haftada beş gün eşofman giymeyecek kimselerin müdahalelerinden kurtarılması.

Yüksek Makaminize şunuda arzedeğim ki; Gazetelerde döörü çalışanları çeşitli bahanelerle,türk güreşi öldürülüyor diye suçlamalarla beyanat verenler gerek muhalif ve gerekse muvafık efkâri umumiyeyi aldatmak ve kendi suçlarına örtmek içindir.Asıl Türk güreşini öldüren bu çeşitli,zihniyetin mahsulleridirler.

haklı ile haksız,bilen ile bilmeyeni ,çalışan ile çalışmayan tefrik edebilecek yetkili bir federasyon kurulduğunda çok kısa zamanda türk güreşi sağlam temeller üzerine kurulacaktır.

Endi şahsım için sizlerden bir isteğim olmayıp, şimdi kadar çalıştığım gibi ,yüce milletime çalışmaya kararlıyım.

Yegane istirahatım, Milyonlar sarfedilerek yapılan Çorum kapalı salonunun bir seneden beri Elektiriği bağlanmamıştır. Bu siz, düşsüz kış mevsiminde perişan çalışma hallerimizi duyurmayı bir vazife bilerek sizleri uzun yazılarımın rahatsız ettiğimi, farklı türlü gayret ve düşüncelerden uzak olarak bu mektubumla duyurarak hatalarımın için affınızı dilerim. Büyük Hürmetlerimi arz ederim.

Saygılarımla.

Adil CANDEMİR
Çorum-Bölge Tesisler
Memuru ve Güreş Antr

EK 12: Adil CANDEMİR'in 13.01.1980 tarihinde Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü
Güreş Küçük Şura Toplantısı Başkanlığına yazdığı rapor

BEDEN TERBİYESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
GÜREŞ KÜÇÜK ŞURA TOPLANTISI BAŞKANLIĞINA

A N K A R A

14.1.1981 tarihinde Genel Müdürlük 9. katta toplanacak olan Güreş Küçük Şurası için tarafımdan istenilen Güreş sporunun kalkınması hususundaki teknik bilgi ve görüşlerim aşağıya çıkarılmıştır.

1- GÜREŞ KAYNAKLARI:

- a) Güreş kaynaklarını genel olarak ele aldığımız zaman geçmiş ile geleceği mukayese edilecek olursak arada çok büyük farklarla karşılaşmaktayız. Örneğin, eskiden Türkiye'nin her yöresinde ve köylerde Karakucak ve Yağlı güreşler yapılarak kendiliğinden haliyle ortaya çıkıyordu. Şimdi ise hemen hemen bu kaynaklar tamamen kurumuş olduğundan bu kaynakların ancak ve ancak Yurt çapındaki ilk okullardan başlamak üzere Üniversitelere kadar güreş kaynağını öncelikle ele alınması gerekmektedir.
- b) Mali Kaynaklar:
- 1-Bölge bütçelerinden karşılanması gereken ödenekler,
 - 2-Karşılıklı müsabakalardan elde edilecek hasılatlar,
 - 3-İlk Bahar ve Son bahar bayramlarında illerin müsait yerlerindeki yapılacak karakucak meydan güreşleri hasılatı
 - 4-Türk güreşi birçok mahalli yörelerde istismar edilerek güreş kaynaklarından mali yönden faydalanmaktadırlar. Örneğin Yurt içi de illerde afişler bastırılarak kendi yararlarına halktan büyük meblağlar sağlamaktadırlar. İlçelerde ise her yıl yapılan Panayarlarda bu işi sanat edinmiş (Meslek edinmiş) muayyen kimseler tarafından organize edilerek kazançlar sağladıkları göre bunların Beden Terbiyesi Bölge Müdürlükleri kanalıyla organize edildiği takdirde güreş sporuna mali yönden büyük katkılar sağlanmış olacaktır.

2-İŞLER DURUMDAKİ VE MEVCUT GÜREŞ ELAMANLARININ KULLANILIŞI:

a)Yarışmalar:

1-Yarışmalar yeterli değildir. Örneğin Federasyon faaliyet programına göre yılda 2 veya 3 müsabaka yapılmaktadır. Bunun dışında Bölgeler arası, Kulüpler arası, Müesseseler arası hatta lig müsabakalarının yapılması çocukların gelişmesi bakımından çok yararlı olacaktır.

2-Yurt içi ve Yurt dışı temsilî müsabakaların yoğunlaştırılması ile de büyük faydalar sağlanmış olur.

3-Okul içi yarışmalarda ileriye dönük büyük yatırımlar ve Teknik konularda Federasyonun ve Okul içi Beden Eğitimi ve Genel Müdürlüğünün birlikte işbirliği yapması güreşin kalkınmasının temelini sağlamış olur.

EĞİTİM UYGULAMALARI:

1-Eğitim çalışması adı altında Eğitim ve bilimsel çalışmadan u-zak bir çalışma yöntemi içerisinde faydasız büyük masraflar yapılmaktadır.Halbuki bu masraflarla daha iyi bir çalışma içerisine girilebilir.Şöyleki;Çağın-ıza uygun teknik elemanların yetiştirilmesi,ve ~~geliştirilmesidir.~~

çalıştırılacak ve yetiştirilecek kadroların tanzim edilmesi:

10-12 a)12-13 yaş minikler,
+ 13 14 b)13-16 Yaş yıldızlar,
15/16 c)16-20 yaş gençler,
17 yaş yukarı d)20 yaştan yukarı büyükler olmak üzere bu sporcuların Federasyonca hazırlanacak plan, program içerisinde tüm Türkiyeye şamil olarak çalışmalara girilmesi gerekmektedir.

2-Teknik Antrenörlerin eğitimi:

a)Mevcut antrenörlerin seminer ve kurslarla kısa vadeli bölgesel, uzun vadeli kurslarla günümüzün şartlarına göre eğitime tabi tutulmaları.

b)Yeni Spor Akademilerinden mezun olacak genç antrenörlerin güreş tekniği üzerinde eksiklerini tamamlamak üzere kurslar düzenlenmesi,

c)Fed-erasyon kadrosuna çağdaş milletlerdeki antrenörler eşsafında yetiştirilenlerin görevlendirilmesi,

d)Antrenörlerin 4 sınıfa ayrılarak 1.2.3. ve Baş antrenör olarak ta-nzim edilmesi,ve bunların verilecek programlarına layık uygulamalarının sağlanması,

e)Baş antrenörlere verilecek yetki ve yönetmenliklerle gel Yurt içi ve gerekse Yurt dışındaki faaliyet ve gelişmelerin izlenmesi ve çalışmaların b-una göre düzenlenmesi,

YÖNETİM ÇALIŞMALARI:

1-Federasyon kadrolarının çağımıza uygun olarak düzenlenmesi

a)Teknik kurul,elemanları her an yurdun her köşesinde ve hizmete görebilecek ve fayd-alı olacak kişilerden oluşturulması,

b)Eğitim ünitesi şindiye kadar sembolik olarak kurulmuşta isede bu gün mevcut antrenörlerimiz güreş oyunlarının adedlerini, adlarını ve şekill-erini öğretecek seviyeye getirilememiştir.Zira bu gün-ye kadar tatbik edilen eğitimlerde 10-15 günlük kısa bir zaman için 250 yi geçen Türk güreş oyunlarının saadece 15-20 oyunla yetinilerek yapıla gelmektedir.

c)Yurt dışından getirilen antrenörler; tesbit ettiğimiz göre yalnız ayakta uygulamakta olan 15-20 oyunu bir manken güreşini üzerinde uygulan-ak suretiyle modern güreşi öğrenmiş kabul edilerek binlerce ve yüz binlerce masraflar yapılmaktadır. Kaldiki elimizdeki mevcut güreş oyunlarının 10 da birininbile uygulanmadığı görülmektedir. Bunun sebebi Türk güreşini bilmiyen ve D-ünya güreşini tanımayan yönetim sistemini uygulamak cihetine geç-ilmektedir.

1981 YILI AVRUPA ŞAMPİYONASI İÇİN:

Bölgeler ve Kulüplerde m-emleketi temsil edecek seviyeye gelmiş güreşçilerle Federasyon ilişkisi kurarak antrenörlerine ve Kulüplerine gereken genelgeler yazılarak özel hayatları, normal ve gereken hazırlıklı çalışmalarını kontrol altına alınarak uzun vadeli olm-ıyan kamplara hazırlıklı olarak gelmelerinin sağlanması ve kamplarında 1 ayı geçmemesi,

1983 AKDENİZ OYUNLARI:

Akdeniz oyunlarına her zamanki olduğu gibi 1984 Olimpiyatlarına katılmaya namzet olan genç güreşçilerden oluşturularak bu kampın hem eğitim ve hemde hazırlık kampı olarak daha uzun bir müddetle açılması,

1984 OLİMPİYATLARI:

1984 yılına kadar yukarıda belirtilen konular düzenlendiğinde güreşin-izde b-üyük aşamalar olacağı kanaatinde olduğumdan, 1983 yılında alınacak kararlarla bu olimpiyata katılınması gerekmektedir.

Saygılarımla arz olunur.13.1.1980

Adil CANDEMİR

ANKARA GÜREŞ ANTRENÖRÜ

ADRES

B.T.Böl.Md.ği
ANKARA

EV ADRESİ:

İleri Mahallesi
D edeefendi Altay Sok.
Alt ay Apt.9/ A-2

TOPRAKLIK-CEBECİ/ANK.

EK 13: Adil CANDEMİR'in 12 Mayıs 1980 tarihli Cumhuriyet Döneminde Türk Güreşi konulu semineri

- Şahitli Kurultay Seminerinde* 12 Mayıs 1980
- Konu: Cumhuriyet döneminde Türk güreşi ANKARA
- 1- Ana doluda Kara Kucak güreşi yörelere göre Kurullar ve yay. A- Amasya, Tokat, Çorum, Yozgat (Bugünler ve panayir güreşi)
B- Sivas, Erzincan, Erzurum ve doğu iller } oyunların Adli ve önemi
C- Maraş güreşi
D- Adana
E- Gazî Antep Ala güreşi
 - 2- yağlı güreş yöreleri İstanbul, Trakya, ege, Kara deniz Sahilleri Kurullar ve yay. Kara Kucak ile aradaki fark
 - 3- İstanbulda Minder güreşinin başlangıcı (spor Cemiyeti üyesi) Halis idman Kulübü çalışmalarını ve macar (Prokovnen) K. Ka Antrenörü Raul paterin çalışması
 - 4- Ana doluda Minder, Te'sis ulasım ve imkansızlıklar - Samsun'da ilk minder (Anadoluda)
 - 5- Ankarada faaliyet ilk güreş kulübü (güreş) ve Ankara güreş
 - 6- B.T. genel Müd Kurulda 1939 dünya şampiyonası kamp çalışma ve seçmeleri - Kilolar 7 Sıklot - dak. 15-20
 - 7- İstanbul güreş takımının Kampa Boykut retmesi
 - 8- ilk yabancı Takım müsabakalar (Finlandiya takımı)
 - 9- 1939 da askerlik için Samsun'a gitmem
 - 10- Federasyon başkan Tayyar yolcu'nun vefatı 1945 ve hli emre Sadullah epci oğlu ve sayfi cenalin fed. başkanlıkları
 - 11- güreş Antrenörü Nuri Hoca Tarun ve Kamplar, seçmeler Necati Hoca
 - 12- 1946 7. Kombine'larda Toplanmamız ve çalışmalarımız
 - 13- 1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952 Şampiyonaları
 - 14- yazın doğu ve celal Atik Antrenörlükleri Nuri Hoca'nın İtalya tek takım yönetim şekli gerilme sebepleri (Filo Başkara) gidizi
 - 15- yapılan Seminerler Nuri Hoca ve (ESaganın Seminerleri)
 - 16- güreş şuraları siotke ulay, Sakip inal, Muslihittin şelm Korsarao ve (Talat Asl spor ş) güreş şuraları
 - 17- güreş Kural ve kilo değişiklikleri
 - 18- yabancıların çalışma ve ligim çalışmalarımız (Bugün)
 - 19- yabancı Antrenör Aliyef, rasili siyskin getirilmesi (Ru)
 - 20- çalışmalarımız ve gereken reform masul olmalıdır

- 21 - Basın ve çeşitli beyanattaların matlubia ve ilme uygunluk dereceleri (Avrupa sempozyumu için)
- 22 - Kayseri Güreş eğitim ve toplu çalışmalarındaki gelişmeler
- 23 - Bilimsel çalışma Sistem ve Metodları için Merceut Antrenör ve güreşçiler masil düzenlenir -
- 24 - Eğitim ve bilimsel çalışmada merceden başlanmalı pro:
A. Antropoloji, Antropometri ölçüleri
B - psikoloji: Heros, zeka, Azim, Saliat, Metanet cesaret, Kerâmet, Nâde gili vesifalara uygunluğu
- 25 - üç Aşamada Tamamlama programının önemi
A. 10-14 yaş 15-18 yaş 1922-22 plan programları
- 26 - genel oyunların Adları Şekilleri: Nozari-Teoak) Ameli uygun güreşte güreş, çabukluk, deramlılık ve testler -
27. Müsaliaka Seriyesine gelenler için teknik - taktik, değişik Sitillere intibak ve Kendi özelliklerini Tamamlama çalışmaları
- 28 - Modern Antrenör yetistirme seminer ve kursların önemi ve Antrenörlerin san derecelendirilmesi
- 29 - Antrenör ve güreşçi Munnasebeti bağlılık ve görevleri
- 30 - Jimnastikler: A- sunna jimnastigi
B- Kurvetlenme jimnastigi (güreşe dönük)
C - jimnastika "
- 31 - Ağırlıkta: A- Çekme
B- itme
C- Kaldırma } % 75 geçmişte setler halinde
- 32 - güreş testleri: Eşit Kilo ile, bir yukarı, bir Aşağı müsaliaka
- 33 - oyunda sürat testleri: dakika ile Eşlerle
- 34 - Eğitmele güreş testleri: 1- genel oyun bilgi testleri 2) özel oyun testleri
3) değişik sistem testleri 4) taktik ve müsaliaka yeteneği testleri
- 35 - güreşte Sistemler: 1- balmalı 2) Bolamalı 3) Hem dalma ve Hem Zorlanma

EK 14: Adil CANDEMİR'in 10.12.1985 tarihli Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne yazdığı dilekçe

H A M A M Ö Z Ü

10.12.1985

BEDEN TERBİYESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

A N K A R A

KONU : 9.9.1985 ve 8 Kasım 1985 Tarihli Şampiyonluğun yazıları Hk.

İstenilen konularla beraber bugün Türk güreşinin içinde bulunduğuy layık olmıyan durumdan kurtarılması için köklü bir reformun yapılması gerektiğine inanmaktayım.

Son güreş şuralarında sunduğum raporlarla ve Spor Bakanlığını Milli Eğitim Bakanlığına bağlandığında, Sayın Bakan; Fehri DİNÇERLER'in Türk güreşi için ilgilerine güvenerek, güreşimizin geçmişi ve geleceği hakkında Maddeler halinde gönderdiğim raporlar üzerinde durulma lüzumu görülmediği anlaşılmıştır.

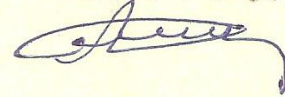
Güreşte hakiki bilimsel ve eğitsel teşkilatı kurulduğunda Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde Kulüp ve okullarda, plan ve programlarla uygulanması gereken konuları fasilasız kırküç senelik yalnız hiçbir say düşünmeyerek hizmet içerisinde araştırma notlarından, Türk ve Dünya Milletleri Güreş sistemlerini ve bütün teknik konuları kapsayan bilgileri örnekleriyle maddeler halinde dosyada bulunduğunu ve şimdiye kadar kaleme alınmamış ve layikiyle doğru uygulanamayan bu konuların ancak, eğitsel süretiyle arzulan düzeyeye getireceğine ve sağlam temel üzerine Türk güreşi kurulmuş olacağına inanmaktayım. Gerekirse şimdiye kadar olduğu gibi Yüce milletime Hizmetin ve sadakete çalışmanın yüceliğine inanarak, hiçbir maddi karşılık Beklemeden üzerime düşen görevleride seve, seve yapacağımı saygılarımla arz ederim.

ADRES :

Hemamözü Nahiyesi
Köprübaşı Mahallesi
GÜMÜŞHACIKÖY

Adil CANDEMİR

Emekli Güreşçi

EK 15: Adil CANDEMİR'in 27.09.1988 tarihli Türk ve Dünya Güreşi Genel Oyun ve Tekniklerin Temel Konuları hakkındaki raporu

(ÖZETLEYEN ADIL CANDEMİR)

TÜRK VE DÜNYA GÜREŞ GENEL OYUN VE TEKNİKLERİN TEMEL KONULARI

Türk güreşinde genel oyunları kapsıyan stil ve sistemlerin bozulduğu görülmekte olup, şimdiye kadar uyguladığımız bütün konular plân, program ve metodlu çalışmalar haline getirilemediği görülmektedir. Güreşimizin gerileme devrinde, büyük şuralar, seminerler, yabancı antrenörler, bütün yetkileri esirgemeyen büyük kulüpler, senelerden beri faaliyet halinde oldukları halde güreşimizin arzulanan düzeye gelmediğinden, güreş hayatımız boyunca araştırmalarımda dosyamda bulduğum genel oyunları, belirtmek için genel konuları aşağıya çıkartılmaktadır.

GÜREŞTE STİL VE SİSTEMLER :

- 1-Tam stil sistemi,
- 2-Yarım stil sistemi,
- 3-Bozuk stil sistemi.

Bu sistemler, güreşçilerin fizik durumlarına ve eğitim yeteneklerine göre değişmektedir.

GÜREŞTE GENEL OYUNLAR (SERBEST GÜREŞTE) :

- 1-Türkçe adlarıyla 28 temel güreş oyunları,
- 2-Türkçe adlarıyla 28 temel güreş oyunundan çıkan yalnız aktif toplam (245) değişik oyunlar.

~~3-Türkçe adlarıyla 28 temel güreş oyunundan çıkan yalnız aktif toplam (245) değişik oyunlar.~~

XX

GÜREŞ OYUNLARINDA BULUNAN NİTELİKLER :

- 1-Değişik tutuşlarla tamamlanan kombineli oyunlar.
- 2-Karşılıklı değişik tutuşlarla uygulanan kombineli oyunlar.
- 3-Karşılığı olmayan oyunlar.
- 4-Oyunları tutuşlarla ve hareketlerle bozma oyunları.
- 5-Köprüde kurtulunamıyacak şekilde (8) tutuş oyunları.

GÜREŞTE TESTLER :

- 1-Genel oyunlarda bilgi testleri.
- 2-Bireylerde özel oyunları ve sistemleri tamamlama testleri.
- 3-Değişik sistemlere göre uyum testleri.
- 4-Müsabaka yeteneği oyunlar, taktik ve teknik testleri.
- 5-Cimnastik de testler.

EĞİTSEL VE BİLİMSEL ÇALIŞMALARDA PROGRAM ÖZETİ:

- 1-Genel oyunların sıra ile adları, teorik bilgiler.
- 2-Bireylerin kabiliyetlerine göre özel oyunların eğitimi.
- 3-Oyunlarda sürat, güç ve doğru oyun tutuş uygulama çalışmaları.

Son senelerde, çeşitli milletlerden şampiyon antrenörler getirilerek yapılan çalışmalarla, eski Türk güreşinin farklarının belirlenmesi için bu konuları açıklamayı uygun görmüş bulunmaktayım. 27.9.1988

Adil CANDEMİR.

EK 16: Adil CANDEMİR'in 11.03.1987 tarihli dönemin Güreş Federasyonu Başkanı Tahsin ALBAYRAK'a hitaben yazdığı rapor

HAMAMÖZÜ

11.3.1987

Sayın

Tahsin ALBAYRAK
GÜREŞ FEDERASYONU BAŞKANI

ANKARA

KONU : 1970 Yılında Çorum'da
açılan Güreş Eğitim Merkezi
hakkında bilgiler.

Anadolu Köylerinde Türk Güreşinin ve Dünya Güreşinin Temelî oyunlarını teşkil eden Karakucak Güreş Türleri , Köylerden Kalkmağa başladığında, Minder Çalışmalarında genel oyunlar ve Türk Güreş Üzeliğinin Temelini Minderde atmak için çabalarında Bu önemli konularla yöneticileri bir türlü uyaramadığından, Bakan ve Genel Müdürlüklerde ilişki kurarak Halen Dosyada saklamakta olduğum Orta Dereceli okullardan Bağlıyarak Dünya Şampiyonluk Kursülerine çıkıncaya kadar gerçeken Güreş teknik , oyun, sistem ve test bilgilerini kapsayan , güreş eğitimsel programının halen Dosyada saklamakta olup, bu konuların yalnız Dörtte birini uygulamak imkanını sağladığım Çorum Güreş Eğitim Merkezinde Bir sene içerisinde yetişen Milli Gençlerin Adları da aşağıya çıkarılmıştır.

Arz ederim. Saygılarımla.

NOT: Zamanın Spor Bakanına Yazdığım yazıda iligiktir.

ADRES :

Hamamözü Mahiyesi
Saray Mahallesi

Adil CANDEMİR

GÜNEŞHACIKÖY

LİSEYİ BİTİRMEYEN TÜRKİYE ŞAMPİYONU OLAN

GÜREŞÇİLERİN İSİMLERİ :

<u>S.No.</u>	<u>Adı ve Soyadı</u>	<u>Kilosu</u>	<u>Bugünkü görevleri</u>
1	Emcan CENGİZ	74	Almanya'da güreş Antrönörü.
2	Mehmet UYSAL	62	Konya-Seydişehir Güreş "
3	Celal TAŞKIRAN	74	" " " Musabık- "
4	Satılmış BAYKUŞ	74	Ankara-İmam Hatip Lisesi Eği- tim üyesi.
5	Muhammed BODUR	62	YSE Gen.Md.Güneş Antrönörü.
6	Hecmettin KIRICI	56	İstanbul-Tekel-Güreşçi.
7	Beytullah DÖNMEZ	74	Fırat Ünveristesini Eğitim Gör.
9	Nurullah ÖRETTEN	52	Çorum-Meslek Yüksek Okulu Öğ.
10	Nuri DEMİRCİ	62	Çorum-İmam Hatip Lisesi Öğret
11	vezir pascan	82	
12	Kemal Saydan	Ag2	

EK 17: Adil CANDEMİR'in 11.03.1987 tarihli Güreş Federasyonu Başkanlığına Karakucak Komite Üyeliğine atanması hakkındaki yazısı

HAMAMÖZÜ

11.3.1987

GÜREŞ FEDEROSYONU BAŞKANLIĞINA

A N K A R A

KONU : Karakucak Komite Üyeliğine
atandığım hk.

15.3.1987 Tarihli yazılarınızla Federasyon Karakucak Komitesi Üyeliğine atandığım hakkındaki yazılarınızı vaktinde alamadığım için toplantıya katılamamış bulunmaktayım.

Kasabamız Amasya İline bağlı olmakla beraber, Çorum iline yakın olması nedeni ile Her iki İli ilede görüş işleriyle ilişkilerimiz bulunmaktadır. Her iki il ve ilçe, kasabalarında tertip edilen Mahallî güreşlere devamlı davet edilerek izlemekteyim. Organizatörler ve Dernekler yolu ile Bu güreşlere Bütün Bölgelerden katılan güreşçiler 250- ile 300 arasında bulunmaktadır. Ancak; Büyük boylardaki güreşler tamamen anlaşmalı şekilde bir hal aldığından, gerek yönetmelik ve gerek Güreş Millî Gelenek kuralları devamlı ihlâl edilmekte olduğundan çok kalabalık olan seyirciler huzursuzluklarla dağılmaktadırlar.

Yönetmeliklerin, federasyon ve Spor Bölge Müdürlükleri ile Daha ciddi üzerinde durulmasında yararlı olacağına inandığımı saygılarımla arz ederim.

A D R E S :

Hamamözü Nahiyesi

Saray Mahallesi

GÜMÜŞHACIKÖY

Adil CANDEMİR

EK 18: Fransız Spor Yazarı Heiko FABER'in 23.11.1975 tarihli Adil CANDEMİR'e yazdığı mektup.

HEIKO FABER

Monsieur Candemir!

Je voudrais vous demander une faveur.

Depuis quelque temps je fais collection d'autogrammes de sportifs et sportives qui sont ou étaient connus dans le monde entier.

Par vos grands succès lors des Jeux Olympiques en 1948 vous comptez sans doute parmi les plus grands personnages du sport que vous avez pratiqué.

Pour cette raison je vous serais très obligé si vous m'envoyez une photo pourvue de votre autogramme.

Dans l'attente d'une réponse je vous prie d'agréer, Monsieur, l'expression de mes sentiments distingués.

23. 11. 75

Heiko Faber

EK 19: Adil CANDEMİR'in Milli Eğitim Bakanlığı Yüce Katına hitaben yazdığı rapor

MILLİ EĞİTİM BAKANLIĞI YÜCE KATINA

A N K A R A

KONU : Türk Güreşinin başarılı ve gerileme nedenleri, çareleri Hk.

Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı Yüce makamına geldiğiniz günden itibaren Türk Güreşinin kalkınması için yoğun çalışmalarınızı takdir ve şükranla görmekteyiz. Beden Terbiyesi Teşkilatı Kurulduğundan beri Türk güreşinde musabık, Antröner ve yönetici olarak Amatör vasıflarını muhafaza ederek 43 sene hizmetten sonra 1980 Yılında Emekli olmuş bulunmaktayım. Çalışmalarında Yüce milletime ve gençliğe Doğru hizmetin Yüceliğine inanarak seve seve yaparken Güreş ilminin gerektirdiği bilgileri kapsayan Türk Mahalli güreş türlerinde, Dünya güreş türlerinde ve FİLA Tarafından bugüne kadar uygulanmakta olan serbest ve grekromen stillerinde bütün mevcut güreş oyunlarının şekillerini, sistem, taktik ve teknik incelikleri üzerinde araştırmalar yaparak dosyama almış bulunmaktayım. Bu hususlarda gereken bilgileri sizlere sunmayı vereceğimi emir ve kararların önemini düşünerek gerekli gördüğüm konuları aşağıya çıkarmış bulunmaktayım.

Saygılarımla arz ederim.

Adil CANDEMİR

Eski Şampiyonlardan

K O N U L A R

1. Türkiyede kurulan ilk güreş minderi.
2. Beden Terbiyesi Teşkilatı kurulduğunda türk güreşi.
3. Başarılı devirde Yönetici ve antrönör çalışmalarını.
4. Güreşte gerileme sebepleri ve şûralar.
5. Milli Takım Antrönör çalışmalarını.
6. Yabancı Antrönörlerden yararlanmak.
7. Bölge ve kulüplerde güreş çalışmalarını.
8. Spor akedemilerinde güreş eğitimi.
9. Milli Güreş hazırlık kampları.
10. Eğitsel güreşte gereken konular ve terimler.
11. Eğitsel güreşte uygulamalar.

*TÜRKİYEDE KURULAN İLK GÜREŞ MİNDERİ :

Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra, İstanbul'da İdman Cemiyeti ittifakı adıyla kurulan teşkilatta Haliç İdman Kulübünde bir minder sağlanarak, bir macar krokremen güreş antrönörü Raul Peter adında getirilerek çalışmalara başlanmış, ilk çalışanlardan Tayyar YALAZ, Vehbi EMRE, Sadullah ÇİFTÇİOĞLU, Seyfi CENAP BERKSOY, Necati HOCA, Kemal Hocalar çalışmışlardır. Genel müdürlük kurulduktan sonra, Federasyonda Başkanlık ve yöneticilik yapmışlardır. Yalnız; İstanbul'da kurulan bir takım Balkan güreşlerine ve BERLİN Olimpiyatlarına katılırlarken, Anadolu'da bütün köylerde, düğünlerde, bayramlarda, kaza ve vilayetlerde İlkbahar ve sonbahar panayırıları tertiplenerek bütün halkın ilgi ve heyecanla izlediği, Karakucak, yağlı güreşler ve at yarışları yapılarak Her boyda

Ulaşım ve haberleşme imkanları bulunamadığından, İstanbul'daki çalışmaların Anadolu habersiz idi. Beden terbiyesi Genel Müdürlüğü kurulduktan sonra uygulanan Türkiye Birinciliklerinde Anadolu gençleri Minder güreğinin görmüş ve öğrenmiş oldular.

2. BEDEN TERBİYESİ KURULDUĞUNDA TÜRK GÜRESİ :

Beden Terbiyesi teşkilatı kurulmadan önce Ankara'da, Ankara Gücü kulübü Güreş takımı kurulmuştu. 1937'de Bizleride Anadoludan davet edilerek Güreş çalışmalarına devam ederken 1938'de Genel Müdürlük kurulmuş oldu. Ankara Gücü Kulübü başkanı Silah Fabrikaları Genel Müdürü Albay Fikret KARABUDAK, Ankara'da Silah fabrikaları tamir atölyesinde Kulübü için Minder sağlayarak çalışmalara devam edilmekte idi. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne Cemil TANER Paşa, Federasyon Başkanlığına Yüzbaşı Teyyar YALAZ atanarak faaliyetlere başlandı. Serbest ve Gereköremen Türkiye birinciliklerine Ankara'da bağlanarak Seçkin Anadolu gençleri ile Bütün Dünya Güreş oyunlarını içeren Karakucak, güreş oyunları ile Türk Güreşinin Minderde Temeli kurulmuş oldu. Finlandiya'dan getirilen ONNİ PENILEN adında grekromen bir güreş antrenörü ile Ankara'da açılan İlk Milli Güreş Kampı çalışmalarından sonra kurulan bir grekromen takımı ile HELSINKI'de yapılan bir şampiyonaya gidilmiştir. 1939'da İkinci Dünya harbi başlayarak 1946 Senesine kadar Dünya temasları kesilmiş oldu. 1943 Senesinde Ankara'da Marif Mükafatı adı altında yapılan Türkiye Birinciliğinde Şiltleri bizzat Milli Eğitim Bakanı bizlere verdikten sonra, Başkan Teyyar YALAZ yaptığı basın toplantısında, Dünya şampiyonlarımız yetişmiştir diyerek beyanatta bulunmuştur. Kendisi Başarıları görmeden 1945 Yılında hayata gözlerini kapamış oldu. Tanrı Rahmet eylesin.

3. BASARILI DEVİRDE YÖNETİCİ VE ANTRÖNÖR ÇALIŞMALARI :

1946 -1960 Güreş federasyon başkanları önceleri İstanbul'da bulunmakta olup, Ankara'da genel müdürlükte yalnız bir sekreter çalışmaktaki olup, müsabakalarda ve dış seyahatlerde Başkanlar Takımını başlatırlardı. İlk Güreş antrenörleri ise, Grekromen stilde Necati TOPBAŞI Ankara'da, Nuri HOCA İzmir'de, Serbest stilde Kemal HOCA İstanbul bölgelerinde, çalışmalara başlamıştır. Anadolu'da ise Büyük Karakucak güreşlerinde 70-80 Kilo orta boylarda Yalnız bir boyda bir birinden farksız 45 ile 60 Güreşçi sıraya dizilirlerdi. Şehire getirip Minderde çalıştırmak için iş sağlanamadığından köylerde kılınırlardı. 1960 Senesine kadar bu durum devam etti. Güreş federasyonu, Yalnız bir takım ile yetinirdi. Köylerde 20 Yaşına kadar ayrılamayan gençler için en büyük gaye Ünlü pehlivan olmak olduğundan, Bütün güreş oyunlarını bilen ve uygulayan karakucak sistemi ve kurulları sayesinde minderde Grekromende görmek, çalışmak imkanı bulanlar, şampiyon olabiliyordu. Şimdi ise; Köylerimizde bu güreşler kalmamış ve hazır güreşçi bulma imkanı da sona ermiştir. Şimdi ise; Düşünlerde, bayramlarda tertiplenmeğe olan karakucak güreşlerine, minderde çalışmakta olan bölge ve kulübü güreşçileri katılmakta olup, Bozuk organizelerle seyircileri üzmetmekte olup, yetkisi olmayan bir takım menfaatler için organize edilen bu güreşlerde yalnız menfaat sağlama gayesi ile yapılmaya başlanmıştır. Bu durumların islahı için güreş federasyonu bölge müdürlükleri ve Milli Eğitim Müdürlükleri beraberce çalışmalarını zaruri bir hale gelmiş bulunmaktadır.

4. GÜREŞTE GERİLEME SEBEPLERİ VE SORULAR :

Çocukluktan başlayarak 20 yaşına kadar mahallelerde, köylerde meydanlarda Milli terbiye ve gelenekleri ile yetişmesini sağlayan mahalli güreşlerimiz kalmayınca, hazır güreşçiler bulunamaz oldu. Bu durumu yetkililere ve şuralarda defalarca açıklamış isemde önemsenmedi. Türkiye'nin hiç bir bölgesinde güreşte bilimsel ve eğitimsel çalışma yok temininde gidilememiştir. Federasyon çalışma sistemi ve kadrolarında bu kafi gelmediği gibi güreş antrenörlerimizde bilgileri ve çalışmalarını

şampiyon yetiştirecek halde bulunmamaktadır. Bir kabiliyetli genç 4-5 yılda yetiştiğine göre Türkiye'de bütün şöhretler ve antrenörler 20 seneden beri defalarca el değiştirerek görevler almış ve bocalamaya devam ederken nasıl boşa çalışıldığı açıkça meydana çıkmış bulunmaktadır. 43 Yılda beri çalıştığım idarecilerden Yalnız Güreşte ilmi çalışmaları zaruretini idrak etmiş ve başarabilecek ilmi seviye yeteneğine sahip Prof. Zeki AVRALIOĞLU federasyona gelmiştir. Onunda idari yöntem bozukluklarının devresinde Kısa bir çalışmadan sonra İstifa etmek zorunda bırakılmıştır.

Güreş şûralarına gelince; İlk Güreş şûrasının 1961 senesinde Sıtkı ULAY Paşa İstanbul'da Avcılar kulübünde Burhan FELEK'in yönetiminde tertiplemiştir. Bütün Şampiyonlar ve emek vermiş idareciler davet edilerek Raporlar verilmiş ve konuşmalar yapılmıştır. Ondan sonra gelen Bakan, Genel Müdür ve Federasyonlar şûralar tertipliye gelmiş bir türlü güreşte gereken reformu yapmak imkanı sağlayamamışlardır. Son olarak 12 Eylül'den sonra Yücel SEÇKİNER, Genel "üdürlüğe atandığında Küçük şûra adı altında tertiplemediği şûrada konuşma ve raporların dışında Hukuk işlerinin hazırladığı bir anket dağıtıldı. 117 Soru bulunmaktaydı. Etrafındakilerden Pek önemseyen çıkmadı. Okuduğumda Türk güreşinin temelini yeniden kurmak için gereken konuları kapsamakta idi. Sevinerek soruları cevaplandırdım ve İade etmiştim. Malesef üzerinde durulmadığı görüldü. Devamlı değişmekte olan federasyonlara bahane bulunarak Hasan BOZBEY'de üç seneliğine atanınca büyük ümitler beklenmekte iken, İstanbul'da Vefa Sintel Bir güreş kulübü açarak Türk güreşine büyük katkılar vereceği ümidiyle açılış merasiminde Spor bakanı tecrübeli müsteşarlar, genel müdür, bütün eski şampiyonlar ve bütün emek vermiş idareci ve hakemler davet edilerek her zaman olduğu gibi konuşmalar ve raporlardan sonra kitap haline getirilerek dağıtılmış ve aldığı üstün güreşçilere ve antrenörlere şimdiye kadar görülmemiş imkanlar sağlanarak yüzbinlerce masraf yaparak üç sene devam etmiştir. Bununla beraber bir federasyona en büyük tahsisat verilerek imkanlar sağlanmış iken Başarısızlıklar maddiyatta değil bugünkü çalışma sistemi ve zihniyetleri ile Başarılı olunamayacağı bir hakikat olarak meydana çıkmış bulunmaktadır.

5- MİLLİ TAKIM ANTRÖNER ÇALIŞMALARI :

Türkiye'de mevcut antrenörleri dört grup haline gelmiş bulunmaktadır. a) Şampiyon olmuş antrenörler; Şampiyon oluştuktan sonra güreşi bırakarak iş hayatına çokları atılmış olup, gerek federasyon kurulunda yönetici, başkan ve teknik yönetici, Milli güreş kamplarında da görevler verilerek başarılı hizmetler sağlamak gayretleriyle defalarca görevler almış olup, Türk güreşinin bozulmuş temelini bu çalışmaları sistemleri kafi gelmediğide görülmüştür.

b) Şampiyon olamamış antrenörler; Bölgelerde ve kulüplerde faal olarak çalışmaktaxolan antrenörlerin eçârisinde şampiyon olmuşlar az olup, milli olmuş ve güreşe çok veya az çalışmış olanlar da dahil bölgeleri tarafından 15-20 Günlük güreş antrenör kurslarına gönderilerek yetenekli olmayan bu kurslardan sonra antrenör ehliyeti verilmiş, bölge ve kulüplerde görevlere atanmışlardır. Bu antrenörlerden bazı idarecilerle basın ilişkisi kurarak Milli Takım antrenörlüğü ve bazı büyük kulüpler tarafından da azami imkanlar sağlanarak mevcut güreşçilerin en başarılı gördüklerini kulüplerine alarak çalıştıkları halde başarısızlıkları yöneticilere yüklenmek suretiyle, kulüp idarecilerinde aldatarak bir çok müsabakalarda Başarılı görünmesi için tehlikeli rakiplerine gizlice para vermek suretiyle güreşimizde şimdiye kadar görülmeyen ahlaksızlıklar meydana getirildiği gibi, 8-10 sene çalıştığı halde Nasıl çalıştı ve kimleri yetiştirdi diye bir sorumluluma bulunmamaktadır. İşte huzursuzlukları meydana çıkaran sebepler bunlardır.

c) Güreşte Spor akedemi mezunları; Spor akedemilerinden mezun olanlar da Milli olmuş ve yalnız güreşte başarılı olmuşların dışında birçok gençlerde ehliyetler verilerek bölgelerde , Kulüplerde ve Okullarda görevler verilmektedir. Bu gençler Güreşin gerektirdiği ilmi esasları eğitsel konularda yeterli hale gelemedikleri gibi bir çok imkansızlıklar ve ilgisizliklerden dolayı başarılı çalışmalar yapamadıkları görülmektedir. Bu gençleri güreşimize cevap verecek teknik konuları tamamlıyabilmek için her zamanki antrenör kurslarından farklı olarak Tüm güreş oyunları üzerinde tekamül kursları ile tamamlandığında ancak Türk güreşinin esas sağlam temeli bunlarla kurulmuş olacaktır.

d) Beden Eğitimi Öğretmenleri; Türk Güreşini gerileme devri başladığından beri antrenör kurslarında görev verilmiş ve milli güreş kamplarında Beden eğitimi çalışmalarıyla görev almış ve yöneticilerle iş birliği yaparak ,yaptıkları çalışmaların modern güreş çalışması olduğunu belirterek tamamen güreş yöneticileri olarak güreşin dışındaki çalışmalarla başarılı olacaklarına inandırarak senelerden beri devam edilmektedir.

6-YABANCI ANTRÖNERLERDEN YARARLANMAK :

Birkaç sene önceye kadar Bütün dünya milletleri Türk Güreş antrenörlerini paylaşamazken ve bütün müsabakalarda güreşin bizden öğrenmek için Antrenörleri ve güreşçileri bizleri izlerken ,Şimdi de yabancı antrenörlerden ders alınma durumuna gelmiş olduğu bizlere çok acı geldiği gibi Yüce Milletimizin şerefine Layik görülmemektedir. ~~5~~ Sen beş yıl içerisinde ayrı ayrı zamanlarda iki rus, dört bulgar antrenörü Büyük masraflarla getirildiğinde bizlere ne öğreteceklerini merak ederek çalışmalarını izledim. Plan, Program konuları herkesce malûm olan konulardır. Bunun dışında Güreş teknik oyun tutuşlarını, minderde bir güreşçi üzerinde uygulamam süretiyle 15-18 oyun uygulamışlardır. Türkçe adlarıyla not ederek , Bir gün belki sorular çıkar umidi ile Dosyama koymuş bulunmaktayım. Dünya güreş oyunlarını içeren Türk Güreşinde 26 Tür Oyunları adları olup, her türde Türkçe adlarıyla 236 Değişik tutuş oyunları, Türkçe adlarıyla beraber dosyamızda bulunmaktadır. Kıymetli büyük idarecilerimizi ve Türk Milletinin Nasıl Aldatıldığını ve fuzuli yapılan israfların hesabı açıkca görülmektedir.

7- BÖLGE VE KULÜPLERDE GÜREŞ ÇALIŞMALARI :

Bütün bölgelerde Güreş antrenörleri bulunup, Bazı bölgelerde iki ile üç antrenörleride olanlarda vardır. Kulüplerde, Kamu ve özel Sektörlerde olup, Her stilde Güreş Antrenörleri çalışmaktadır. Türk Güreşine hizmet gayesi ile yüzbirlerce masraflarla faaliyete geçen birçok büyük kulüplerin kapanmak ve faaliyeti durdurmak zorunda bırakılarak hiçbir sonuç sağlanamamaktadır. Bu kulüpler gençleri yetiştirmek için değil, hazır güreşçileri topluyarak yetersiz çalışmalarla yönetildiğince çoğu kapatılmış bulunmaktadır. Bu topladığı mevcut güreşçileride istemir ederek ileride başarı sağlayacaklar bulunmakla beraber maalesef durum aynı şekilde devamde gitmektedir. Bölgelerin Senelik güreşte faaliyet için Yüzbinlerce paraların, güreş ajanları ile hakemlerin müşterek yalnız programları uygulayıp güreşçi yetiştirmekten ziyade faaliyet göstermek süretiyle yetinilmektedir. Bölge çalışmalarında öğrencilere kolaylık sağlanacak şekilde düzenlenerek kabiliyetli ve başarılı öğrencilerde devamlı imkanların sağlandığında kısa zamanda güreşte muasır milletler seviyesine gelinebilir.

8- KURUMSAL SPOR AKADEMİLERİMİZDE GÜREŞ EĞİTİM ÇALIŞMALARI :

Spor akedemilerimizde güreş ihtisas dallarında eğitim görevlileride yeterli bilgiyi verebilmeleri için tüm güreş konuları olan ve tüm güreş oyunlarının şekillerini ,teknik ve taktik konuları ile ilgili bilgilerinin yeterli hale getirilmeleri zaruri görülmektedir. Türk güreşinin kalkınma temeli bu akedemilerin vereceği güreşte yeterli bilgiye sahip bilimsel ve eğitsel çalışmalarında tüm imkanları sağlanarak denetimlerle çalıştırılması sağlandığında Türk güreşinin tam stil üzerine temel kurulmuş olarak yararları kısa zamanda görülecektir.

9- MİLLİ GÜREŞ HAZIRLIK KAMPLARI :

Dünyada uygulanmakta olan ve bütün milletlerin katıldığı Balkanlar, Akdeniz, Avrupa, Dünya ve Olimpiyat ve ayrıca çeşitli Milletlerde düzenlenen turnuvalar için devamlı verimsiz uzun kamplar düzenlenerek her kampa değişik antrenörlerle uzun müddet yüzbinlerce fuzuli masraflı yapılmaktadır. Bu durum türkiyemizde geleneksel hale getirilmiştir. Başarı sağlayacakların dışında birçok kulüplerin güreşçileri senelerce kamplara alındığı halde başarı sağlayamayan güreşçilerde bunları arasında alınmaktadır. Başka milletlerde bu gibi kamplar yapılmamaktadır. Bu kamplarda görevlendirilen antrenörler ise iki sınıf halindedir: 1- İş sahibi olmuş eski şampiyonlar. 2- Bölge ve kulüplerde faal olarak çalışan antrenörlerdir. Milli Takım Antrenörü olacakların güreş tecrübesi ile ilgili bütün konuları bilmesi gerektiği gibi kampa alınan gençlerin ruhen ve bedenen teknik kabiliyetini ve özelliklerini ayrı ayrı bilmesi gerekmektedir. Müsabakalardan sonra başarısızlık sebeplerini her güreşçinin ayrı ayrı tesbit edilerek dönüşlerde bir dahaki müsabakalara kadar eksik ve hataların giderilmesini sağlamalıdır. Güreşçinin adına ve kulübünü ve form derecelerini bilmeyerek gindikide olduğu gibi rastgele çalışmalarla başarı beklemek ne derece isabetli olabilir. Kulübünde üstün güreş bulunduranlar ise Milli Antrenör görevlerinde kendi güreşçilerinden başkasının başarılarını istemedikleri görülmektedir. Bu konuları Düzeltme çareleri aranmalıdır. Faal olmayarak yalnız bir kamp için görevlendirilen antrenörler ise müsabakalardan döndüğünde başarısızlıklar hiçbir ilmi esasa dayanmayan beyanlatları ile sorumsuzca işlerine dönmektedirler. Senelerden beri bu durumda devamde gelmektedir.

10- BÜTSEL GÜREŞTE GEREKEN KONULAR VE TERİMLER :

- 1- Güreşte oyun türleri 26 Adettir.
- 2- Oyun türlerinde değişik oyun tutuşları ve adlarıyla 236
- 3- Oyunlarda kombina oyunlar, karşılıklı olan oyunlar, karşılıklı olmayanlar.
- 4- Güreşte Teknik genel bilgiler.
- 5- Güreşte genel taktik bilgileri.
- 6- Güreşte değişik sivililer.
- 7- Güreşte Bozuk sivil, yarım sivil, tam sivil.
- 8- Güreşte muvazene .
- 9- Güreşte değişik sistemler.
- 10- Güreş de değişik özellikler.
- 11- Değişik özelliklere göre bilgi ve metodlar.
- 12- Güreşte test uygulama sistemleri.

11- BÜTSEL GÜREŞTE UYGULAMALAR :

- 1- Güreş federasyonunun bütün konuları yönetecek kadroları ile tanzini ve güreşte çalışmış eğitimcilerin tercihi.
- 2- Güreşte başarılı olmuş spor akademilerini bitirenlere özlüklerle tekamül kurslarının açılması.
- 3- Bölge, kulüp ve okullarda güreşe çalıştırılacak çocukları ruhsal ve fiziksel kabiliyetlerinin tesbiti.
- 4- Her yaş guruplarına göre uygulanacak programların federasyon tarafından hazırlanması .
- 5- Bölge, okul ve kulüp çalışmalarının denetlenmesi.
- 6- Milli takımda yer alacak ve alması olanların sicillerinin tutulması.
- 7- Güreş antrenörlerinin de sicillerinin tutulması.
- 8- Bölge güreş ajanlarının gerekli bilgileri için eğitilmeleri.
- 9- Güreş hakimlerinin de güreş teknik oyun bilgileri ile eğitilmeleri.

EK 20: Adil CANDEMİR'in Türk Güreşinin Kalkındırılması için senelerden beri başvuru alan çareler başlıklı rapor.

TÜRK GÜREŞİNİN KALKINDIRILMASI İÇİN SENELERDEN BERİ BAŞVURULAN ÇARELER.

1. 1961 Yılında Başbakan Sıtkı ULAY Paşanın rahmetli Durhan PELEK yönetiminde İstanbul Avcılar Kulübünde ilk büyük güreş şurasının yapılması.
2. Japonya'da yapılacak şampiyona için Ankara'da açılan hazırlık kampını Spor Bakanı Malik YOLAÇ ve ilgilileri ve Celal ATIK'ın çalışmalarıyla istenilen başarıya ulaşılmamış.
3. Güreşimizin başarısız devirlerinde yöneticilik, antrenörlük yapan şampiyon ve şampiyon olmayanların defalarca Federasyonda görev almaları.
4. Güreşte hiçbir başarısı olmayan kimselerde teknik antrenör olarak azami imkanlar verilerek tam yetkilerle senelerce görev verilmesi.
5. Büyük şampiyonlarımızın tam yetki ile Federasyon kurulu ve Başkan'ın teslim edilmesi.
6. Şimdiye kadar yönetime gelen Bakan, Genel Müdür ve Federasyonları Güreş şuraları tertiplemesi.
7. Türkiyede bulunan şampiyon olmuş ve olmamış antrenörlerin defalarca Milli Takım Kamplarında ve Milli Antrenörlük görevlerinin verilmesi.
8. Kamu, Özel sektörlerde büyük Merasimlerle güreş kulüpleri açılarak her türlü imkanlar sağlanarak senelerce yüzbinlerce masraflardan sonra başarısızlıklarla kapanma hale gelmeleri.
9. Beden Terbiyesi Öğretmenlerine Milli Kamplarda Federasyonda Büyük Yetkiler verilerek yaptıkları plan ve programlarla modern çalışma adı altında cimlastik metodlarıyla Güreş Şampiyonu yetiştirme çalışmaları.
10. Şimdiki FILA Başkanı Yugoslav Esagan davet edilerek İstanbul'da bütün antrenör, hakem ve yöneticilerin katıldığı bir aylık seminar yapılması.
11. Amerika'dan getirilen bir spor mütehassısının Bursa ULUDAĞ milli güreş kampında çalıştırılması.
12. FILA'nın açtığı güreş teknik kurslarına zaman, zaman antrenörlerin gönderilmesi.
13. İki rus antrenörünün ayrı ayrı zamanlarda birer ay süre ile getirilerek çalıştırılması.
14. FILA'nın gönderdiği Güreş kitaplarından başka birçok kişiler tarafından güreş kitaplarının çıkarılması.
15. 12 Eylül Hareketinden sonra üç sene müddetle bütün imkan ve yetki'leri sağlanan Hasan BOZBEY federasyonu ve teknik kurulu büyük şampiyonlarımız Maharrrem CANDAĞ, Mustafa DAĞISTANLI ve Spor mütehassısı Ayhan ATAMAN teknik kadroları ile Ankara'da Bulgar antrenörlerinin ve Kayseri Talas Milli Güreş Kampında Bulgar Güreş Mütehassıslarının çalıştırılması.

Adil CANDEMİR

EK 21: Adil CANDEMİR'in 03.01.1985 tarihli Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına yazdığı rapor

H A M A M Ü Z Ü
3 OCAK 1985

MILLİ EĞİTİM GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞINA

A N K A R A

ÖZÜ : Türk güreşinin bilimsel ve eğitsel temelini sağlamak için gerekli teknik konular.

Yüce Bakanlık Makamına geldiğinizin ilk günlerinde Türk Güreşin karşı gösterdiğiniz ilgiden cesaret alarak Türk güreşinin Cumhuriyet Devrinde geçirdiği devrelerini içinde bizzat yaşamış olarak gereken bilgilerinizi sizlere duyurmayı bir vazife bilerek 11 Madde halinde bir mektup ile arz etmiştim. Şimdi ise en önemli konulardan birisi de Türk Güreşinin istismarcılardan kurtarılmasıdır. Çok Kıymetli yöneticilerinizin çok büyük çürütmelemlerle nasıl kantarılmakta olduklarının yalnız bir tanesini arz etmişim.

12 Eylül'den sonra Spor Bakanlığına atanan Sayın Bakan Rahmetli Yağar DOĞU Arkadaşımızın Cebeci Şehitliğinde ölüm yıldönümü anma töreninde mezarının başında Ankara bölgesi tarafından görevlendirilen Bir zat Yağar DOĞU'nun hocası olarak takdim edilerek Yağar DOĞU'nun hacı olarak konuşma yaptı. Atatürk Salonuna döndüğünde Güreşler Başbakan morasimle Sayın Bakan ve Teşkilatı ile birlikte Yağar DOĞU'nun hocası olarak takdim edilerek gılt ve hediyeler verilmiştir. Yağar DOĞU Asker olarak ilk Ankara'ya geldiğinde Güreş munderinin nerede olduğunu araştırmakta iken Bu zat Munderin yerini göstermiştir. Hepsi okadar. Yağar DOĞU Asker olduğundan bir sene önce 1936'da Samsun -Kavak Panayır güreşinde Yağar DOĞU ile tanıştıktan sonra Asker olarak Amasya 56 No Piyade alayında altı aylık eğitimden sonra Asker olarak Ankara'ya gelmiş oldu. Bizde Ankaragücü Güreş Kulübünü Silah Fabrikası Tamir Atölyesinde Genel Müdür Albay Fikret KARABUDAK tarafından kurulduktan sonra Yöneticiler bizide Samsun'dan Ankara Gücü Güreş kulübüne getirdiler. Tekrar Yağar DOĞU ile 1937'de Ankara bölgesinde çalışmalarımızı devam beraber 1953 Senesine kadar devam ettirirken Başarılı devremizin Başlangıcı olan 1946 -1953 Seneleri arasında Yalnız 300 kişilik bir işçi krosu olan Orman Çiftliğinde Zirai Kombinaler atölyesinde Sayın Müdür Sait Bey'in himayeleri ile orada çalışarak Milli Takım Kadrosundan Yağar DOĞU, Celal ATIK, Tefik YÜCE ve Diğer Arkadaşlarımızla çalışırken Ham KAPLAN'ı da orada bağlatarak 1953 Senesine kadar Bütün Şampiyonalara Beraber iştirak etmiş bulunmaktayız.

Bakan tarafından hediyeler verilen zatın Bu müddet zarfında Bir güreş müsabekasına katılmadığı gibi bütün çalışmalarımızda bir fayda mahsus olsun Soyunmuş olarak antrenmanlarda dahi Aramızda görmek nasip olmamıştır. Bu hakikatler Hayatta olan Bütün arkadaşların bildiği halde buna benzer yüzlerce kahramanlar üretken yöneticilerde Sorumsuz görevlerine Başarıyla devam etmekte görülmektedirler.

Bölge müdürlüğü, ajanlar ve antrenörler Bölge Bütçelerini ne-
lerde ve kimlere harcayacağı hesaplarından çıkarılarak, ilim ve ahılâ
temelleri üzerinde sadakatlı, feragatli hizmetlerle ileride Türk B
rağını Dünya Meydanlarında Dağıtılacak Gençleri Yetiştirecek ça-
lerin ve düzenlemelerin zamanı gelmiş olduğuna inanarak sizleri ra-
sız etmiş bulunmaktayım. Dosyama sakladığım kaleme alınmış ve prog-
larda yerleşmiş teknik konularıda bilgilerinize saygılarımla arz
ederim.

TÜRK GÜREŞİ İÇİN BİLİMSEL VE PRATİK KONULARDA TEKNİK BİLGİLER :

GÜREŞ OYUNLARI EĞİTİMİ :

1. Türkçe adları olan 26 Tür güreş temel oyunlarına teori ve uygulama olarak yeterli programlarla eğitimi.
2. 26 Tür güreş oyunlarından çıkan 238 değişik tutuş oyunlarının adı ve şekilleri ile eğitimi.
3. Genel ve Özel oyunlarda gereken kuvvetleri geliştirme ve tamamlama uygulamalarına gelişme durumlarına göre eğitim.
4. Oyunlarda karşılığı kolay, karşılığı zor , ve karşılığı olmayanları uygulamalarla eğitimi.

GÜREŞ SİSTEMLERİ VE TEKNİK KONULAR :

1. Değişik güreş sistemleri olan Tam stil, yarım stil ve bozuk stil ne-
leri hakkında eğitim.
2. Güreşçilerde Değişik özellikleri ve Özel oyunlarını , karşılıklarını
ve kombinalarını geliştirme eğitimi.
3. Dengeli güreşi sağlayan tutuşların ve hareketlerin Teknik konuları
uygulanmalı olarak eğitimi.
4. Güreşçilerin yaş gurup dönemlerinde gelişme durumlarına göre genç
bilgilerini artırmak ve özelliklerini geliştirme , test uygulamaları
eğitimi.
5. Müsabakalardan önce ve müsabakalardan sonra Rakiplerini özellikleri
ne göre taktik ve teknik bilgileri tamamlama hakkında eğitim.
6. Cimlastiklerde kendi ağırlığı ve ağırlıklarla çalışmalarda , hareket-
lerin oyunlara göre değişik kuvvetli tamamlama metodları ile eğiti-
mi.
7. Değişik Güreş test uygulamaları ile her güreşçide ayrı ayrı görül-
eksik ve hatalarını tamamlama çalışma metodları ile eğitimi.
8. FİLA Tarafından Zaman, zaman değiştirilmekte olan kural değişikliği-
rinde önem sırası kazanan oyunları ve sistemleri geliştirme metodları
ile eğitimi.

NOT:1) Tüm Güreş oyunları Gökromen oyunlarında
kapsamaktadır.

- 2) Eğitimsiz yalnız pratik çalışmalarla senelerce emek vererek
şampiyon olanlarla mevcut bilinçsiz ve sorumsuzca senelerce çalış-
makta olan Antrenörlere bu ciddi çalışmalar ve reformlar tez-
dücektir.
- 3) Güreşe çalışmış ve dereceler almış Yüksek okulu bitiren bilimsel
çalışmaları benimseyen gençlere gereken imkanlar sağlanarak Türk
güreşinin ilk temelini yeniden kurulması.

Adil CANDEMİR
Emekli Güreşçi

EK 22: Adil CANDEMİR'in Amasya İlinde Yararlı Hizmetler Yapamadığımızın
Sebepleri başlıklı raporu

AMASYA İLİNDE YARARLI HİZMETLER YAPAMADIĞIMIZIN SEBEPLERİ

Türk güreşinin takım halinde gücünü dünyaya kabul ettirdiği 1946-1952 yıllarında ve daha sonraları Avrupa, Dünya, Olimpiyat ve çeşitli milletlerarasa şampiyonalarda büyük başarılarla yurdumuza döndüğünde, büyük merasimlerle, hava alanlarında halkın coşkunu alkışlarıyla karşılanarak, en büyük Devlet yöneticileri makamlarında sevgilerle karşılanırken ve çeşitli kuruluşlar hediyeler vererek her güreşçiye kendi ili ilgilenerek ev arsa ve kıymetli hediyeler verirken, Amasya İlimizden başarılı çıkan güreşçilerine maalesef hiç bir ilgi göstermediğinden, memleket ve insan sevgisi ve millî geleneklerimize uygun düşmediğinin üzüntüleri çekilmektedir. Bunlara rağmen, Türkiye'de temeli bozulmuş olan Türk Güreş Sisteminin temelini Amasya İlimizde yeniden kurmak amacıyla yaptığımız temaslar ve teşebbüsler gereken ilgiyi görmemiş bulunmaktadır.

AMASYA'DA GÜREŞİ KALKINDIRMAK İÇİN GİRİŞİLEN İKİ TEŞEBBÜS:

1-Tercüman Gazetesi sahibi Sn.Kemal ILICAK'ın güreş okulu açma girişimleri:

Türk Güreşinin gerileme devri başlayarak kötü heticeler alınmaya devam ederken, Bakanlık, Genel Müdürlük ve kulüpler şuralar , seminerler tertiplerken 15 yıl önce Tercüman Gazetesi sahibi Sn.Kemal ILICAK, bizi İstanbul'a davet ederek, Amasya'da bulunan kendi evini "Güreş Okuluna" tahsis ederek, bütün güreş okulunun devam müddetince masraflarını da üstlenerek Amasya'da güreşi kalkındırmak için organize heyeti olarak, kendi kardeşi ve gazetenin güreş spor yazarı Ali GÜMÜŞ'ü de yanına katarak Amasya'ya gönderdiğinde, okul için tahsis ettiği evinin açılması gereken yer için imar planında yıkılması gerektiğinden, başka müsait yer bulunamadığından dağda yapılan turistik oteli yer olarak gösterilmiş ise de, ihtiyacı karşılayamayacağından Kemal ILICAK'ın çalışmaları sonuçlanmamıştır.

2-Vali Kamil DEMİRCİOĞLU'NUN TEŞEBBÜSLERİ :

Birkaç yıl önce Amasya Valisi Bulunan Sn.Kamil DEMİRCİOĞLU, Amasya güreşini kalkındırmak için, maddi yönünden yeterli bir kulüp kurarak, bilimsel ve eğitsel çalışma düzenini sağlayarak, güreşe büyük katkılar için iki defa yaptığı toplantıya bizi de davet ederek, Çeltik Kömür Spor'un kurulması kararı alarak tüzüğünü de maddi yönünden yeterli olması için bizzat kendisi hazırlamış iken, faaliyete geçmeden Vali Sn.Kamil DEMİRCİOĞLU Amasya'dan alınarak arzulanan çalışmalar da sonuçlanmamıştır.

Bu durumları göz önünde bulundurarak, bugünkü ortamlar içerisinde Amasya bölgemizin Türkiye'de ilk önce üstün seviyeli güreşçilerin çıkarılacağına inanarak, bizlere düşen görevleri de eksiksiz yapma gayretinde olduğumuzu saygılarımla arz ederim.

Adil CANDEMİR
Emekli Güreşçi

EK 23: Çorum Osmaniye Onbirates Spor Kulübü Güreş Şubesi Fahri Başkanı Kazım GÜÇLÜN'ün kaleme aldığı ve 1339 doğumlu Çayır köyden Ahmet Nadir oğlu İsmail SOLAK'IN anlattığı, Adil CANDEMİR'in Kastamonulu Hızarcı Pehlivanla yaptığı güreş.

Yıllardan Çorum - osmanlık eski adı ile gözebe yeri adı Çayırköyden Ahmet nadir oğlu 1339 doğumlu İsmail Solak.

Hızarcı pehlivan - Gerken Adil Candemir arasındaki 1937 yılları ~~to~~ hımınıne sayılı mekame Getinin belediye başkanı olduğu döneminde Osmanlık Ada sayısındaki güreşi :

Diğer boyların güreşleri bitimine yakın bazı pehlivanları sahaya davet edildiğinden her iki pehlivanın selvatlamak üzere sahaya çıktığı görüldü. Pehlivanlar seyircilere tavuklukta sonra selvatlamak sahaya sabitlendi. Hızarcı pehlivan Adil Candemir göre gözebe bu pehlivanlık için tekerübeli vade oldu. Bu vadesi idi. Tüm seyircilerin koca pehlivan hızarcının el kadar zoruğu arzacağı kanaati ile güreşin de başlanacak bir şekilde tahmin ediliyordu. Hıtekin hızarcının perremini çekerek iker sarık ayakkabı ile de çayırı köyden sınıyolunu veriyordu. Güreşin başlamasından bir müddet sonra da seyircilerdeki kanaat Gerkenlerin hızarcıya çok sayılar adli pehlivanın fazla ezilmemesi, yipratılmaması için ricacı oldukları önünde zoruğun geleceğini düşünerek kuvvurun kırılmaması için ayakta durdu tahminle ifade ediliyordu. Dalma ve sıyrılmalar bastırılmalar artık zamanında iletken ile seyirci üzerindeki kanaatıda deşiriyor iker hızarcının adli buğitide zorlanarak yerebileceği ifade ediliyordu.

EK 24: Çorum Osmançık Onbirateş Spor Kulübü Güreş Şubesi Fahri Başkanı Kazım GÜÇLÜN'ün kaleme aldığı ve 1321 doğumlu Çorum İskilip Göl Köyünden eski güreşçi Mehmet ÇATALBAŞ'ın anlattığı, Adil CANDEMİR'in Kastamonulu Hızarcı Pehlivanla yaptığı güreş.

1321. ^{Dosya} Talat Mehmet Çatalbaş - İskilip göl köyünden eski güreşçi
- Adil Candemir ile Hızarcı'na İskilip'teki püresini zaman zaman olarak kesin hatırlıyamadığım bir tarih olmakla 1930-1935 yılları arası olabilir. Hızarcı göl yurt dışına taşınmış zamanın adından sanır bahsedilir perspektif içinde ve o güne layık çok büyük pehlivan Adil Candemir'in tahmini 17-18 yaşları arası büyü terleme baş pehlivanlık için çok geç olduğu bir zamanda. Dolayısıyla sadece Adil Candemir'in büyüüne ünlü ve zamanın aemasız ve iyi pehlivanına ona rakip olarak başa çıkışı yadigarıyos ve Adil Candemire seyircilere acıdığı hatta bir pehlivan yuini bilin zaman bu çocuk bu boyda neden çıktı, neden bu çocukla kimse ilgilenmiyor diyecektiyorduk. Nitekim beklenen baş güreşleri için baş pehlivanları sahaya çağıldığında seyirciler hala Adil Candemir'in Hızarcıya karşı püres yapacağına inanmak istemiyorlar. Her iki pehlivanın dışında başka pehlivan başa çıkmadığı için selavatlanıp salınırken Hızarcı'nın kendinde emin vaktar ve gerekliş turura kapılıp el kadar çocuk gibi görmeye çalıştı. Adil Candemire karşı kesin güreşi alacağı intibasını seyircilere vermeye çalışırken o çocuk büyüyle bakılan Adil Candemir Yaradana sığınıp püresi düşünerak rakibi Hızarcı'da küsmen meyip hayatının en zor püresini yapmak için seyircilerin de hürurunda zamanı yakışır püres için konsantre olup duasını yaptıkları sonra püres için salındığında seyirciği alırdı bir heyecan sarmıştı. Bir tarafta namli garli Hızarcı diğer tarafta meydanları yeni pehlivan namzedi Adil Candemir. Adil Candemir pehlivan Hızarcıyı yaklınken koltuk altına girip baktan tek dalıp Hızarcı'nın ile yere vurup sonra ile ağıt kele vurup rakibine fırsat vermemek için elinden geleni yaparken Hızarcıyı yermekte kararlı olduğu seyirci ve hakem heyetine de inandırmayı başarmıştı. Güreş bu şekilde devam ederken Adil Candemir'in Hızarcıyı yermesi ile büyüün dolayısıyla terbiyenin ismi zikredilir baş pehlivanları arasına girizide tescil edilmiş oldu. Güreşin neticesinde Hızarcı'nın seyirci ve hakem heyeti inandırmakta sıkıntı çekerken ihtilafsız yuizsin Hızarcı'daki heyecanı bir alkış tupaarı ile ses çıkarırken yeni baş pehlivanın her iki elini seyirciye bakarak havaya kaldırıp alkışla kendisinin yüceltilmesinin püresin geteneğine gölgedişü düşünür ve de muhatap pehlivanın süzgi sevgi ve sahipler meye layık gelmiş görmüş en büyük baş pehlivanlardan olduğunda ifade ederek alkış yarıda kesilmesini te minde güreş ve güreşçiye olan aşkını Hızarcı çocuk denilece yasta tevazu ve olgunlukla karşılaya bilme. Şerefinde sahiplene bilmüşti. Söğün burasında aramızda bulunmayan Hızarcıya intikal etmiş her iki pehlivanımıza Allah'ın naslı

EK 25: Adil CANDEMİR'in Nüfus Kayıt Örneği

NÜFUS KAYIT ÖRNEĞİ											Tarih / Saat: 07.02.2013 15:22	
İli				İlçesi			Mahallesi			Cilt No	Hane No	
Amasya				Hamamözü			MERKEZ			47	4	
BSN	Cinsiyet	Yakınlık	TCKimlikNo	Adı	Soyadı	Baba Adı	Anne Adı	Doğum Yeri ve Tarihi	Medeni Hali ve Dini	Tescil Tarihi	Nüfus Olay Bilgisi	
51	Erkek	Kendisi	13222557412	ADİL	CANDEMİR	ALİ TAHİR	ZÖHRET	HAMAMÖZÜ 7.11.1914	Dul	9.9.1916	Ölüm:12.1.1989 Evlenme:18.9.1944 Boşanma:..	
7	Erkek	Babası	13324554074	ALİ TAHİR	CANDEMİR	AHMET	NEFİSE	KAFKASYA 1.7.1873	Evli	24.3.1905	Ölüm:16.10.1942 Evlenme:----- Boşanma:..	
31	Kadın	Annesi	13252556492	ZÖHRET	CANDEMİR	ABDULLAH	ŞERİFE	KAFKASYA 1.7.1886	Evli	24.3.1905	Ölüm:26.10.1957 Evlenme:----- Boşanma:..	
72	Kadın	Eşi	13171559192	SERVET	CANDEMİR	PIŞMAF	AYSET	HAMAMÖZÜ 15.3.1927	Evli	10.7.1934	Ölüm:22.9.1976 Evlenme:18.9.1944 Boşanma:..	
116	Erkek	Oğlu	13075562380	CIHAN	CANDEMİR	ADİL	SERVET	HAMAMÖZÜ 14.8.1948	Evli	15.12.1949	Ölüm:.. Evlenme:25.9.1973 Boşanma:..	
120	Kadın	Kızı	10174659058	CANAN	CANDEMİR	ADİL	SERVET	HAMAMÖZÜ 16.2.1951	Evli	24.2.1951	Ölüm:.. Evlenme:10.9.1971 Boşanma:..	
136	Erkek	Oğlu	13042563464	ORHAN	CANDEMİR	ADİL	SERVET	HAMAMÖZÜ 1.8.1955	Evli	12.8.1955	Ölüm:.. Evlenme:11.7.1981 Boşanma:..	
163	Erkek	Oğlu	12985565382	GÜRHAN	CANDEMİR	ADİL	SERVET	HAMAMÖZÜ 5.5.1961	Evli	29.5.1961	Ölüm:.. Evlenme:26.8.1989 Boşanma:..	
KİŞİLERİN OLAYLARI												
BSN	Adı			Düşünceler								
51	ADİL			Bilinmeyen: 25/10/1330 OLAN DOĞUM TARİHİ MİLADİYE ÇEVİRİLMİŞTİR. 27/8/1332 OLAN KAYIT TARİHİ MİLADİYE ÇEVİRİLMİŞTİR.								
7	ALİ TAHİR			Bilinmeyen: //1289 OLAN DOĞUM TARİHİ MİLADİYE ÇEVİRİLMİŞTİR. 11/3/1321 OLAN KAYIT TARİHİ MİLADİYE ÇEVİRİLMİŞTİR. 5490 SAYILI KANUNUN 39. MADDESİ VE NUF.VAT.İŞL.GN.MD.LÜĞÜNÜN 07.08.2006 TARİHLİ OLURUNA DAYANILARAK DOĞUM TARİHİ TAMAMLAMA İŞLEMİ YAPILMIŞTIR.								
31	ZÖHRET			Bilinmeyen: AYNI HANEDEKİ 7 SIRA NOLU ERKEKLE EVLENMİŞTİR.								
31	ZÖHRET			Bilinmeyen: //1302 OLAN DOĞUM TARİHİ MİLADİYE ÇEVİRİLMİŞTİR. 11/3/1321 OLAN KAYIT TARİHİ MİLADİYE ÇEVİRİLMİŞTİR. 5490 SAYILI KANUNUN 39. MADDESİ VE NUF.VAT.İŞL.GN.MD.LÜĞÜNÜN 07.08.2006 TARİHLİ OLURUNA DAYANILARAK DOĞUM TARİHİ TAMAMLAMA İŞLEMİ YAPILMIŞTIR.								
72	SERVET			Bilinmeyen: HANE İÇİNDE EVLİ								
TAPU VE KADASTRO ÇALIŞMALARINDA KULLANILMAK ÜZERE MERNİS SİSTEMİNDEN ALIMIŞTIR.									Kullanıcı: tk450421		Sayfa: 1	

HEDEF BALKAN ŞAMPİYONLUĞU

Talas Spor Eğitim ve Araştırma Tesislerinde kampa alınan Genç Millî Güreşçiler, Mayıs ayının ilk haftasında

Yunanistan'da yapılacak Balkan Gençler Şampiyonası'na katılacaklar. (Foto:hha-KAYSERİ)

Genç millî güreşçiler kampa alındı

KAYSERİ, (hha) - Mayıs'ın ilk haftasında Yunanistan'da yapılacak olan Balkan Gençler Güreş Şampiyonası'na katılacak genç millî güreş takımı kampı, Talas Spor eğitim ve araştırma tesislerinde açıldı.

Çeşitli bölgelerden çağrılan 60'a yakın güreşçi kamp çalışmalarını sonunda elemeye tabi tutulacak, böylece Yunanistan'da yapılacak şampiyonaya katılacak Serbest ve Grekoromen

Genç Millî Takımımız belirlenecek.

Türkiye'nin en modern ve her türlü spor tesisine sahip Talas Spor Eğitim ve Araştırma Merkezi'nde kamp çalışmalarını sürdüren Genç Millî Güreşçiler kamp teknik direktörü Adil Candemir ve antrenörleri tarafından tespit edilen programa harfiyen uyuyorlar.

Yorucu çalışmalardan sonra Genç Millî Güreş Takımı, aday kadrosu çağrılan güreşçiler akşamları vakitlerini kendi aralarında eğlenerek ve televizyon seyrederek geçiriyorlar.

Kasapoğlu Diyarbakır'la anlaştı

Taksim takımı antrenörü Kasapoğlu, Diyarbakırspor'luların tekliflerini kabul ederek, önümüzdeki yıl Diyarbakırspor'u çalıştırmak üzere anlaşmaya varmıştır. Taksim'in kulüme kalmasında büyük rolü olan Kasapoğlu, 3 aydır maasını alamadığı Taksim'den ayrılırken, Diyarbakırspor'a transfer için bazı oyuncular da tavsiye etmiştir. Bu arada, Taksim'den Dinçer de Diyarbakırspor'la anlaşmıştır. Kasapoğlu Diyarbakırspor'la 125 bin lira transfer ücreti, 3000 lira net aylık ve futbolcular kadar prim ve bir lojman karşılığı anlaşmıştır. Kasapoğlu, yeni transferlerle bir hamle yapacak olan Diyarbakırspor'un bu mevsim kümesinde şampiyonluk mücadelesine hazırlandığını söylemiştir.

Serbest takımımız bugün Bükreş'e hareket ediyor

ALPULLU

Uluslararası Bükreş Turnuasına katılacak olan serbest güreş milli takımımız, bugün otobüsle Romanya'ya hareket edecektir.

Bükreş kafilesinde 52:
(Devamı Sa: 7. Sü: 3. de)

Çorum Güreş Eğitim Merkezi hizmete açıldı

Metin DOĞRU
ÇORUM

Çorum Güreş Eğitim Merkezi Gençlik ve Spor Bakanı Celâlettin Coşkun tarafından dün açılmıştır. Güreş Federasyonu Nihat Işıttman, Beden Terbiyesi Genel Müdürü İsmail Hakkı Güngör'ün hazır bulunduğu açılış töreninde Işıttman «Türk güreşini yaşatacak, ona hayat verecek damarlardan birisi hizmete girmiştir. Eğitim merkezlerinin çalışmasıyla meydana getirilecek alt yapının yardımı ile tekrar eski günlerimize döneceğiz» demiştir. Işıttman daha sonra sporda aşama yapmanın birinci maddesi olarak okullardan sözetmiş ve «Bu teşebbüslerimizi geliştirerek istenilen seviyeye çıkaracağız» şeklinde sözlerini bitirmiştir.

Güreş Vakfının amaçları belli oldu: Ata sporunu yüceltmek

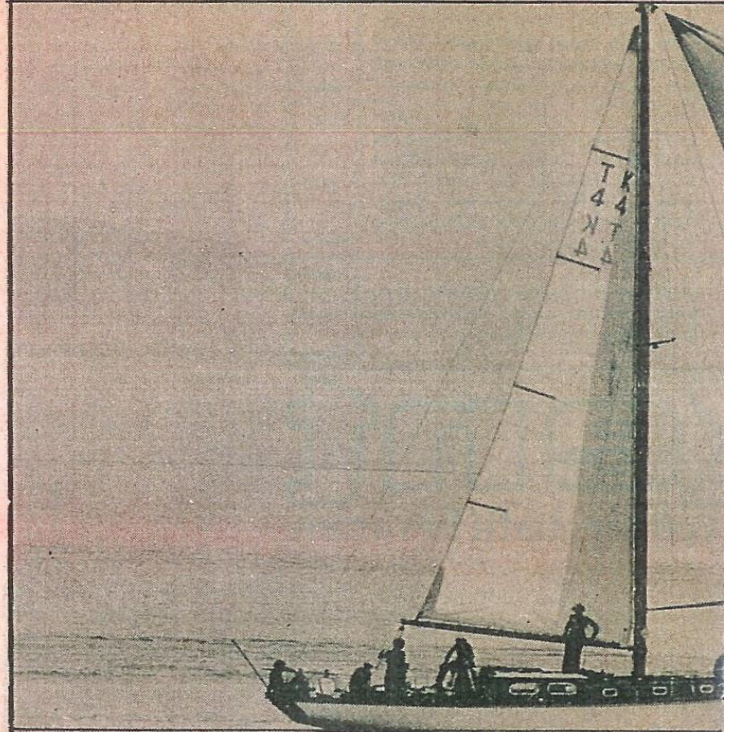

NİHAT İŞİTTMAN

ANKARA

Türk Güreş Vakfı, bir bildiri yayınlarak, kuruluş amaçlarını açıklamıştır. Bildiride, Türk güreşinin 1966 yılından bu yana duraklama ve gerileme devrine girdiği, vakfın, ata sporumuzu istenen seviyeye yükseltmek için çalışacağı belirtilmiş ve amaçlar şöyle sıralanmıştır:

- 1) Güreş kaynaklarının bulunduğu yerlerde «Güreş Eğitim Merkezleri» kurmak, mevcutları geliştirmek.
- 2) Yurdun çeşitli yerlerinde tesisler kurmak ve güreş eğitim malzemeleri temin etmek.
- 3) Güreş sporunun bugünü ve yarını ile ilgili, müspet ilime dayanan inceleme ve araştırmalar yapmak.
- 4) Başarılı güreşçileri sigorta ettirmek.
- 5) Güreşçilerin sosyal ve ekonomik alanda ihtiyaçlarını karşılamak.
- 6) Güreş alanına çağımızın güreş tıbbını getirmek.
- 7) Yüksek tahsil yapmak isteyen güreşçilere bu imkanı sağlamak.
- 8) Antrenör, hakem ve güreşçileri yetiştirmek ve eğitmek.
- 9) Güreş kulüplerini Batıdaki örnekleri seviyesine ulaştırmak için yeterli desteği sağlamak.

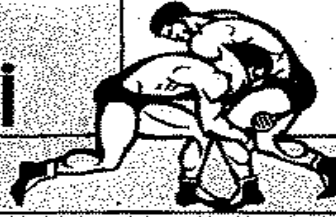

Yarışın en flâş teknesi olan Orion'un yelkenleri pek az böyle rü-

Tercüman
26.6.1973

GÜRES SOHBETLERİ

yazan: **vehbi emre**

Hamit Kaplan için omuzları dar diyenler çıkmıştı

Adil Candaş bizim güreşçilerin tam manasiyle ağabeysidir. Londra Olimpiyatlarında kaburgası kırıldığı zaman Nuri Hoca ona bir morfin yaptı. Finalde şampiyonluk için Amerikalı ile karşılaştı.

Bu kırık kaburga ile, şampiyon olmak üzere idi... Sağ kolunu kullanmadığını farkeden rakibi son dakikada bu cansız kolu çekip onu alta düşürdü. Ve Adil ikinci oldu. Seneler sonra ağır siklet güreşçi bulamadığımızı bilen Adil, kardeşinin iri yapılı oğluna küçük yaşta güreşi öğretip hazırladı, 19 yaşındaki bu genci bize getirdi. O zaman toy bir delikanlı olan Hamit Kaplan bazı şampiyonların gözünü doldurmamıştı. Omuzları dar filân diye onu beğenmemişlerdi. Ama onda aileden gelme şampiyonluk cevheri vardı. Birkaç defa meşhur Antonson'la güreştirdik. "Ağabey buna beni hep yendirmek için mi çıkarıyorsun" diye şikâyet ederdi. Ama kısa zamanda bütün rakiplerini yendi ve 1956'da Melbourne'da Olimpiyat Şampiyonu oldu.

Güreşçilerimiz içinde Hamit Kaplan'la, Hüseyin Akbaş kadar çok uluslararası müsabaka yapan ve derece alan çıkmadı.

Derdimiz unutkanlık

Bu şampiyonlukları alanlarla beraber bu hizmetleri yapan, kırık kaburgası ile olimpiyat ikincisi olan, antrenör olarak nice gençleri milli takıma veren Adil'i unutup gitmek bizim eski hüyumumuzdur. Yeni yetişenleri ümitsizliğe kaptırmakta doğrusu eşimiz yoktur.

SOPOR BULMACASI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

SOLDAN SAĞA : 1 - Türkiye liginde bir takımımız, 2-Bir işi yapmak için harcanan çaba ; Bayanlar 100 m. kelebek yüzmede dünya ve olimpiyat rekoru kıran Japon yüzücü, 3-Adale spazmı, 4-Bir spor dalı ; TERSİ bir göz rengi, 5-Zatopek'in ilk ismi ; Sanat, 6-Bir sıfat takısı ; Bağır saklar, 7-Portekiz liginde bir takım, 8-Romanya liginde bir takım ; TERSİ su, 9-Kesit; Güreşte omuzların yere değmesi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1-Eskişehir spor'lu bir forvet oyuncusu, 2-Bir emir; Türkiye Liginde bir takımımız, 3-TERSİ dişi değil ; Bayramlarda kurulur, 4-Şöhretli bir jockeyimiz, 5-400 m. engelli de dünya ve olimpiyat rekoru kıran Ugandalı atlet, 6-Bir rüzgâr ; Kırmızı renk, 7-Bir zamanlar Beşiktaş'ın transfer etmek istediği Romen millî futbolcusu ; Bir uzvumuz, 8-Bir hakemimizin soyadı ; Mikroskop camı ; bir işaret sözü, 9-İtalya millî takımının şöhretli futbolcularından biri ; Yemek...

Eski bir şampiyon Türk
güreşi için reçete verdi

Adil Candemir "İmkân

sağlansa güreşçilerimiz

şampiyon olurlar"

ÇORUM (ÖZEL)

"İşte şu kırmızı mayolu genç var ya!.." dedi, "Ona iş imkânı sağlan-
sın, karnı aç bırakılmasın, birkaç sene içinde dünya şampiyonu olur." Par-
mağı biraz daha ileride duran başka bir güreşçi gösterdi. "O da çok ka-
biliyetli, İmkân verilsin, kısa zamanda parlar, gider."

Çorum'un kapalı salonunda talebelerini çalıştıran bölge antrenörü A-
dil Candemir, Çorum'un dertlerini, Çorumlu güreşçilerin dertlerini, anla-
tırırken, belki de Türk güreşinin yarasına parmak basıyordu: İmkânsızlık...

Evet, Adil Candemir deplasmanlı Türkiye ligine hazırladığı güreşçiler-
in pek çoğunun imkânsızlık sebebiyle köylerine dönmelerinden, bazıları-
nın para kazanabilmek için başka diyarlara göç etmesinden şikâyetçi idi.
"Çorum'da yetiştirdiğim çocukları bir toparlayabilsem, Türkiye'de bizi ye-
necek az takım çıkar. Ama köylerden bulup getirdiğimiz gençler kısa za-
manda ayrılıyorlar." diyordu Candemir.

İLKOKULLU GÜREŞÇİLER

Adil Candemir ile konuşmamızı sürdürürken, salonda çalışan minicik
güreşçiler gözümüze çarptı, üzerlerinde birer kilot, birbirlerine oyun tat-
bik etmeğe çalışan çocuklar. Adil Candemir de nereye baktığımızı anla-
mış olacak ki, izahat verdi. "Onların hepsini ilkokullardan getirdik. Ağaç
yaşken eğilir. Aralarında gelecek için büyük ümit vaadedenler var, zaten
tesellimizi onlarda buluyoruz. Türkiye'de güreşin kalkınması için güreşçi-
lerin genç yaşta eğitime tutulmaları gerekiyor. Ancak bu sayede eski
şöhretimizi kavuşabiliriz. Tefik Kış'ı, Mahmut Atalay'ı nasıl bulup dün-
ya mînderlerine sürdürsem, bu çocukları da Rus'un, Bulgar'ın karşısına çı-
karak kıvama getirip onlara pes ettireceğim."

Romanya' nın Bükreş kentinde yapılacak olan Avrupa Şampiyonasına katılacak Milli Takımımızın seçmesi 20 Şubat' ta yapılacak

Buyurun mindere...

● Bugün de kampa katılmayan güreşçi seçmelere girme hakkını kaybedecek.

Talas Spor Eğitim ve Araştırma Merkezi tesislerinde Güreş Federasyonunca açılan toplu güreş kampına çağrılan Mehmet (sağda) ve Osman Uzun kardeşler aile yaşantılarında olduğu gibi antrenmanda da birbirlerinden ayrılmıyorlar. (Foto: hha-KAYSERİ)

Türkiye şampiyonasında üçüncü olan iki kardeş Talas kampında beraber çalışıyor

MEHMET UZUN VE KARDEŞİ GÖZÜNÜ MİLLİ MAYOYA DİKTİ

KAYSERİ (hha)- Talas Spor Eğitim ve Araştırma Merkezinde Avrupa Şampiyonası öncesi sıkı bir çalışmaya koyulan güreş minderlerimizin "iki kardeşleri" Mehmet ve Osman Uzun "Biz kendimizi güreşe adadık. Amacımız kısa zamanda milli mayoyu beraber giymek.." diyorlar.

Arkadaşları arasında "Kampın harika kardeşleri" olarak tanımlanan Uzun kardeşlerden Osman Uzun 74 kiloda klasını kabul ettirme savaşı verirken, ağabeyi Mehmet Uzun'da 82 kilonun en gözde adamı olma mücadelesi veriyor.

Bir süre önce Kayseri'de yapılan Türkiye Şampiyonasında Şekerspor mayosunu giyerek güreşen ve her ikisi de birer talihsizlik sonucu sikletlerinde Türkiye üçüncüsü olan Uzun kardeşler, "Biz her şeyimizi güreşe adadık. En büyük amacımız milli mayoyu giyerek Türkiye'ye şampiyonluklar armağan etmektir" dediler.

KAYSERİ, (hha)- Romanya'nın Bükreş Kenti'nde yapılacak Avrupa Şampiyonası'na katılacak Serbest ve Greko-Romen Güreş Milli Takımlarını belirlemek amacıyla 20 Şubat Salı günü Talas Spor Eğitim ve Araştırma Merkezi'nde seçme müsabakaları yapılacaktır.

Türkiye Şampiyonası sonrası Talas Spor Eğitim Merkezi'nde kampa alınan 51 güreşçi ile TOFAŞ - SAS Kulübü'ne mensup 8 güreşçinin katılacağı seçme müsabakalarını, Federasyon Başkanı Zeki Avrалоğlu ile Federasyon Teknik Kurulu üyeleri de izleyecekler.

Federasyon Başkanı Zeki Avrалоğlu, daha önce 76 güreşçi ile çalışmalarına başlanan Talas'taki toplu güreş kampının güreşimizin geleceği için hayli yararlı bir başlangıç olduğunu bildirdi, "Talas'taki kamp çalışmalarımız Adil Candemir, Musa Arık, Rıza Doğan, Bekir Büke, Avni Sel ve Ali Tokuş gibi güreş ustalarımız tarafından yönetilmiş ve başarılı sonuçlar alınmıştır. Kampta çalışmalarını bugüne dek başarı ile sürdüren 51 güreşçi ile TOFAŞ - SAS Kulübü'ne mensup 8 güreşçi Avrupa Şampiyonası öncesi belirlenecek milli takımlara girebilme mücadelesi verecekler" dedi.

Zeki Avrалоğlu, kampa davet edildikleri halde gelmeyen güreşçilere son bir şans daha tanıdığını bildirdi, "18 Şubat akşamına kadar davet edildikleri halde kampa gelmeyecek güreşçiler seçme hakkını yitirmiş olacaklardır" dedi.

SAGLIK KONTROLÜ
Talas güreş kampı müdürü Cemal Baga, iki gün devam edecek seçme müsabakaları öncesi tüm güreşçilerin tek tek sağlık denetiminden geçirileceğini bildirdi. Baga, bugüne kadar gerek sakatlık, gerekse disiplinsiz davranışlarından ötürü 17 güreşçinin kamp harici kaldıklarını söyledi, "Şu anda doktorumuz görev başında. Sakatlık nedeniyle kamp kadrosunda azalma olacağını sanmıyorum" dedi.

Spor Akademisi'ndeki derslerini bahane ederek bugüne kadar Talas kampına katılmayan Salih Bora ile Serhat Karadağ'ın seçme müsabakaları için Kayseri'ye gelip gelmeyecekleri de henüz belli olmadığı. Kamp Müdürü Cemal Baga seçmelere katılmaları arzulanan tüm güreşçilere son çağrının yapıldığını bildirdi, "Gerisi onların bileceği iş" diye konuştu.

Sızan haberlere göre, Talas kampında yapılacak seçme müsabakaları sonrası belirlenecek Serbest ve Greko-Romen Milli Takımları Sarıyer Mersinli Ahmet Spor Tesisleri'nde kampa alınacak.

Oktay ENSARI

Kayseri Basketbol
Birinci Ligi'nde

Erkilet: 52

Sümerspor: 42

★ Rakibine mağlûp olan Sümerspor'un kümede kalma şansı kalmadı..

HAKEMLER: Ahmet Güneş, Yusuf Ali Tandoğan.
ERKİLET GENÇLİK: Oktay, Uğur, Halil, Mendel, Hamdi, Nihat, Muharrem, Hıdır..

SÜMERSPOR: B.Nejat, K.Nejat, Ahmet, Erkan, Bülent, Necmi..

KAYSERİ, (hha)- Birinci Amatör Küme Basketbol Ligi'nin küme düşme hattında bulunan Sümerspor, Erkilet Gençlik'e yenilerek, kümede kalma şansını yitirdi. Erkilet Gençlik'ten Halil, Nihat, Uğur ve Hamdi başarılı oyunları ile dikkatleri çektiler...

Kayserispor: 53
Yenimahalle: 36

★ İlk yarıyı 24-17 önde kapayan Sarı-Kırmızılı takım, arayıcı ikinci yarıda açarak, maçtan galip çıktı..

HAKEMLER: Cemal Bozdemir, Yusuf Gönülal..
KAYSERİSPOR: Yaşar, Zafer, Ömer, Orhan, Erhan, Özdemir, Nafi, Rıdvan, Ahmet, Bekir..

YENİMAHALLE: Hamza, Şaban, Hüseyin, Mustafa, Mithat..

KAYSERİ, (hha)- Oyuna girecek altıncı bir basketbolcusu olmayan Yenimahalle maça tam kadro ile gelen Kayserispor karşısında bir şey yapamadı. Kayserispor ilk yarıyı 24-17 önde kapattıktan sonra, ikinci yarıda yorulan rakibi karşısında Özden ve Zafer'in basketleriyle arayıcı açtı: 53-36.

Avrupa Serbest Güreş Şampiyonasının ikinci gün müsabakaları dün iki seans olarak gündüz ve gece Harbiye Spor Sarayında kalabalık bir seyirci kitlesi önünde yapıldı.

Millî Güreş Ekibimiz evvelki gün olduğu gibi dün de zaferden zafere koştu ve arslanlarımız yeni galibiyetler sağladılar.

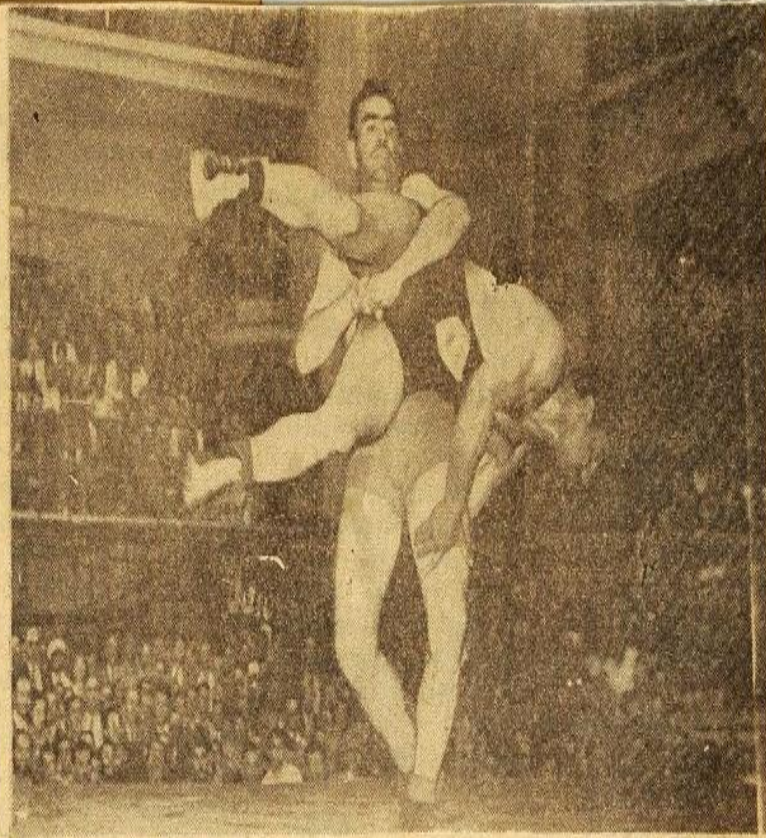
İki gündüdenberi yapılan güreşlerin hiçbirinde Türk takımı mağlûbiyet almadı.

Dün geceye kadar 14 güreş yapan Türk takımından Ali Yücel bir tuş bir ittifakla, Nasuh Akar bir tuş bir ittifak, Nurettin Zafer iki tuş, Servet Meriç bir ittifakla bir tuş, Celâl Atik iki tuş, Yaşar Doğu iki tuş, Adil Candemir bir abandone ettirdi, Muharrem Candaş bir tuş yaptılar.

Netice itibariyle Türk takımı 10 tuş, 3 ittifakla sayı hesabıyla, bir de abandone ile yaptığı 14 müsabakayı da kazanarak 1949 Avrupa Şampiyonası yolunu tuttu.

Bugün 5 fena puvan alan güreşçiler elendikten sonra geriye kalanlar arasında son turlar yapılacaktır. Bugünkü güreşlerde de galibiyetleri tuşla kaydedebilirsek sekiz sikkette de şampiyon olmamız çok yakın bir ihtimaldir.

**Güreşlerin tafsilâtlını
sekizinci sayfamızda
okuyunuz.**

ADİL CANDEMİR PES ETTİRİYOR — Dünkü güreşlerde Adil rakibi İranlı Nasır'a altıncı dakikada pes dedirtti...

**PAZAR
5
HAZİRAN
1949**

VATAN

Yıl : 9 - Sayı : 2887

«EĞRİYE EĞRİ - DOĞRUYA DOĞRU»

Fiyatı : 10 K

Ağır sıklet

A. CANDEMİR

Adil, eksik kilosuna rağmen dünya üçüncülüğü gibi güzel bir derece ile yurda döndü

Stokholmda 20 Mart Pazar tesi gecesi başlayıp 23 Mart perşembe gecesi biten; dört gece, üç gün devam eden ve ilk defa yapılan dünya Greko — Romen güreş şampiyonasının ağır sıkletini gözden geçirelim:

Ağır sıklete 8 millete mensup 8 güreşçi iştirak etmiştir. Bunlardan ancak ikisi; Bobis (Macar) ile Antonsson (İsveç) 1 rer fena puanla finale kalmışlardır. Neticede :

1 — Bertil Antonsson (İsveç) sırasıyla Kesner (Çek) i tuşla, Rihmaoki Fini ittifakla yenmiş, 1 fena puanla finale kalmış, finalde Bobis (Macar) i ittifakla yenerek ilk defa

dünya ağır sıklet Greko — Romen şampiyonluğunu kazanmıştır. Antonsson dünyanın en tanınmış güreşçilerinden biridir. Hele Türkiyede tutulan ve sevilen yegâne ecnebi

YAZAN:

Halûk San

pehlivanıdır. Antonsson ilk defa 1946 yılında Stokholmde yapılan Avrupa serbest güreş şampiyonasının ağır sıkletinde birinci olarak kendini göstermiştir. Sırasıyla 1947 de Pragda yapılan Avrupa Greko — Romen şampiyonasında ağır sıklette üçüncü, 1948 yılında Londrada olimpiyat oyunlarında serbest güreşin ağır sıkletinde şampiyon, 1949 yılında İstanbulda yapılan Avrupa serbest güreş şampiyonasında ağır sıklet birincisi olmuştur. 1921 doğumunu oldu ğuna göre henüz 29 yaşındadır.

2 — G. Bobis (Macar) sırasıyla Knudsen (Norveç) i tuşla, Kessner (Çek) i ittifakla yenmiş ve 1 fena puanla finale kalmıştır. Finalde Antonsson (İsveç) e ittifakla yenilerek ilk defa dünya Greko — Romen ağır sıklet ikincisi olmuştur. Bobis 1948 yılında Londrada yapılan olimpiyat oyunlarında serbest güreş ağır sıklet ikincisidir.

3 — Adil Candemir (Türk) sırasıyla Aralı (Mısır) ile Vecchi (İtalyan) i ittifakla yenmiş Kesner (Çek)e ittifakla

yenilmiş 5 fena puanla ve Vecchi (İtalyan) ı yendiği için ilk defa dünya Greko — Romen ağır sıklet üçüncüsü olmuştur. Adil Candemir 1948 yılında Londrada yapılan olimpiyat oyunlarında serbest güreş 79 kilo ikincisi ve 1949 yılında İstanbulda yapılan Avrupa serbest güreş 87 kilo birincisidir.

Dünya Greko — Romen şampiyonasının ağır sıkletine girip te derece alamıyan diğer güreşçiler şunlardır:

☆ Vecchi (İtalyan) sırasıyla Aralı (Mısır) ile Rihmaoki (Fin) i yenmiş, Adil Candemir (Türk) e yenilmiştir ve 5 fena puanla Adile yenildiği için dördüncü olmuştur.

☆ Aralı İbrahim (Mısır) ise Adil Candemir (Türk) ile Vecchi (İtalyan) a yenilmiş 6 fena puanla elimine olmuştur.

☆ Knudsen (Norveç) ise Bobis (Macar) ile Rihmacki (Fin) e yenilmiş 6 fena puanla elimine olmuştur.

☆ Rihmaokri (Fin) ise Knudsen (Norveç) i yenmiş, Vecchi

1 — Bertil Antonsson (İsveç) e yenilmiş 7 fena puanla elimine olmuştur.

☆ Kessner (Çek) ise Adil Candemir (Türk) ü yenmiş, Bobis (Macar) ile Antonsson (İsveç) e yenilmiş, 7 fena puanla elimine olmuştur.

TEKNİK SONUÇ

1 — Bertil Antonsson (İsveç)

2 — G. Bobis (Macar)

3 — Adil Candemir (Türk)

Belgique Sports

LUTTE

TURQUIE - BELGIQUE

(Suite de la première page)

blic enthousiaste à souhait se réunissait en cercle, ceux du premier rang accroupis dans leur position familière.

La technique de ces gladiateurs orientaux était, à vrai dire, assez rudimentaire. Pourvu d'une force physique extraordinaire, Nouroullah, un colosse paysan de 162 kilos, mesurant 2 mètres, se glorifia d'être le premier lutteur turque, l'ancêtre des champions que nous verrons évoluer ce soir sur le podium du Cirque Royal.

Yousouff, un autre gaillard taillé de façon remarquable, fut sacré le plus fort lutteur du monde à l'époque. Après un combat au cours duquel il avait « plagié » son adversaire au tapis, il s'écria : « Il n'y a qu'un soleil, il n'y a qu'un Yousouff... ».

L'effort de l'A. A. C.

Les actifs dirigeants de l'Amateur Athlétique Club de Bruxelles n'ont reculé devant aucun sacrifice pour nous présenter les descendants de ces lutteurs fameux. Pour fêter dignement le trente-cinquième anniversaire de la Ligue Royale Belge de Lutte, ils nous ouvrirent à un spectacle vraiment unique en son genre.

Présenter la plus formidable formation de lutte du moment est certes une réalisation de tout premier choix. L'occasion est unique de voir en action ces réputés champions de Turquie comprenant d'autre part deux champions olympiques et deux finalistes du tournoi de Londres.

Ces spécialistes turcs viennent de triompher en Italie, en Suisse et même en Suède, ce pays qui considère la lutte comme un sport-roi.

Battre les champions scandinaves par 6 victoires à 2 à Stockholm est certes un exploit qui situe exactement la valeur des hommes qui lutteront ce soir...

Aux derniers championnats d'Europe de lutte libre, les Turcs laissèrent une très grosse impression en glanant la majorité des titres. Aux J.O. à Londres, la Turquie se hissa une fois de plus à l'avant-plan totalisant quatre médailles d'or, deux médailles d'argent et une quatrième place. Joli bilan, avouons-le.

Akar et Dogu sont les deux champions olympiques qui figurent au sein du team de Turquie de passage en Belgique. Le premier nous est connu par la victoire qu'il remporta à Londres sur notre champion Joseph Trimpont handicapé par une assez grave blessure au genou. Le second est tout bonnement invincible à ce jour. Aux J.O., il totalisa six succès successifs tandis qu'à Milan, Genève et même Stockholm, Dogu s'imposa en des temps minima.

Que feront les athlètes belges ?

On n'est certes pas sans appréhension sur le sort des huit lutteurs belges qui vont avoir la rude tâche de défendre nos couleurs au cours de cette importante manifestation sportive internationale. Nos athlètes ont réalisé des progrès

DEMAIN LES TURCS A ANVERS EN GRECO-ROMAINE

Après avoir donné la réplique à la sélection belge à Bruxelles dans le style libre, les champions de Turquie se produiront demain au « Rubenspaels » d'Anvers, à 15 heures. Le team oriental sera aux prises avec une forte sélection anversoise comprenant plusieurs champions de Belgique dont : Geuens, Raeymaeckers, Meeuwis, Cools, Wuyts, Cleirens, Brouwers et Istaz.

Ce gala de lutte gréco-romaine mus sur pied par la section anversoise de la Ligue Royale Belge de Lutte permettra aux sportifs de la Métropole d'apprécier les fameux lutteurs balkaniques.

G. R.

marquants depuis quelques années. Après avoir battu les meilleurs teams de France, de Suisse, d'Angleterre et s'être défendus avec brio contre les spécialistes scandinaves (5 victoires à 3), nos champions retirèrent d'utiles enseignements aux récents J.O. La Fédération a fait appel à des hommes de classe, habitués aux grandes confrontations internationales. Nous escomptons cependant une bonne performance de nos représentants, malgré la redoutable opposition orientale. Notre petit « mouche » A. Lamot disputera son dernier combat et l'on peut s'attendre à un brillant exploit de sa part. L'Anversois Pit Claes croîsera les... bras avec le champion olympique Akar. Une belle occasion de se distinguer. Gallemaers a un moral à tout casser depuis son rapide succès à Paris sur Péroncel. Petit, rapide, râblé, puissant et grand spécialiste des prises de jambes, l'athlète bruxellois peut causer la surprise. Du quintette représentatif de la Métropole composé de Cools - Van Camp - Brouwers - Calluwaerts - Istaz, nous pourrions compter sur les énormes qualités physiques du scientifique John Cools et du puissant « big boy » Charles Istaz. Les trois autres jeunes champions anversois mettront toute leur ardeur dans la lutte en ne se laissant pas trop impressionner par la réputation de leurs adversaires respectifs : Zafer, Dogu l'invincible et Adil Candemir, deuxième aux Olympiades.

Patronage officiel

Signalons, en outre, que ce gala sensationnel de sport amateur est mis sur pied à l'occasion du trente-cinquième anniversaire de la Ligue Royale Belge de Lutte, sous les auspices de l'Echevinat de la Ville de Bruxelles et au profit du Fonds Sportif de notre Capitale.

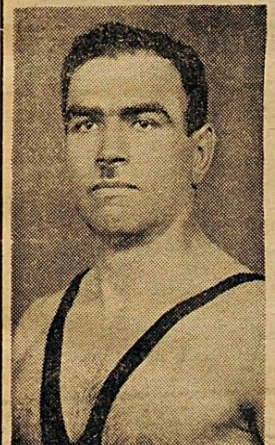
En préliminaire à ce match officiel Belgique - Turquie, nous assisterons à quelques combats express entre les meilleurs éléments des clubs bruxellois.

Robert GRONIER.

re Général : MAX WELL

Pour fêter les
35 ans
 de la Fédération
TURQUIE
BELGIQUE
 en lutte libre

La lutte est un exercice sportif que l'on peut qualifier de purement naturel. Le sport de la lutte amateur est certes le plus vieux et le plus noble qui soit. Sa popularité en Europe et principalement dans les pays nordiques est des plus marquantes. Les lutteurs français, suisses et japonais ont « lancé » ce sport de force, de souplesse et d'adresse. Avant-guerre, la Belgique figurait également au

ADIL CANDEMIR
 Champion d'Ankara et de Turquie,
 2e aux Olympiades 1948
 Poids : 75 kg.

rang d'honneur avec ses champions réputés dont les frères Mollin et autres Roosen et Jean Lalemand qui s'imposèrent plus d'une fois sur le plan international.

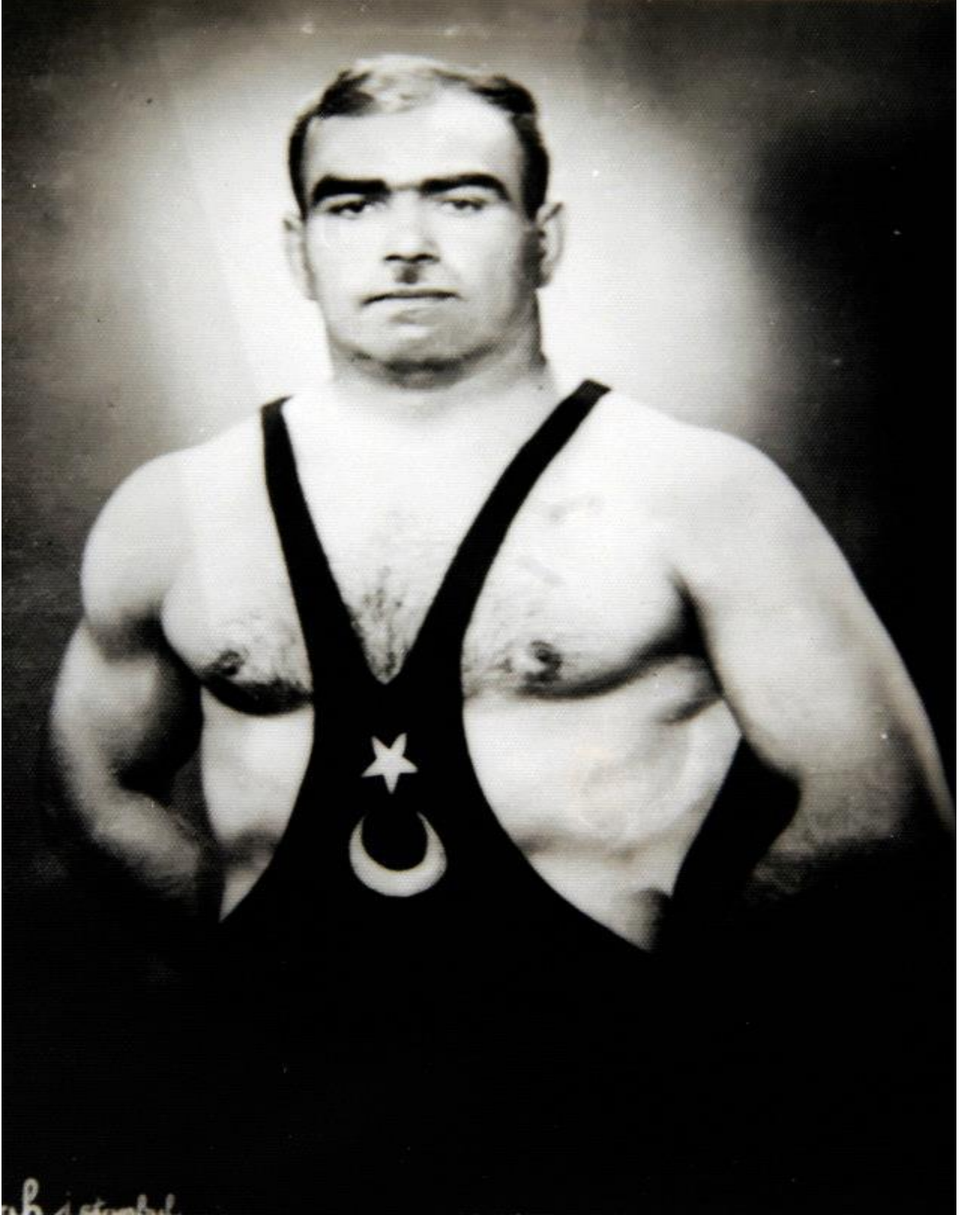
Mais une histoire internationale du sport de la lutte serait incomplète si l'on ne soulignait le rôle important y joué par les athlètes turcs.

« Il n'y a qu'un Yousouff »

La Turquie s'est toujours passionnée pour ce sport viril mais combien esthétique. Tout comme les Suisses, les Turcs luttèrent au cours de fêtes villageoises. Le pu-

Robert GRONIER.
 (Voir suite en page 5)

FOTOĞRAFLARLA ADİL CANDEMİR

Şekil 1. ADİL CANDEMİR (1914-1989)

Şekil 2. Adil CANDEMİR'in Amasya/Hamamözünde doğup büyüdüğü baba evi

Şekil 3. Adil CANDEMİR Babası Ali Tahir ağa ile beraber 1938

Şekil 4. Kavak Panayırı 12.10.1936

Şekil 5. Adil CANDEMİR Samsunda ilk minder çalıştığı dönem esnaflarla 1937

Şekil 6. Samsun Hatırası 12.10.1937

Şekil 7. Çarşambanın Mahmut Köyünde Yakup Pehlivan ile bir Güreş Öncesi 1938

Şekil 8. Amasya Panayırı soldan-sağa Kolaylı Hüseyin, Adil CANDEMİR, Lâdikli Seyit Ahmet ve Erzurumlu Aslan Aslan 1938

Şekil 9. Türkiye Birinciliği dönüşü Seyit Ahmet Pehlivan ve Hemşerileri ile oturanlardan soldan üçüncü Yaşar DOĞU 03.07.1938

Şekil 10. Samsun Hatırası 1939

Şekil 11. Samsun Hatırası 1939

Şekil 12. Adil CANDEMİR Samsunda asker iken 19 Mayıs Bayramı Güreşlerinden 1939

Şekil 13. Bir Güreş dönüşü Amasya Tren Garı yıl 1941

Şekil 14. Samsun Takımı Türkiye birinciliğine giderken, Sonradan Samsun Milletvekili olan Naci BERKMEN (yassı adada yargılanıp berat etti) ile birlikte 1941

Şekil 15. Adil CANDEMİR terhisine bir gün kala, Amasyanın Erarşlan Köyünden Aslan BOZ ile
05.04.1942

Şekil 16. Adil CANDEMİR Ankarada Yağlı Güreş öncesi 1943

Şekil 17. Adil CANDEMİR Ankara da yağlı güreşlerde 1943

Şekil 18. Ankara, Türk Hava Kurumunun 30 Ağustos 1943 yılında tertiplediği güreş. Arkadakiler soldan sağa Karacabeyli Halil-Gönenli Kara Hüseyin-Tekirdağlı Hüseyin-Babaeskili Mustafa ile Adil CANDEMİR

Şekil 19. Samsun Yağlı Güreşleri 25.6.1944

Şekil 20. Avrupa Şampiyonası hazırlık kampı Adil CANDEMİR sakat olduğu için güreşememiştir. 1946

Şekil 21. 1946 Avrupa Şampiyonasına giderken uğurlama

Şekil 22. Adil Tarım Bakanı ve Ankara Emniyet Müdüründe olduğu Avrupa Şampiyonası dönüşü karşılama CANDEMİR sağında Çoban Mehmet, şükrü SARAÇOĞLU, İçişleri Bakanı, 28 Kasım 1946

Şekil 23. Ayaktakiler soldan sağa Adil CANDEMİR, Ali AHMET, Mahmut ÇELEREZ, Nuri Hoca, Celal ATİK, Rızık DEMİR, Halit BALAMİR. Oturanlar soldan sağa Muharrem CANDAS, Şevket MERİÇ, Çoban Mehmet, Yaşar DOĞU, Gazanfer BİLGE

Şekil 24. Eskişehirde yapılan Türkiye Şampiyonası. Kilosun da birinci olanlar 56 kg Nasuh AKAR, 61 kg Mustafa BETONİ, 66 kg Nurettin AZŞEN, 72 kg Celal ATİK, 79 kg Yaşar DOĞU, 87 kg Ahmet MERSİNLİ, Ağır sıklette Adil CANDEMİR 19 Ocak 1946

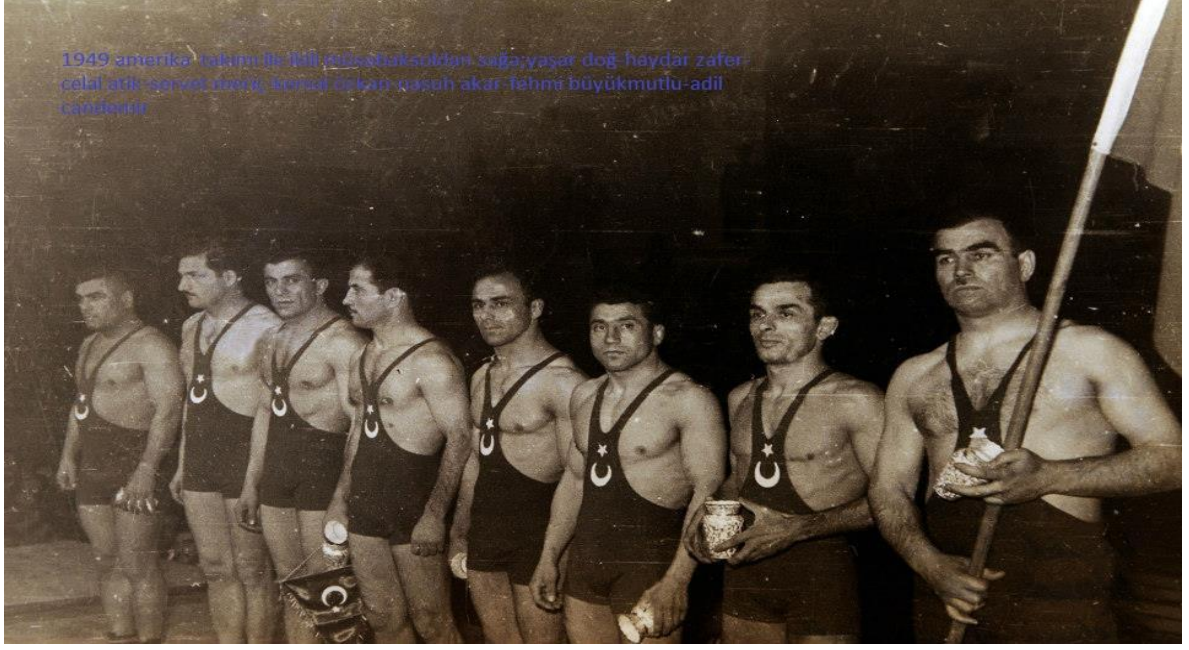
Şekil 25. Türkiye Şampiyonası- Eskişehir 19 Ocak 1946

Şekil 26. İtalya-Cenova da Üniversiteli Türk Öğrencileri ile 06.03.1949

Şekil 27. İtalyada Türk Öğrencilere imza verirken 23.03.1949

Şekil 28. Amerika Takımı ile ikili müsabaka soldan sağa Yaşar DOĞU, Haydar ZAFER, Celal ATİK, Servet MERİÇ, Kemal ÖZKAN, Nasuh AKAR, Fehmi BÜYÜKMUTLU, Adil CANDEMİR 1949

Şekil 29. İsveç-Stockholm Dünya Şampiyonasına hareket ederken 1950

Şekil 30. İsveç-Stockholm'de ağır sıklet Dünya üçüncülüğü madalyasını alırken

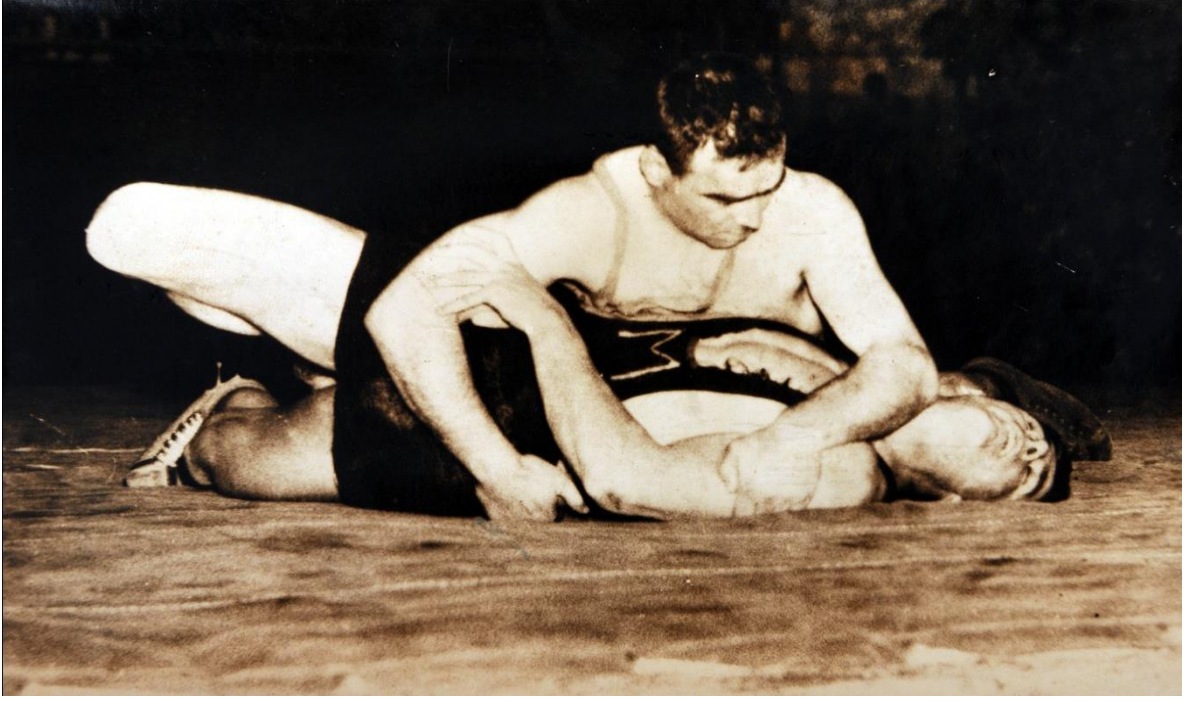
Şekil 31. Adil CANDEMİR ve arkadaşları Londra Olimpiyatları dönüşü Cumhurbaşkanı İsmet İNÖNÜ tarafından kabul edildiklerinde 26.8.1948

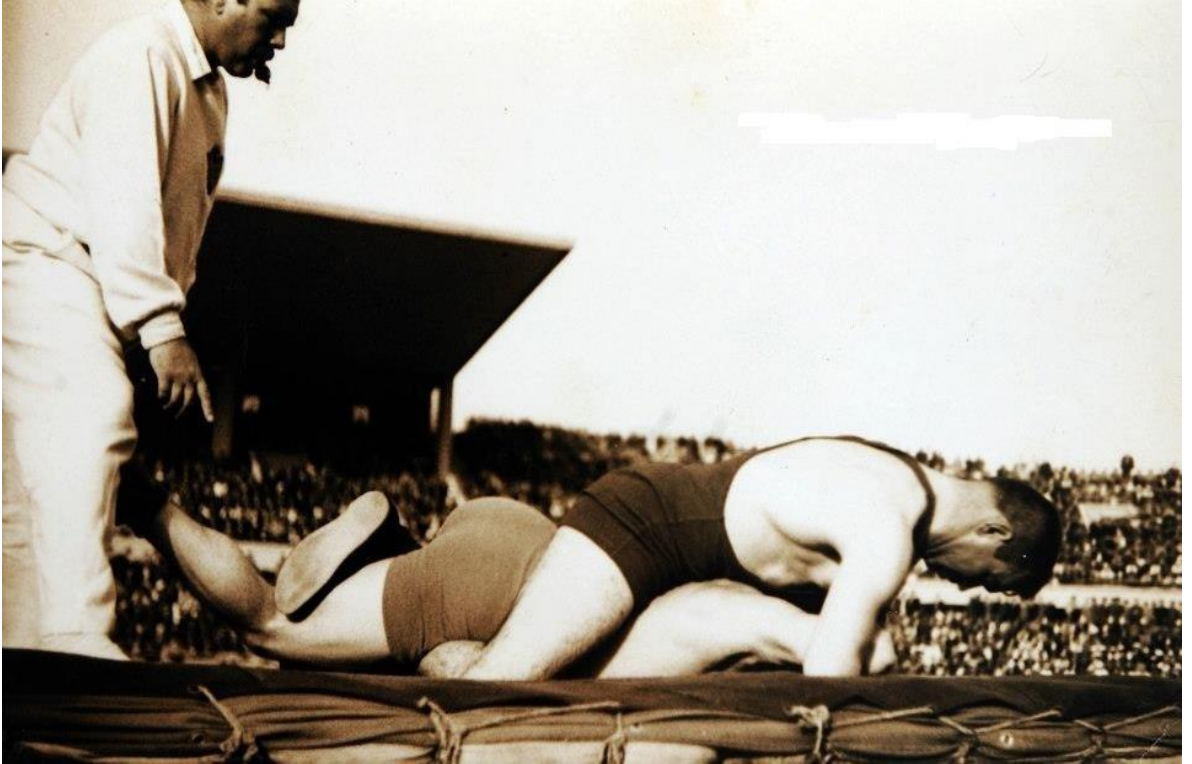
Şekil 32. İstanbul Avrupa Şampiyonası Ali YÜCEL, Celal ATİK ve Adil CANDEMİR 1949

Şekil 33. İstanbul, 1946 yılı Güreşçi arkadaşları ile

Şekil 34. Adil CANDEMİR bir müsabakada rakibini yenerken

Şekil 35. Adil CANDEMİR İstanbul Avrupa Şampiyonasında İranlı rakibini yenerken 1949

Şekil 36. Avrupa Şampiyonu Adil CANDEMİR omuzlarda 1949

Şekil 37. Adil CANDEMİR ve Güreş Milli Takımı bir müsabaka öncesi seromoni esnasında.

Şekil 38. Adil CANDEMİR tören esnasında konuşma yaparken 1949

Şekil 39. İsveç-Stockholme giden Milli Takım önden-arkaya; Ali YÜCEL, Halil KAYA, Mehmet OKTAV, Tefik YÜCE, Nasuh AKAR, Celal ATİK, Ali ÖZDEMİR, Muharrem CANDAS ve Adil CANDEMİR. Yıl 1950

Şekil 40. Adil CANDEMİR, Hamit KAPLAN ve Hamamözünden H. Gündoğdu. Hamit KAPLAN'ın Güreşe başladığı yıl 1951

Şekil 41. Adil CANDEMİR ve Arkadaşları Dünya Şampiyonası öncesi Yöneticilerle 1050

Şekil 42. Helsinki Dünya Şampiyonası dönüşü soldan sağa Ali YÜCEL, Yaşar DOĞU, Celal ATİK, Haydar ZAFER, Adil CANDEMİR, Nurettin ZAFER, İbrahim ZENGİN, Nasuh AKAR ve İdareciler 30.4.1951

Şekil 43. Adil CANDEMİR, Güreş Federasyonu Başkanı Vehbi EMRE, Yönetim kurulu ve Teknik Kurul ile 1960

Şekil 44. Müesseseler kupası Teknik Komitesi soldan sağa Halit BALAMİR, Adil CANDEMİR, Celal ATİK ve Nasuh AKAR 1965

Şekil 45. Milli Takım Kampı Adil CANDEMİR ve Celal ATİK

Şekil 46. Adil CANDEMİR Milli Takımdan Öğrencileriyle

Şekil 47. İsveç de yapılan Dünya Şampiyonası dönüşü Adil CANDEMİR ve arkadaşları 1950

Şekil 48. Finlandiya Dünya Şampiyonası 1951. Öndekiler soldan; Nurettin ZAFER, Adil CANDEMİR, Haydar ZAFER. Orta sıradakiler soldan; Yaşar DOĞU, Necati MORGÜL, Celal ATİK. Arka sıradakiler soldan; Ali YÜCEL, İbrahim ZANGİN, Nasuh AKAR.

Şekil 49. Dönemin Güreş Federasyonu Başkanı Vehbi EMRE, Adil CANDEMİR ve Milli Güreşçilerle bir müsabaka öncesi

Şekil 50. Adil CANDEMİR ve şampiyon güreşçiler Hamit KAPLAN'ın düğününde 5 Aralık 1957

Şekil 51. Adil CANDEMİR yetiştirip Türk Güreşine armağan ettiği Avrupa, Dünya ve Olimpiyat Şampiyonu akrabası Hamit KAPLAN'ın düğününde 1957

Şekil 52. Adil CANDEMİR akrabası Hamit KAPLAN'ın düğününde 1957

Şekil 53. Adil CANDEMİR, Yaşar DOĞU ile Hamit KAPLAN'ın düğününde. 1957

Şekil 54. Yaşar DOĞU, Hamit KAPLAN ve Adil CANDEMİR. 1957

Şekil 55. Güreş Milli Takımında Teknik Direktör Adil CANDEMİR, Milli Güreşçilerle beraber.

Şekil 56. Adil CANDEMİR Güreş Milli Takımı Antrenörü iken Milli Güreşçilerle hareket öncesi bir hatıra.

Şekil 57. Adil CANDEMİR Milli Takımdan Öğrencileri ile

Şekil 58. Soldan-sağa, Yaşar DOĞU, Celal ATİK ve Adil CANDEMİR

**Şekil 59. Greko-Romen Dünya Şampiyonası Kampı Emirgan, Celal ATİK ve Adil CANDEMİR
16.03.1950**

1960ist güreş semineri güreş fedr
başk vehvi emre ile celal atk- nurettin
zafer ile

**Şekil 60. İstanbul Güreş semineri Adil CANDEMİR, Federasyon Başkanı Vehvi EMRE, Nurettin
ZAFER ve Celal ATİK' le birlikte. 1960**

Şekil 61. Adil CANDEMİR, Tefvik KIŞ ve Mahmut ATALAY ile birlikte

Şekil 62. Konyada açılan Milli Takı Kampından bir kare; soldan-sağa Cevdet SEÇEN, Gıyasettin YILMAZ, Adil CANDEMİR ve Ahmet AYIK. 04.5.1963

Şekil 63. Adil CANDEMİR Milli Takım Sorumlusu iken Japon Güreş Takımı ile Konya da yapılan ikili müsabaka öncesi seramoni 1963

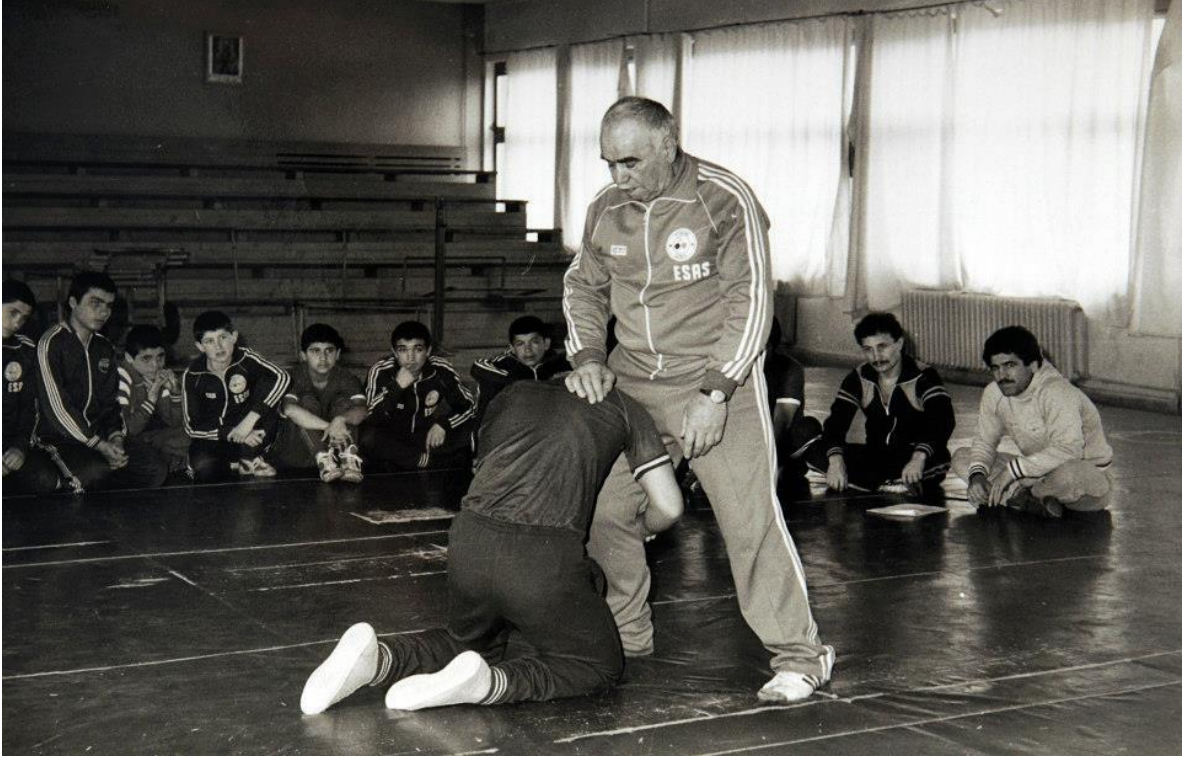
Şekil 64. Adil CANDEMİR yetiştirip Türk Güreşine armağan ettiği Avrupa, Dünya ve Olimpiyat şampiyonu öğrencisi ve akrabası Hamit KAPLAN ile

Şekil 65. Adil CANDEMİR ve Tefik KIŞ

Şekil 66. Adil CANDEMİR ilerleyen yaşına rağmen hep güreşin içinde olmuştur. Amasya Karakucak güreşlerinden 1987

Şekil 67. Adil CANDEMİR ilerleyen yaşına rağmen antrenmanlarda eşofman giyip teknik gösterirken.

Şekil 58. Adil CANDEMİR Ömrünün son dönemlerinde yine güreşin içindeydi. Karakucak Güreşlerinde minik güreşçilere madalya takarken 1988

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Ruhi KOÇER
Doğum Yeri: Amasya
Doğum Tarihi: 10.04.1970
Medeni Hali: Evli ve iki çocuk babası

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

Eğitim Durumu: İlköğretimi Amasya Yeşilirmak İlkokulun'da, Ortaokulu Amasya Atatürk Lisesin'de bitirdikten sonra, 1987 yılında Amasya Ticaret Lisesini bitirdim. 1997 yılında Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünden mezun oldum.

Çalıştığı Kurumlar ve Yıl: 1984 yılından 1996 yılına kadar aktif olarak güreş sporuyla ilgilendim. Sırasıyla Amasya Köy Hizmetleri spor, Amasya Belediye Spor ve Suluova Şeker Spor Kulüpleri'nde Güreş yaptım. 1990-1993 yıllarında Amasya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne bağlı olarak Antrenörlük yaptım. Üniversite eğitimimden sonra ilk görev yerim olan Adıyaman Hasancık İlköğretim Okulunda Beden Eğitimi Öğretmeni olarak yaklaşık iki yıl çalıştım, 1999 yılında Samsun Bafra Gaziosmanpaşa İlköğretim okulunda 2 yıl görev yaptım. 2001 yılında atandığım Bafra Kızılırmak lisesi'nde halen Beden Eğitimi Öğretmeni olarak görevime devam etmekteyim. 2005 yılında kurduğum Bafra Güreş İhtisas Spor Kulübü'nün 3 yıl başkanlığını ve Antrenörlüğünü yaptım. Halen kulüp yöneticisi ve Uluslararası Güreş Hakemi olarak Türk Güreşine hizmet etmekteyim.

İletişim Bilgileri: Kızılırmak Lisesi Bafra/Samsun

Tel: 0505-4857547

ruhikocer55@hotmail.com